
This is the **published version** of the bachelor thesis:

Cufí Pericot, Miquel; Fradera Barceló, Maria, dir. El localisme perdut en la traducció. Anàlisi dels localismes a partir de les traduccions al castellà de les obres "Solitud" i "Drames rurals" de Víctor Català. 2020. (0 Grau en Traducció i Interpretació)

This version is available at <https://ddd.uab.cat/record/232819>

under the terms of the license

FACULTAT DE TRADUCCIÓ I D'INTERPRETACIÓ

GRAU DE TRADUCCIÓ I INTERPRETACIÓ

TREBALL DE FI DE GRAU

Curs 2019-2020

**El localisme perdut en la traducció.
Anàlisi dels localismes a partir de les traduccions al
castellà de les obres *Solitud* i *Drames rurals* de Víctor
Català**

**Miquel Cufí i Pericot
1456073**

**TUTORA
MARIA FRADERA BARCELÓ**

Barcelona, 4 de juny del 2020

UAB
**Universitat Autònoma
de Barcelona**

Dades del TFG

Títol:

El localisme perdut en la traducció. Anàlisi dels localismes a partir de les traduccions al castellà de les obres *Solitud* i *Drames rurals* de Víctor Català
El localismo perdido en la traducción. Análisis de los localismos a partir de las traducciones al castellano de las obras *Solitud* y *Drames rurals* de Víctor Català
The localism lost in translation. Analysis of the localisms based on the Spanish translations of the literary works *Solitud* and *Drames rurals* by Víctor Català

Autor/a: Miquel Cufí i Pericot

Tutor: Maria Fradera Barceló

Centre: Facultat de Traducció i d'Interpretació (UAB)

Estudis: Grau de Traducció i Interpretació

Curs acadèmic: 2019-2020

Paraules clau:

Localisme, ruralisme, empordanès, solitud, drames rurals, víctor català, caterina albert, traducció
Localismo, ruralismo, ampurdanés, solitud, drames rurals, víctor català, caterina albert, traducción
Localism, ruralism, empordà, solitud, drames rurals, víctor català, caterina albert, translation

Resum del TFG:

Al llarg de la història de la literatura, molts autors han fet servir com a distintiu l'ús de paraules pròpies de la seva zona geogràfica. No obstant això, en la majoria de traduccions, els lectors d'altres llengües es perden aquest matis lingüístic. En aquest treball, mitjançant les obres *Solitud* i *Drames rurals* de l'autora Caterina Albert (amb pseudònim de Víctor Català), s'analitzen els localismes empordanesos que emprà l'autora i com han estat traduïts al castellà, per comprovar si aquests localismes també es perden en la traducció o si se'n manté algun rastre. Les decisions de traducció preses en les traduccions al castellà es divideixen tenint en compte les tècniques de traducció que han estat utilitzades i es fa una proposta de traducció per aquelles tècniques que podrien millorar-se. També inclou un resum de la vida de l'autora, la seva importància en la literatura catalana i la rellevància de les dues obres analitzades.

A lo largo de la historia de la literatura, muchos autores han utilizado como distintivo el uso de palabras propias de su zona geográfica. Sin embargo, en la mayoría de traducciones, los lectores de otras lenguas se pierden este matiz lingüístico. En este trabajo, mediante las obras *Solitud* (*Soledad*) y *Drames rurals* (*Dramas rurales*) de la autora Caterina Albert (con seudónimo de Víctor Català), se analizan los localismos ampurdaneses que usa la autora y como han sido traducidos al castellano, para comprobar si estos localismos también se pierden en la traducción o si se mantiene algún rastro. Las decisiones de traducción tomadas en las traducciones al castellano se dividen según las técnicas de traducción que han sido utilizadas y se hace una propuesta de traducción para aquellas técnicas mejorables. También incluye un resumen de la vida de la autora, su importancia en la literatura catalana y la relevancia de las dos obras analizadas.

Throughout the history of literature, many authors have used the presence of typical words of their geographical area as a hallmark. However, in most translations, the readers of other languages miss this linguistic nuance. In this project, by reading the literary works *Solitud* and *Drames rurals* of the author Caterina Albert (with the pseudonym Víctor Català), we analyse the localisms from the *Empordà* used by the author and we check how they have been translated from Catalan to Spanish, in order to verify if these localisms are also lost in translation or if some trace has been maintained. The translation decisions taken in the Spanish translations are divided into the translation techniques that have been used and a suggestion of a translation is offered for the improvable techniques. It also includes a summary of the author's life, her importance in the Catalan literature and the relevance of both of the analysed literary works.

Avís legal

© Miquel Cufí i Pericot, Barcelona, 2020. Tots els drets reservats.

Cap contingut d'aquest treball pot ser objecte de reproducció, comunicació pública, difusió i/o transformació, de forma parcial o total, sense el permís o l'autorització del seu autor/de la seva autora.

Aviso legal

© Miquel Cufí i Pericot, Barcelona, 2020. Todos los derechos reservados.

Ningún contenido de este trabajo puede ser objeto de reproducción, comunicación pública, difusión y/o transformación, de forma parcial o total, sin el permiso o la autorización de su autor/a.

Legal notice

© Miquel Cufí i Pericot, Barcelona, 2020. All rights reserved.

None of the content of this academic work may be reproduced, distributed, broadcasted and/or transformed, either in whole or in part, without the express permission or authorization of the author.

ÍNDIX

1. Introducció	1
1.1. Objectius.....	1
1.2. Caterina Albert	1
1.2.1. El drama rural	3
1.2.2. Drames rurals	3
1.2.3. Solitud.....	3
1.3. Hipòtesi	4
2. Metodologia	5
3. Cos del treball	7
3.1. Tècniques de traducció adequades	8
3.1.1. La transposició.....	8
3.1.2. L'equivalent encunyat	10
3.1.3. La modulació	13
3.1.4. La compensació	15
3.1.5. La descripció.....	16
3.1.6. El manlleu	17
3.2. Tècniques de traducció millorables	18
3.2.1. L'elisió.....	18
3.2.2. El calc	21
3.2.3. La generalització.....	24
3.2.4. La creació discursiva	27
4. Conclusió	31
5. Bibliografia	34
5.1. Obres citades	34
5.2. Obres consultades.....	34
6. Annexos	36
6.1. Buidatge de l'obra <i>Solitud</i>	36
6.2. Buidatge de l'obra <i>Drames rurals</i>	127

1. Introducció

En aquest treball es classifica i s'analitza amb profunditat la traducció dels localismes en les obres de *Solitud* i *Drames rurals* de Caterina Albert (que escrivia amb el pseudònim de Víctor Català). Aquests localismes pertanyen a la zona de l'Empordà, la terra natal de l'autora. Primer de tot seran identificats, s'estudiaran les diverses tècniques de traducció emprades per traduir-los en les traduccions al castellà i, finalment, i si s'escau, es presentaran propostes de millora de la traducció.

1.1. Objectius

Aquest treball està motivat per diferents intencions. Les obres de Caterina Albert estan impregnades d'un llenguatge molt ric. Però amb una simple lectura per pur gaudi no n'hi ha prou per comprovar si les paraules que empra simplement són antigues i estan en desús o si són localismes empordanesos. Així doncs, una de les intencions és veure quina és la quantitat de localismes que inclouen les obres de l'autora.

En segon lloc, és important veure com s'han tractat aquests localismes de les obres originals en les traduccions al castellà. Si s'han buscat possibles equivalents en castellà igual de rics i precisos que els localismes empordanesos o si s'ha optat per fer servir altres tècniques que simplifiquen la tasca del traductor com ara la reformulació o l'omissió.

Per últim, també és interessant analitzar si el traductor ha entès o hi ha hagut una tasca de recerca a l'hora de buscar equivalents pels localismes empordanesos. Això es pot comprovar veient si s'ha mantingut el sentit del localisme o si, contràriament, no s'ha entès el significat del localisme i, consegüentment, a la traducció hi ha un error de significat o una ommissió de la frase, per exemple.

1.2. Caterina Albert

Caterina Albert i Paradís va néixer l'any 1869 al poble empordanès de l'Escala, que també va ser el lloc de la seva defunció l'any 1966. Provenia d'una família de propietaris rurals i, de ben petita, es va mostrar reticent a anar a escola i tan sols va cursar els estudis de primària a l'Escala i un any en un pensionat de Girona. Caterina Albert va estar escrivint en castellà fins als catorze anys, quan ja va agafar seguretat i confiança en la seva competència lingüística en català. Aquesta formació la va adquirir gràcies a professors particulars, a la seva família i, sobretot, al seu propi esforç autònom a través de la lectura.

Tal com explica Núria Nardi a l'estudi preliminar de *Drames rurals*, a la majoria d'obres de l'autora hi ha tres elements que sempre hi són presents: el paisatge de l'Empordà, el folklore català i la llengua catalana.

En primer lloc, l'Empordà, i sobretot els voltants de l'Escala, és la terra de l'autora i també l'escenari de la majoria de les seves obres, com ara *Drames rurals*. Aquest escenari paisatgístic de les obres és una ambientació versemblant però inventada.

En segon lloc, l'autora sentia una gran passió pel folklore, que descrivia com "el millor estudi psicològic del poble". Es pot veure reflectit en la seva obra en forma de frases fetes, dites, refranys, goigs, rondalles, etc.

En tercer lloc, escrivia en català perquè considerava que no podia ser autèntica si no s'expressava en la seva llengua. Li preocupava l'empobriment del català i és per això que a les seves obres s'hi troben localismes empordanesos i paraules en desús, algunes difícils de documentar. Fins i tot va publicar *Quincalla*: un recull de paraules en perill d'extinció que apareixen en dites o adagis.

Tal com es mostra a l'estudi preliminar de Núria Nardi, en una carta a Narcís Oller del 8 de febrer de 1904 va constatar:

Jo sóc un instintiu, no un docte, i si em crida a exàmens veurà com no sabré què contestar-li. L'únic que puc dir-li és que les paraules que empleo són vives; no sé on les he arreplegades, no movent-me mai de casa i no tinguent tracte amb ningú; però jo alguna vegada les he sentides pronunciar, faci quatre anys, en faci vuit o en faci vint, se m'arraconen distretament a la memòria, no les hauré repetides mai enraonant, però en agafar la ploma van sortint, ara l'una, ara l'altra, i jo sento que són de llei. No li diré que no passi qualche bordissença o que jo no les escric malament (això és més fàcil), però si jo tingués la ciència que em manca i camp per a estudiar-les en son cau, no em donaria cap ànsia de tenir un vocabulari ric i propi.

Valèria Gaillard destaca a l'article periodístic *Víctor Català, l'autora més revolucionària* que Caterina Albert s'amagava darrere de dues màscares. La primera es tractava del seu pseudònim: Víctor Català. El va emprar per primera vegada després d'haver-se presentat als Jocs Florals d'Olot l'any 1898, amb l'obra *La infanticida*, ja que el jurat es va escandalitzar pel fet que l'autora del monòleg fos una dona. En un moment en el qual imperava el realisme i el costumisme, l'autora empordanesa va presentar una literatura fosca i realista, i a partir d'aquell fet va decidir adoptar el pseudònim perquè no se l'encasellés dins la literatura femenina.

La segona màscara és el fet que deia que no havia sortit mai de casa i deia ser una persona amb pocs estudis i coneixements teòrics, que ella tan sols retenia i utilitzava lèxic que sentia. Però la realitat és que era una dona molt culta i amb moltes influències. Havia llegit molt i estava al corrent de l'actualitat literària internacional, amb preferència per autors com Ibsen o Maeterlinck. A més a més, va viure a Barcelona i això li permetia estar al dia de les novetats en teatre i òpera. Cal esmentar

també que tenia una bona situació econòmica que li va permetre poder-se dedicar íntegrament a la literatura.

1.2.1. El drama rural

Caterina Albert és l'autora per excel·lència del drama rural. Provenia del món rural i és per això que s'inspira en l'espai, la llengua dels pagesos, les relacions humanes i les dificultats i tragèdies de la vida de camp.

En un context literari català modernista, bastant conservador, que tenia una visió del món rural idíl·lica, l'autora va optar per presentar el ruralisme de manera autèntica, realista i palpable. És per aquest motiu que les seves obres estan repletes de violència, obscuritat i personatges que són alhora agressors i víctimes.

1.2.2. Drames rurals

L'obra es va publicar l'any 1902 i va tenir tant ressò que el mateix any se'n va fer una segona edició. Es tracta d'un recull de dotze contes, que són independents però mantenen una certa unitat dins del recull. Els contes destaquen la cara fosca i crua de la vida rural, estan ambientats en espais rurals i els protagonitzen els pagesos, que no poden lluitar contra la fatalitat i acaben perdent la vida o vivint en desgràcia. El llenguatge que parlen els personatges és tan ric que els singularitza i els dota de versemblança.

1.2.3. Solitud

La idea de l'autora és que fos un drama rural ampliat. El més interessant és que hi trobem diferents registres depenent de les característiques dels personatges: la veu narrativa és de registre culte, els personatges són de registre col·loquial i parla empordanesa i fins i tot en diferència el personatge del pastor, de parla rossellonesa de muntanya.

1.3. Hipòtesi

Dins el món de les obres literàries, podem trobar un llarg reguitzell d'autors que, com a distintiu, han fet servir paraules pròpies de la seva zona geogràfica. Caterina Albert forma part d'aquests autors, pel fet que en les seves obres hi ha un gran nombre de paraules pròpies de l'Escala, de l'Empordà i, si s'amplia l'escala, de les comarques contigües com ara la Garrotxa, el Rosselló, el Conflent, el Vallespir o el Gironès.

Aquests localismes són un problema habitual en la traducció. Els localismes formen part de cadascun dels diferents parlars o dialectes d'una llengua; i aquests parlars no tenen un equivalent amb els parlars d'una altra llengua. És a dir, no es poden traduir els localismes o el parlar escocès de la llengua anglesa per els localismes o el parlar mallorquí en una traducció al català perquè no són equivalents. Cada llengua té els seus dialectes característics i únics i, per això, no es poden establir equivalències entre els dialectes de diferents llengües.

És per aquest motiu que els localismes, en molts casos, es perden en la traducció i el lector d'una traducció no pot gaudir d'aquest matís que dota les frases d'una gran riquesa lingüística. Cal tenir en compte que el localisme pertany a una zona concreta, representa el parlar propi d'un poble i, més important encara, dota el text i els personatges de versemblança.

El més òptim seria buscar una paraula igual de rica lingüísticament en la llengua d'arribada. Però llavors s'obre la capsa de Pandora: què vol dir una paraula rica lingüísticament en la llengua d'arribada? Diverses opcions podrien ser: una paraula de poc ús, una paraula en desús però que sigui descriptiva, un localisme en la llengua d'arribada, etc. Però en aquest últim cas hi hauria de nou el debat de perquè s'empren localismes en la traducció d'una zona concreta i no d'una altra. Així doncs, podem veure que no és una tasca fàcil de resoldre.

En la majoria de casos no es troba un equivalent pels localismes i es perden en la traducció. Aquest fet pot ocórrer per diferents motius: per desconeixement del traductor dels localismes de la zona d'origen de l'autor, per manca de temps o perquè es considera que no es pot trobar un equivalent de localisme en la traducció i, per consegüent, que una paraula amb el mateix significat en la llengua d'arribada ja compleix la funció, encara que es perdin matisos. S'empren diferents tècniques per tal de mantenir el sentit del localisme original, com per exemple l'ús de l'hiperònim o la reformulació.

La meua hipòtesi, tenint en compte la dificultat de la traducció de localismes, és que l'efecte del localisme es perd en la majoria dels casos, tot i que en ocasions es facin servir tècniques de traducció adequades per tal de respectar el localisme. Per tal de comprovar si aquesta hipòtesi es confirma, analitzaré les traduccions de dues obres de Caterina Albert: *Solitud* i *Drames rurals*.

2. Metodologia

Per tal de realitzar aquest estudi sobre el localisme perdut en la traducció, treballaré principalment amb quatre obres de Víctor Català. La primera és *Solitud*, de la col·lecció Les millors obres de la literatura catalana, obra publicada l'any 1979 per l'editorial Edicions 62. La seva corresponent traducció, a càrrec de Basilio Losada, és *Soledad*, publicada l'any 1986 per Alianza Editorial i que s'engloba dins la col·lecció Biblioteca de Cultura Catalana. La tercera obra és el recull de dotze contes titulat *Drames rurals*, la 7a edició, publicada l'any 2011 per l'editorial Educaula i que forma part de la Col·lecció Educació 62. I finalment la seva corresponent traducció, a càrrec de Rafael Marquina, és *Dramas rurales*, publicada l'any 1921 per l'editorial Calpe i que s'engloba dins la Colección Universal. Tots els exemples i fragments que apareixeran al treball estan extrets d'una d'aquestes quatre edicions.

Cal destacar que l'obra traduïda *Dramas rurales* tan sols inclou set dels dotze contes del llibre original: *Parricidio*, *Agonía*, *Sombras*, *La explosión*, *Nochebuena*, *Batacazo* i *El antojo*. Com que es tracta d'una antologia, recull tres contes més que són de diferents reculls de Víctor Català: *Almas mudas* (de l'obra *Ombrívoles*, 1904), *Bajo el cielo* i *Contraluz* (de l'obra *Caires Vius*, 1907). Cal esmentar que aquests tres últims contes no formaran part del treball, ja que tan sols em basaré en les dues obres catalanes esmentades al principi.

Una vegada mencionades les eines de treball principals, s'explicarà el buidatge realitzat. Per dur a terme el buidatge, llegiré amb deteniment les dues obres en català de l'autora i, amb l'ajuda del *Diccionari català-valencià-balear* (DCVB), cercaré si les paraules o expressions que trobi són pròpies de l'Empordà o no. En cas afirmatiu, tot seguit buscaré el mateix fragment en l'obra traduïda per tal de comprovar quin equivalent s'ha escollit com a traducció al castellà de la paraula o expressió.

El DCVB serà de gran ajuda pel fet que recull paraules en desús, poc utilitzades i, més important, paraules pròpies de zones concretes. A més a més, especifica quina és la procedència geogràfica del terme que has cercat: concreta una o diverses comarques, ciutats o fins i tot pobles. Per tant, serà essencial per poder saber si els termes de les obres de Víctor Català són empordanesos o no.

No obstant això, hauré de seguir uns criteris per tal de decidir si les paraules o expressions han de formar part del glossari o no. Tan sols inclouré al glossari aquells termes que, com a procedència geogràfica, s'especifiqui l'Empordà o pobles empordanesos propers a l'Escala. També acceptaré aquells termes que, a part de l'Empordà, també especifiquin altres comarques contigües com ara la Garrotxa, el Rosselló, el Conflent, el Vallespir o el Gironès. Cal aclarir que encara que es mencioni l'Empordà, si a l'entrada del DCVB també hi apareixen altres comarques que no limiten amb l'Empordà i que estan més allunyades d'aquesta zona, aquest terme no serà inclòs al glossari. A més a més, aquells localismes que apareguin a les dues obres seran recollits dues vegades perquè, al

tractar-se d'obres diferents traduïdes per diferents traductors, les equivalències d'aquest localisme poden variar. No obstant això, si el mateix localisme apareix diverses vegades a la mateixa obra, només serà recollit la primera vegada que aparegui.

Finalment, per tal d'incorporar els termes al glossari elaboraré una taula amb diferents camps: el llibre al qual pertany, el nombre i títol del capítol (per a *Solitud*) o bé el nom del conte (per a *Drames rurals*), la pàgina, la paraula o expressió en qüestió en les dues llengües, la categoria gramatical, el context on apareix el terme a l'obra catalana i a l'obra traduïda, la font del diccionari on s'explica el significat de la paraula i, finalment, la pròpia proposta de traducció (si es considera que l'opció de la traducció publicada és millorable) també amb la seva font corresponent. En aquesta proposta de traducció, s'intentarà només modificar el segment al qual concerneix la tècnica de traducció, i no pas modificar tota la frase o context que envolta el terme o l'expressió (tret dels casos de reformulació, en els quals sí que cal modificar tota la frase o segment).

Cal esmentar que a les taules utilitzades al glossari també hi haurà un camp per a la tècnica de traducció que s'ha utilitzat, però en aquest treball aquest apartat s'ometrà perquè els apartats del redactat ja s'organitzaran segons les diferents tècniques de traducció utilitzades pels traductors de les obres.

A continuació podem veure un exemple d'una taula utilitzada en el glossari. Aquesta mostra s'inclouria dins de l'apartat de la generalització, que s'explicarà amb més detall al cos del treball.

Català	Obra	<i>Solitud</i>	Castellà	Obra	<i>Soledad</i>
	Cap.	X – Relíquies		Cap.	X – Reliquias
	Pg.	118		Pg.	98
Paraula	Esclafeig		Paraula	Desastre	
Categoria gramatical	Substantiu		Categoria gramatical	Substantiu	
Context català	“Jo em pensava que amb la brega, la gent, esglaiada, havia fugit sense recordar-se de res, mes que passat tot, tornarien, ara l’un, ara l’altre, i que les eines les trobaria escampades per aquí; mes quan he vist aquest esclafeig ...”				
Font	<i>ESCLAFEIG m.</i> <i>Conjunt de cosa esclafada (Empordà). «Ha tirat els ous a terra i n'ha fet un esclafeig». Oh quin esclafeig! quina picoladissa de savis!, Pous Empord.</i> <i>197. Jo'm pensava que les eynes les trobaria escampades per aquí, mes quan he vist aquest esclafeig..., Víct. Cat., Sol. 166.</i> (DCVB: Disponible a http://dcvb.iec.cat/results.asp?Word=esclafeig)				

Context castellà	“Creí que la gente había huido con la pelea, olvidada de todo, pero que volverían más tarde, primero uno, luego otro, y que las cosas que les presté las encontraría dispersas por aquí, pero ¡cuando vi este desastre! ...”
Font	<i>DESASTRE</i> <i>2. m. Cosa de calidad, resultado, organización, aspecto u otras características muy malos. Un desastre de oficina.</i> (DRAE: Disponible a https://dle.rae.es/desastre?m=form)
Proposta de traducció	“Creí que la gente había huido con la pelea, olvidada de todo, pero que volverían más tarde, primero uno, luego otro, y que las cosas que les presté las encontraría dispersas por aquí, pero ¡cuando vi este despachurramiento! ...”
Font	<i>DESPACHURRAMIENTO: DESPACHURRAR</i> <i>1. tr. coloq. Aplastar algo despedazándolo, estrujándolo o apretándolo con fuerza. U. t. c. prnl.</i> (DRAE: Disponible a https://dle.rae.es/despachurramiento?m=form)

3. Cos del treball

En aquest apartat s’analitzaran les opcions de traducció per les quals han optat els traductors de les obres. Per tal de classificar les diferents opcions de traducció, els apartats estan organitzats segons la tècnica de traducció utilitzada i cada apartat conté un màxim de tres exemples perquè sigui representatiu. He cregut òptim basar-me en les tècniques de traducció d’Amparo Hurtado Albir, explicades al seu llibre *Traducción y traducología: Introducción a la traductología* (2004).

En primer lloc, s’explicaran les tècniques de traducció que han aconseguit transmetre el missatge original, han mantingut la riquesa de les paraules i han optat per cercar equivalents el màxim de fidels possibles (quant al significat) al terme original. No obstant això, els exemples documentats d’aquestes tècniques de traducció no són tan nombrosos com els exemples del segon tipus de tècniques de traducció: aquelles que dificulten la transmissió del missatge, fan que es perdi la riquesa o els matisos del terme original i fins i tot indueixen a errors de significat. I, més greu encara, propicien la pèrdua del localisme.

3.1. Tècniques de traducció adequades

Cal destacar que en aquest apartat, les taules no consten del camp de proposta de traducció, perquè es considera que la tècnica de traducció utilitzada i, per tant, l'opció publicada són idònies.

Com s'ha comentat anteriorment, els exemples de tècniques de traducció adequades no són tan nombrosos com els de tècniques de traducció millorables. Tan és així que, en les últimes tres tècniques d'aquest apartat, tan sols he trobat un exemple de cadascuna de les tècniques de traducció en les dues traduccions analitzades.

3.1.1. La transposició

“Se cambia la categoría gramatical” (Hurtado, 2004: 271). Es tracta d'una tècnica de traducció poc emprada a l'hora de traduir les obres. En els exemples analitzats, les categories gramaticals que es canvien o es proposen a la traducció són: el verb, el substantiu, l'adjectiu i l'adverbi. Un exemple d'aquesta tècnica seria canviar el substantiu *xivarri* (*A la festa tothom feia molt xivarri.*) pel verb *gritar* (*En la fiesta todo el mundo gritaba*). En la majoria de casos en els quals es fa servir aquesta tècnica de traducció, no es fa una reformulació del fragment en el qual apareix el localisme, sinó que tan sols es canvia la categoria gramatical del localisme en concret. Aquesta tècnica permet no haver de buscar una paraula amb la mateixa riquesa lingüística que l'original i emprar una altra manera d'expressar la mateixa idea.

Tot i que en alguns casos es pugui perdre l'efecte del localisme, el fet de canviar la categoria gramatical permet que la formulació de la traducció sigui natural en castellà i que es mantingui el sentit original del localisme empordanès. Aquí en podem veure alguns exemples reals de les traduccions:

Català	Obra	<i>Solitud</i>	Castellà	Obra	<i>Soledad</i>
	Cap.	V – Sumant dies		Cap.	V – Sumando días
	Pg.	70		Pg.	55
Paraula	Captíria		Paraula	Mendigar	
Categoria gramatical	Substantiu		Categoria gramatical	Verb	
Context català	“Feia vint-i-quatre hores – d’ençà que l’Ànima l’havia engrescat – que no somniava més que en la captíria , prometent-se’n meravelles de profit i distracció . . . ”				

Font	<p><i>CAPTÍRIA f.</i></p> <p><i>Capta, acte de captar (Empordà); cast. colecta. No somniava més que en la captiria, Víct. Cat., Sol. 84.</i></p> <p>(DCVB: Disponible a http://dcvb.iec.cat/results.asp?Word=capt%EDria)</p>
Context castellà	<p>“¡Hacía veinticuatro horas – desde que el Ánima lo había convencido – que no pensaba más que en andar mendigando, prometiéndose maravillas de provecho y distracción . . . ”</p>
Font	<p><i>MENDIGAR</i></p> <p><i>1. tr. Pedir limosna de puerta en puerta.</i></p> <p>(DRAE: Disponible a https://dle.rae.es/mendigar?m=form)</p>

Català	Obra	<i>Drames rurals</i>	Castellà	Obra	<i>Dramas rurales</i>
	Conte	Parricidi		Conte	Parricidio
	Pg.	138		Pg.	19
Paraula	Rabinejar		Paraula	Berrenchín	
Categoria gramatical	Verb		Categoria gramatical	Adjectiu	
Context català	“Llavors el menut rabinejà , cridant: - Upeta...! Vull upeta...!”				
Font	<i>RABINEJAR</i> v. intr. <i>Fer rabinadures, manifestar ràbia, sobretot un infant (Empordà); cast. patalear. Y no podent-la haver, revinejaven [sic], Víct. Cat., Sol. 148.</i> (DCVB: Disponible a http://dcvb.iec.cat/results.asp?Word=rabinejar)				
Context castellà	“El pequeño berrenchín gritó entonces: - ¡”Opita”; yo quiero “opita”!”				
Font	<i>BERRENCHÍN: BERRINCHE</i> <i>l. m. coloq. Irritación grande que se manifiesta ostensiblemente, y sobre todo la de los niños.</i> (DRAE: Disponible a https://dle.rae.es/berrinche#2L6otpL)				

Català	Obra	<i>Drames rurals</i>	Castellà	Obra	<i>Dramas rurales</i>
	Conte	Daltabaix		Conte	Batacazo
	Pg.	147		Pg.	109
Paraula	Escampeig		Paraula	Desperdigado	
Categoria gramatical	Substantiu		Categoria gramatical	Adjectiu	
Context català	“A la trencada d’aquest brillava un escampeig de cases musques, totes entregirades i fora de rengle, com si les hi haguessin tirades a grapats . . . ”				
Font	<i>ESCAMPEIG m.</i> <i>Escampadissa (Empordà). Una tonyina que saltà en l'aire, entre un escampeig de ruixims, Ruyra Pinya, i, 23.</i> (DCVB: Disponible a http://dcvb.iec.cat/results.asp?Word=escampeig)				
Context castellà	“Al acabarse ésta se veían desperdigadas unas casas pardas, sin disposición ni orden, como si las hubiesen tirado a puñados . . . ”				
Font	<i>DESPERDIGADO</i> <i>1. adj. Esparcido, separado, disperso.</i> (DRAE: Disponible a https://dle.rae.es/desperdigado?m=form)				

3.1.2. L'equivalent encunyat

“Se utiliza un término o expresión reconocido (por el diccionario, por el uso lingüístico) como equivalente en la lengua meta. Ej.: traducir la expresión inglesa *They are as like as two peas* y *Se parecen como dos gotas de agua*” (Hurtado, 2004: 270).

Es tracta d'una tècnica de traducció utilitzada en nombroses ocasions en les dues traduccions. Aquesta tècnica es fa servir per a traduir, d'una banda, paraules soltes i, d'altra banda, expressions o frases fetes. La majoria dels exemples documentats són equivalents que mantenen totalment l'efecte que volia transmetre la frase original: mantenen el mateix significat i també mantenen l'efecte del localisme, ja que es busca una paraula, expressió o frase feta que no sigui d'ús comú. Un exemple d'aquesta tècnica seria traduir l'expressió catalana *ja pots xiular, si l'ase no vol beure* per l'expressió castellana *no hay peor sordo que el que no quiere oír*. Es fa servir una paraula o expressió completament diferent però que significa el mateix. Tot seguit en podem veure alguns exemples:

Català	Obra	<i>Solitud</i>	Castellà	Obra	<i>Soledad</i>
	Cap.	X - Relíquies		Cap.	X - Reliquias
	Pg.	118		Pg.	98
Paraula	Escallimpar		Paraula	(Mirar) De soslayo	
Categoria gramatical	Verb		Categoria gramatical	Locució adverbial	
Context català	“El pastor, escallimpant -la de cua d’ull, es digué de pensament: - Aquesta pobra dona té una bella migranya... Si no s’esbrava, malament...”				
Font	<i>ESCALLIMPAR</i> v. tr. 2. <i>Veure ràpidament quelcom que passa o fuig (Empordà); cast. guipar. «Se n'anava molt rabent, i tot just de Déu el vam poder escallimpar». El pastor, escallimpant-la de cua d'ull, se digué de pensament:—Aquesta pobre dona té una bella migranya, Víct. Cat., Sol. 167. En Peroy l'havia anat a rebre...; tantost va escallimpar-lo, bo y d'un troç lluny ja li cridà, Víct. Cat., Film (Catalana, i, 395).</i> (DCVB: Disponible a http://dcvb.iec.cat/results.asp?Word=escallimpar)				
Context castellà	“El pastor, mirándola de soslayo, se dijo: - Mal anda esta pobre mujer... Si no desahoga como sea, lo va a pasar muy mal...”				
Font	<i>DE SOSLAYO</i> 1. loc. adv. oblicuamente. (DRAE: Disponible a https://dle.rae.es/soslayo?m=form)				

Català	Obra	<i>Solitud</i>	Castellà	Obra	<i>Soledad</i>
	Cap.	XV – La relliscada		Cap.	XV – El resbalón
	Pg.	185		Pg.	158
Paraula	A brida batuda		Paraula	A la carrera	
Categoria gramatical	Locució adverbial		Categoria gramatical	Locució adverbial	
Context català	“El primer diumenge després d’haver-se’n anat de l’ermita, la Mila el sentí entrar al pati a brida batuda i pujar l’escala com un follet.”				
Font	<i>1. BRIDA f.</i> <i>a) A brida batuda o a tota brida: corrent a tota velocitat de la cavalcadura, sense retenir-la gens. Donant una gran carrera a brida batuda, Boades</i>				

	<i>Feyts 271. Galopant... a tota brida, Canigó ii. També es diu a brida batuda del córrer d'una persona a tota la velocitat possible (Empordà).</i> (DCVB: Disponible a http://dcvb.iec.cat/results.asp?word=brida)
Context castellà	“Al primer domingo después de haberse ido de la ermita, Mila lo vio entrar por el corral a la carrera y subir la escalera como un loco.”
Font	<i>A LA CARRERA: A MÁS CORRER</i> <i>1. loc. adv. Con la máxima velocidad, violencia o ligereza posible.</i> (DRAE: Disponible a https://dle.rae.es/carrera?m=form)

Català	Obra	<i>Drames rurals</i>	Castellà	Obra	<i>Dramas rurales</i>
	Conte	Ombres		Conte	Sombras
	Pg.	250		Pg.	60
Paraula	Fer l’andorrà		Paraula	Hacerse el sueco	
Categoria gramatical	Locució verbal		Categoria gramatical	Locució verbal	
Context català	“ . . . i al preguntar-li la seva dona què li havia dit <i>aquell</i> , respongué, fent l’andorrà , que lo mateix que l’altre dia; però la Rita conegué que no era veritat i quedà malhumorada.”				
Font	<i>ANDORRÀ, -ANA m. i f.</i> <i>Fer l'andorrà: fer el desentès, dissimular (Gir., Llofriu). El moliner va fer l'andorrà, el desentès, Casaponce Faules 62. També que'n són d'andorrans quan se'ls hi presenta un mercader! que la saben llarga!, Bosch Rec. 49.</i> (DCVB: Disponible a http://dcvb.iec.cat/results.asp?Word=andorr%E0&Id=11208&search=andorra)				
Context castellà	“Al preguntarle su mujer qué le había dicho “aquél”, respondió, haciéndose el sueco, que lo mismo que el día anterior. Rita conoció que no era verdad y quedó de mal humor.”				
Font	<i>HACERSE ALGUIEN EL SUECO</i> <i>1. loc. verb. coloq. Desentenderse de algo, fingir que no se entiende.</i> (DRAE: Disponible a https://dle.rae.es/sueco?m=form)				

3.1.3. La modulació

“Se efectúa un cambio de punto de vista, de enfoque o de categoría de pensamiento en relación con la formulación del texto original; puede ser léxica y estructural” (Hurtado, 2004: 270).

Aquesta tècnica permet expressar la mateixa idea, però canviant l'enfocament de la descripció o de l'acció. En la majoria de casos documentats, si l'acció requeria sobre el subjecte, en la traducció recau sobre l'objecte i viceversa. Igual que el cas de la transposició, resulta una tècnica de traducció molt útil perquè permet buscar una altra forma d'expressar la idea en comptes d'haver de buscar una paraula com a equivalent del localisme empordanès. Un exemple d'aquesta tècnica seria traduir la frase *La pequeña flama es va apoderar de la sala fins que va ceder l'edifici* per *Las paredes de la habitación empezaron a arder hasta que el edificio se derrumbó*. A través d'aquest exemple exagerat podem veure que la frase varia depenent de si el focus d'atenció es troba en la flama o en les parets. No obstant això, al cap i a la fi, el missatge acaba essent el mateix.

En les dues traduccions analitzades s'hi poden trobar pocs exemples d'aquesta tècnica de traducció, els quals podem veure a continuació:

Català	Obra	<i>Solitud</i>	Castellà	Obra	<i>Soledad</i>
	Cap.	V – Sumant dies		Cap.	V – Sumando días
	Pg.	72		Pg.	57
Paraula	Fallica		Paraula	Cuidado	
Categoria gramatical	Substantiu		Categoria gramatical	Substantiu	
Context català	“Endemés, poc cal d’anar amb falliques : els acabarem pas, els cargols del reialme; amb les cotre gotes d’avui compti fer-ne altra bona replega...”				
Font	<i>FALLICA</i> f. <i>Escassesa, quantitat insuficient (Empordà); cast. falta, escasez. «Anar amb fallica de diners»: tenir-ne pocs. Endemés, poch cal d'anar ab falliques, Víct. Cat., Sol. 88.</i> (DCVB: Disponible a http://dcvb.iec.cat/results.asp?Word=fallica)				
Context castellà	“Además ¡fuera cuidados! No se van a acabar los caracoles del reino; con las cuatro gotas que han caído hoy, voy a hacer una buena recogida...”				
Font	<i>CUIDADO</i> <i>3. m. Recelo, preocupación, temor.</i> (DRAE: Disponible a https://dle.rae.es/cuidado?m=form)				

Català	Obra	<i>Solitud</i>	Castellà	Obra	<i>Soledad</i>
	Cap.	XIII – El cimalt		Cap.	XIII – El cimalt
	Pg.	149		Pg.	126
Paraula	Encastellar		Paraula	Avivar	
Categoria gramatical	Verb		Categoria gramatical	Verb	
Context català	“El pastor acabava d’ encastellar tres o quatre garrigues sobre la flameta naixent i tot acotat per a assegurar-les, entregirà el cap vers la dona.”				
Font	<i>ENCASTELLAR</i> v. tr. <i>1. Posar moltes coses una damunt l'altra formant una pila o com un castell; cast. apilar. El pastor acabava d'encastellar tres o quatre garrigues sobre la flameta naixent, Víct., Cat., Ombr. 218. Especialment: a) Apilar la fusta per assecar-la (Baix Empordà).</i> (DCVB: Disponible a http://dcvb.iec.cat/results.asp?word=encastellar)				
Context castellà	“El pastor acababa de avivar la llama naciente con tres o cuatro ramas secas e, inclinado aún para asegurarlas, se volvió a medias hacia la mujer.”				
Font	<i>AVIVAR</i> <i>3. tr. Hacer que algo arda más.</i> (DRAE: Disponible a https://dle.rae.es/avivar?m=form)				

Català	Obra	<i>Drames rurals</i>	Castellà	Obra	<i>Dramas rurales</i>
	Conte	Ombres		Conte	Sombras
	Pg.	247		Pg.	56
Paraula	Collar		Paraula	Disponer	
Categoria gramatical	Verb		Categoria gramatical	Verb	
Context català	“Cap a les tres En Geniset collà la mula per a acompanyar a sa cosina.”				
Font	<i>COLLAR</i> v. <i>1. tr. Junyir al jou (Empordà); cast. uncir. «Apa, ves a collar, que és tard». Com si anessin collats per un jou invisible, Víct. Cat., Ombr. 19.</i> (DCVB: Disponible a https://dcvb.iec.cat/results.asp?word=collar)				
Context castellà	“Hacia las tres, Ginés dispuso el carro para acompañar a su prima.”				
Font	<i>DISPONER: PREPARAR</i>				

	<p>1. tr. <i>Prevenir, disponer o hacer algo con alguna finalidad.</i></p> <p>(DRAE: Disponible a https://dle.rae.es/disponer?m=form)</p>
--	--

3.1.4. La compensació

“Se introduce en otro lugar del texto traducido un elemento de información o efecto estilístico que no se ha podido reflejar en el mismo lugar en que aparece situado en el texto original” (Hurtado, 2004: 270).

Aquesta tècnica es fa servir per no perdre matisos o jocs de paraules del text original. Com que aquests matisos, per causes de formulació o de naturalitat no es poden expressar al mateix lloc on apareixen a la frase original, s'expressen més endavant. Un exemple seria mantenir la proposta de fer una juguesca de la següent manera: *Què t'hi jugues que no t'agafa el telèfon* per *Seguro que no te coge el teléfono, ¿nos apostamos algo?* Com es pot veure, es manté la mateixa idea però en un altre fragment de la frase i amb una formulació diferent de la del fragment original.

En les traduccions analitzades hi apareix tan sols un exemple d'aquesta tècnica, que té com a objectiu reforçar l'èmfasi d'una afirmació.

Català	Obra	<i>Solitud</i>	Castellà	Obra	<i>Soledad</i>
	Cap.	III – Claror		Cap.	III – Claridad
	Pg.	47		Pg.	34
Paraula	Pla		Paraula	Si	
Categoria gramatical	Adverbi		Categoria gramatical	Conjunció	
Context català	“Sap pla bé lo que es fa, sant Ponç!”				
Font	<p><i>PLA adv.</i></p> <p>2. <i>Certament, prou; cast. claro, cierto. Aquest ús de l'adverbi pla com a reforç de l'afirmació és freqüentíssim a tota la part nord-oriental de Catalunya, i encara s'usa en altres comarques, però amb menys vitalitat . . .</i></p> <p>«Això pla que ho faré» (Gir., Empordà, Bagà). «Aquest casament pla es farà». «Aquest santcristo pla n'és de maco!» (Gir.). «A missa pla que hi aniré» (Ross., Conflent, Cerdanya) . . .</p> <p>(DCVB: Disponible a http://dcvb.iec.cat/results.asp?word=pla)</p>				
Context castellà	“¡Si sabrá Sant Ponç lo que se hace!”				
Font	<i>SI</i>				

	<p>5. conj. U. a principio de frase, da énfasis o energía a las expresiones de duda o aseveración. ¿Si será verdad lo del testamento? ¡Si dije que esto no podía parar en bien!</p> <p>(DRAE: Disponible a https://dle.rae.es/si?m=form)</p>
--	---

3.1.5. La descripció

“Se reemplaza un término o expresión por la descripción de su forma y/o función. Ej.: traducir el *panetone* italiano como *el bizcocho tradicional que se toma en Noche Vieja en Italia*” (Hurtado, 2004: 270). És important recalcar que el terme original no apareix en la traducció, tan sols la seva descripció.

Aquesta tècnica de traducció es fa servir perquè, la majoria de vegades, el terme original és propi d’una cultura en concret i no hi ha un equivalent en altres idiomes. Per això se’n fa una descripció explicant el concepte o la idea original. En les traduccions analitzades només hi apareix un exemple, que té la funció de definir el terme català, ja que aquest no té un equivalent tan específic en castellà.

Català	Obra	<i>Solitud</i>	Castellà	Obra	<i>Soledad</i>
	Cap.	XIII – El cimalt		Cap.	XIII – El cimalt
	Pg.	150		Pg.	127
Paraula	Piulots		Paraula	Doler los dedos de frío	
Categoria gramatical	Substantiu		Categoria gramatical	Verb i substantiu	
Context català	“Als cinc minuts d’haver deixat les teulades, la Mila tenia piulots i, escarnint En Baldiret, no parava d’amagar-se el coll enmig de les espatlles.”				
Font	<i>PIULOTS m. pl.</i> <i>Dolor viu dels dits, produït pel fred intens (Vallespir, Cerdanya, Empordà, Guillerries). «Deixeu-me escalfar, que tinc piulots». «El terral m'ha fet agafar piulots». També es diu tenir els dits piulots; cast. tener los dedos gafos. Ja és vingut es temps dets piulots, Ruyra Parada 13.</i> (DCVB: Disponible a http://dcvb.iec.cat/results.asp?Word=piulots)				
Context castellà	“A los cinco minutos de haber perdido de vista los tejados, a Mila le dolían los dedos de frío y, como Baldiret, avanzaba con el cuello entre los hombros.”				
Font	<i>DOLER</i>				

	<p><i>1. intr. Dicho de una parte del cuerpo: Padecer dolor, mediante causa interior o exterior. Doler la cabeza, los ojos, las manos.</i></p> <p>(DRAE: Disponible a https://dle.rae.es/doler?m=form)</p>
--	--

3.1.6. El manlleu

“Se integra una palabra o expresión de otra lengua tal cual. Puede ser puro (sin ningún cambio), por ejemplo, utilizar en español el término inglés *lobby*; o naturalizado (transliteración de la lengua extranjera), por ejemplo, *gol, fútbol, líder, mitin*” (Hurtado, 2004: 271).

En les traduccions estudiades només hi podem trobar un exemple, en el qual es fa un manlleu pur de la paraula catalana ja que el concepte no existeix en la cultura castellana.

Català	Obra	<i>Drames rurals</i>	Castellà	Obra	<i>Dramas rurales</i>
	Conte	«Nochebuena»		Conte	Nochebuena
	Pg.	276		Pg.	96
Paraula	Corranda		Paraula	Corranda	
Categoria gramatical	Substantiu		Categoria gramatical	Substantiu	
Context català	“ . . . passava la farina bo i refilant cançonera ment, a l’aire del sedàs, follies i corrandes del temps vell: <i>La filla n’està malalta – la filla del rei francès, a la ciutat de Granada. Un dia jo em passejava – pels carrers de Mataró, i moltes d’altres a quina més escaienta . . .</i> ”				
Font	<i>CORRANDA f.</i> <i>2. Cançó curta, generalment de quatre versos de vuit síl·labes (Empordà, Garrotxa, Ripollès); cast. copla. Corrandes que he après les canto sola, Verdaguer Idilis 212. D'un àngel suau bandolina / farà sentirli corrandes del cel, Verdaguer Bethlem 54. En barraqueta pobra el bres de palla / agrunsar ab corrandes y cansons, Llorente Versos, i, 169.</i> (DCVB: Disponible a http://dcvb.iec.cat/results.asp?word=corranda)				
Context castellà	“ . . . pasaba la harina, canturreando amodorradamente al aire del cedazo corrandas y leyendas del tiempo viejo: <i>La hija tienen enferma, La hija del rey francés, A la ciudad de Granada, Un día me paseaba por calles de Mataró y otras muchas, a cuál más cautivantes . . .</i> ”				

Font	Aquesta paraula no existeix en castellà.
------	--

3.2. Tècniques de traducció millorables

En aquest apartat apareixen les tècniques que provoquen que la traducció perdi matisos, riquesa lingüística, localismes i fins i tot que s'indueixi a errors de significat. Els exemples d'aquestes tècniques de traducció conformen la major part del buidatge analitzat.

Cal destacar que en aquest apartat, les taules consten del camp de proposta de traducció (amb la seva font corresponent) perquè es considera que es podria millorar l'opció de traducció.

3.2.1. L'elisió

“No se formulan elementos de información presentes en el texto original” (Hurtado, 2004: 270). Es tracta d'una tècnica de traducció bastant utilitzada en les traduccions de l'autora, sobretot quan apareixen en català termes o expressions poc transparents i propis d'una zona concreta com ara l'Empordà. Cal recalcar que l'abast d'aquesta elisió és variable: es pot suprimir tan sols una paraula, un sintagma o fins i tot una frase sencera. El problema d'aquesta tècnica és que denota una mancança, ja que normalment es fa servir quan no s'entén el terme original, quan no s'ha trobat un equivalent adequat, etc. A continuació en podem veure alguns exemples:

Català	Obra	<i>Solitud</i>	Castellà	Obra	<i>Soledad</i>
	Cap.	II – Fosca		Cap.	II – Oscuridad
	Pg.	30		Pg.	19
Paraula	Remirgolat		Paraula	ø	
Categoria gramatical	Adjectiu		Categoria gramatical	ø	
Context català	“I la porta s’acabà d’obrir, i darrera d’ella aparegué un homenet remirgolat amb un fauçot lluent a la mà.”				
Font	<i>REMIRGOLAT, -ADA adj.</i> <i>Migrat, escarransit (Empordà); cast. desmedrado. Aparegué un homenet remirgolat ab un fauçot lluent a la mà, Víct. Cat., Sol. 26. (DCVB: Disponible a http://dcvb.iec.cat/results.asp?Word=remirgolat)</i>				
Context castellà	“Y la puerta se acabó de abrir, y tras ella apareció un hombrecillo con un hocino reluciente en la mano.”				

Proposta de traducció	“Y la puerta se acabó de abrir, y tras ella apareció un hombrecillo esmirriado con un hocino reluciente en la mano.”
Font	<i>ESMIRRIADO</i> <i>1. adj. coloq. Flaco, extenuado, consumido.</i> (DRAE: Disponible a https://dle.rae.es/esmirriado?m=form)

Català	Obra	<i>Drames rurals</i>	Castellà	Obra	<i>Dramas rurales</i>
	Conte	Daltabaix		Conte	Batacazo
	Pg.	158		Pg.	121
Paraula	Bombar		Paraula	ø	
Categoria gramatical	Verb		Categoria gramatical	ø	
Context català	“I les garrotades començaren a caure, rabentes, bombant sobre el ventre com sobre d’un tabal, encastant-se en les anques, xiulant secament pel cap i per les potes . . . ”				
Font	<i>BOMBAR</i> v. <i>intr.</i> <i>1. Ressonar, fer renou de buit (Empordà); cast. resonar. Al picar en un punt, vora la paret del frontis, sentí que bombava, Víct. Cat., Cayres 99.</i> (DCVB: Disponible a http://dcvb.iec.cat/results.asp?word=bombar)				
Context castellà	“Y cayeron furiosos garrotazos sobre el vientre de la bestia como sobre un bombo, encajándose en los lomos, silbando por la cabeza y por las patas . . . ”				
Proposta de traducció	“Y cayeron furiosos garrotazos sobre el vientre de la bestia, retumbando como sobre un bombo, encajándose en los lomos, silbando por la cabeza y por las patas . . . ”				
Font	<i>RETUMBAR</i> <i>1. intr. Dicho de una cosa: Resonar mucho o hacer gran ruido o estruendo.</i> (DRAE: Disponible a https://dle.rae.es/retumbar?m=form)				

Finalment, a continuació es pot veure l’exemple més paradigmàtic d’elisió que es pot trobar en les dues traduccions. En aquest cas, s’omet completament una part de la frase mitjançant una línia de guionets i es manté igualment la segona part de la frase, iniciada al paràgraf següent com si es tractés d’una nova frase.

Català	Obra	<i>Drames rurals</i>	Castellà	Obra	<i>Dramas rurales</i>
	Conte	Daltabaix		Conte	Batacazo
	Pg.	162		Pg.	124
Paraula	Rompre a l'estronc		Paraula	ø	
Categoria gramatical	Locució verbal		Categoria gramatical	ø	
Context català	“El carro, amb les baranes capolades, anava al cim de tot: una roda mirava al cel; l'altra, fora del fusell, havia anat a parar dins de l'aigua; els troncs, quins sota el carro, quins escampats per les vores: n'havia quedat un de dret, com plantat en terra. Un tros de camella, romput a l'estronc , havia esbotzat el ventre de la mula, i per l'esvoranc n'eixia una deu de sang fumosa que regalava fins al fons, envermellint l'aigua cristal·lina.”				
Font	<i>ESTRONC m.</i> <i>Acte d'estrancar; cast. cercén, agotamiento. Trençar a l'estronc: rompre una cosa separant completament les dues parts, sense deixar cap punt d'unió (Empordà, Gir.); cast. cortar o romper a cercén. Cric-i-crecs com si dotzenes de mans rompessin a l'estronc branquetes resseques, Víct. Cat., Ombr. 87 . . .</i> (DCVB: Disponible a http://dcvb.iec.cat/results.asp?Word=estronc)				
Context castellà	“El carro, con las varas destrozadas, coronaba el montón de los despojos; una rueda miraba al cielo; la otra, fuera del eje, había ido a parar al agua. Los troncos de leña, unos bajo el carro, otros en las proximidades. Uno había quedado derecho, como plantado en tierra. ----- Había atravesado el vientre de la mula. Por el boquete abierto manaba sangre humeante, que corría hasta el fondo, enrojeciendo el agua cristalina.”				
Proposta de traducció	“El carro, con las varas destrozadas, coronaba el montón de los despojos; una rueda miraba al cielo; la otra, fuera del eje, había ido a parar al agua. Los troncos de leña, unos bajo el carro, otros en las proximidades. Uno había quedado derecho, como plantado en tierra. Un trozo de vara, roto a cercén, había atravesado el vientre de la mula. Por el boquete abierto manaba sangre humeante, que corría hasta el fondo, enrojeciendo el agua cristalina.”				
Font	<i>ROMPER</i> <i>1. tr. Separar con más o menos violencia las partes de un todo, deshaciendo su unión. U. t. c. prnl.</i>				

	<p>2. tr. <i>Quebrar o hacer pedazos algo. U. t. c. prnl.</i></p> <p>(DRAE: Disponible a https://dle.rae.es/romper?m=form)</p> <p>A CERCÉN</p> <p>1. loc. adv. <i>Enteramente y en redondo. Cortar un brazo a cercén.</i></p> <p>(DRAE: Disponible a https://dle.rae.es/cerc%C3%A9n?m=form)</p>
--	--

3.2.2. El calc

“Se traduce literalmente una palabra o sintagma extranjero; puede ser léxico y estructural. Ej.: el término inglés *Normal School* del francés *École normal*” (Hurtado, 2004: 270). Un exemple seria traduir la frase *Va acostar-se a la foguera per tal de no passar fred* per la frase en castellà *Se acostó junto a la hoguera para no pasar frío*. Es pot veure que el significat d’aquest verb no és equivalent en català i en castellà. Es tracta d’una tècnica de traducció bastant utilitzada en les traduccions analitzades. En la majoria de casos, a la traducció s’ha emprat un calc perquè s’ha agafat el significat més conegut i estès del terme original català, i resulta que l’autora li estava donant un altre significat secundari, tan sols conegut a la zona de l’Empordà. A continuació en podem veure alguns exemples:

Català	Obra	<i>Solitud</i>	Castellà	Obra	<i>Soledad</i>
	Cap.	V – Sumant dies		Cap.	V – Sumando días
	Pg.	71		Pg.	56
Paraula	Bocafort		Paraula	Fuerte de boca	
Categoria gramatical	Adjectiu		Categoria gramatical	Adjectiu	
Context català	“Marit i muller romperen en exclamacions admiradores: no se sabien avenir de la magnitud dels cargols, grossassos, foscos, bocaforts i amb els tortells de la clova revinguts com mig dit.”				
Font	<i>BOCAFORT, -ORTA adj.</i> <i>2. (Caragol) que té la closca molt forta (Empordà). La magnitud dels caragols, grossaços, foscos, bocaforts y ab els tortells de la clova revinguts com mitj dit, Víct. Cat., Sol. 87.</i> (DCVB: Disponible a http://dcvb.iec.cat/results.asp?word=bocafort)				

Context castellà	“Marido y mujer rompieron en exclamaciones entusiastas: no se acaban de convencer de la magnitud de los caracoles, enormes, oscuros, fuertes de boca y en el caparazón unos salientes de casi medio dedo.”
Font	<p>FUERTE</p> <p>2. adj. <i>Que tiene fuerza.</i></p> <p>(DRAE: Disponible a https://dle.rae.es/fuerte?m=form)</p> <p>Confusió amb la primera accepció del terme català: BOCAFORT, -ORTA adj. 1. <i>Que té la boca forta (Cat.); cast. boquiduro.</i></p> <p>(DCVB: Disponible a http://dcvb.iec.cat/results.asp?word=bocafort)</p>
Proposta de traducció	“Marido y mujer rompieron en exclamaciones entusiastas: no se acaban de convencer de la magnitud de los caracoles, enormes, oscuros y de concha fuerte, con unos salientes de casi medio dedo.”
Font	<p>CONCHA</p> <p>1. f. <i>Cubierta, formada en su mayor parte por carbonato cálcico, que protege el cuerpo de los moluscos y que puede constar de una sola pieza o valva, como en los caracoles, de dos, como en las almejas, o de ocho, como en los quitones.</i></p> <p>(DRAE: Disponible a https://dle.rae.es/concha?m=form)</p>

Català	Obra	<i>Solitud</i>	Castellà	Obra	<i>Soledad</i>
	Cap.	XIV – En la creu		Cap.	XIV – En la cruz
	Pg.	171		Pg.	146
Paraula	Rasador		Paraula	Rasador	
Categoria gramatical	Substantiu		Categoria gramatical	Substantiu	
Context català	“Una gran esplanada rocosa coronava el Roquís, escurullant-lo com el gra d’una mesura quan s’hi ha passat el rasador .”				
Font	<i>RASADOR m.</i> <i>2. Barreta cilíndrica per a rasar les mesures (Empordà).</i> (DCVB: Disponible a http://dcvb.iec.cat/results.asp?Word=rasador)				
Context castellà	“Una gran explanada rocosa coronaba el Roquedal coronándolo como el grano de una medida cuando se ha pasado el rasador.”				

Font	Aquesta paraula no apareix al Diccionario de la lengua española.
Proposta de traducció	“Una gran explanada rocosa coronaba el Roquedal coronándolo como el grano de una medida cuando se ha pasado el rasero.”
Font	<p><i>RASERO</i></p> <p><i>1. m. Palo cilíndrico que sirve para rasar las medidas de los áridos y que, a veces, tiene forma de rasqueta.</i></p> <p>(DRAE: Disponible a https://dle.rae.es/rasero?m=form)</p>

Català	Obra	<i>Drames rurals</i>	Castellà	Obra	<i>Dramas rurales</i>
	Conte	«Nochebuena»		Conte	Nochebuena
	Pg.	281		Pg.	101
Paraula	Pessigar		Paraula	Pellizcar	
Categoria gramatical	Verb		Categoria gramatical	Verb	
Context català	“Les castanyes rodolaren, petant sordament, negres, grosses, fumoses. Una dotzena de mans s’allargaren barroeres. -Canai, que pessiguen! -No s’han pas encadarnat! -Que bé s’espellofen! I, mentre uns es bufaven els dits, els altres feien saltar les castanyes d’una mà a l’altra per a no cremar-se.”				
Font	<i>PESSIGAR</i> v. tr. <i>a) Picar, esser coent o molt calent; cremar (Empordà). «Aquesta vianda pessiga; caldrà deixar la refredar».</i> (DCVB: Disponible a http://dcvb.iec.cat/results.asp?word=pessigar)				
Context castellà	“Rodaron las castañas sordamente, negras, grandes, humosas. Una docena de manos se extendieron groseras. Y mientras unos se soplaban los dedos, otros se pasaban las castañas de una mano a otra para no quemarse. -¡Caray! ¡Cómo pellizcan! -¡No se han enfriado! -¡Qué bien se pelan!”				
Font	<i>PELLIZCAR</i>				

	<p>1. tr. <i>Asir con el dedo pulgar y cualquiera de los otros una pequeña porción de piel y carne, apretándola de suerte que cause dolor. U. t. c. prnl.</i></p> <p>2. tr. <i>Asir y golpear leve o sutilmente algo.</i></p> <p>3. tr. <i>Tomar o quitar una pequeña cantidad de algo.</i></p> <p>4. prnl. coloq. p. us. <i>Impacientarse o perecerse por algo.</i></p> <p>(DRAE: Disponible a https://dle.rae.es/pellizcar?m=form)</p>
Proposta de traducció	<p>“Rodaron las castañas sordamente, negras, grandes, humosas.</p> <p>Una docena de manos se extendieron groseras.</p> <p>Y mientras unos se soplaban los dedos, otros se pasaban las castañas de una mano a otra para no quemarse.</p> <p>-¡Caray! ¡Cómo queman!</p> <p>-¡No se han enfriado!</p> <p>-¡Qué bien se pelan!”</p>
Font	<p><i>QUEMAR</i></p> <p>18. intr. <i>Dicho de una cosa: Estar muy caliente.</i></p> <p>(DRAE: Disponible a https://dle.rae.es/quemar?m=form)</p>

3.2.3. La generalització

“Se utiliza un término más general o neutro. Ej.: traducir los términos franceses *guichet*, *fenêtre* o *devanture*, por *window* en inglés” (Hurtado, 2004: 270). També s’inclouen dins aquest apartat els termes de poc ús o propis d’una determinada zona lingüística que s’han traduït per una paraula d’ús comú i estàndard, com es pot veure en el cas del tercer exemple presentat.

Com a mostra, una traducció més general de la paraula *reientinc* (*pit-roig*) seria *pájaro* i una traducció del mateix terme per una paraula d’ús comú i estàndard seria *petirrojo*. Es pot veure que ens els dos casos es manté el significat (de manera menys o més precisa) però que en els dos casos es perd l’efecte del localisme perquè s’agafa una paraula d’ús comú.

Es tracta d’una de les tècniques de traducció que més s’utilitzen a l’hora de traduir les dues obres de l’autora. Fent ús d’un terme més genèric o d’un hiperònim, no és necessària la cerca de la paraula precisa que representaria l’equivalent exacte del terme original.

Català	Obra	<i>Solitud</i>	Castellà	Obra	<i>Soledad</i>
	Cap.	I – La pujada		Cap.	I – La subida
	Pg.	22		Pg.	12
Paraula	Galleran		Paraula	Rama	
Categoria gramatical	Substantiu		Categoria gramatical	Substantiu	
Context català	“I girà el cap per esbrotar un galleran de la vora.”				
Font	<i>GALLERANS m. pl.</i> <i>Planta de l'espècie Ruscus aculeatus (Olot, Empordà, Gir.).V. galzerans.</i> <i>Trobem usada la forma de singular, gallaran, en aquest passatge: Y girà 'l cap per a esbrotar un gallaran de la vora, Víct. Cat., Sol. 12.</i> (DCVB: Disponible a http://dcvb.iec.cat/results.asp?word=galleran)				
Context castellà	“Y volvió la cabeza para despuntar una rama del seto.”				
Font	<i>RAMA</i> <i>l. f. Cada una de las partes que nacen del tronco o tallo principal de la planta y en las cuales brotan por lo común las hojas, las flores y los frutos.</i> (DRAE: Disponible a https://dle.rae.es/rama?m=form)				
Proposta de traducció	“Y volvió la cabeza para despuntar un rusco del seto.”				
Font	<i>RUSCO: BRUSCO</i> <i>l. m. Planta perenne de la familia de las liliáceas, como de medio metro de altura, con tallos ramosos, flexibles y estriados cubiertos de cladodios ovalados, retorcidos en el eje, y de punta aguda, flores verdosas que nacen en el centro de los cladodios, y bayas del color y tamaño de una guinda pequeña.</i> (DRAE: Disponible a https://dle.rae.es/rusco?m=form)				

Català	Obra	<i>Solitud</i>	Castellà	Obra	<i>Soledad</i>
	Cap.	VII – Primavera		Cap.	VII – Primavera
	Pg.	95		Pg.	77
Paraula	Boquer		Paraula	Red	
Categoria gramatical	Substantiu		Categoria gramatical	Substantiu	

Context català	“Passant per allà, l'Ànima els veié, tirà el boquer , arreplegà la gata, la turmentà una estona per divertiment i a la fi l'estripà d'uns quants cops de pota.”
Font	<i>BOQUER m.</i> <i>Filats que el caçador posa estesos a la boca del cau de conills per agafar aquests quan van per sortir, instigats per la fura (Empordà, Gir.).</i> (DCVB: Disponible a http://dcvb.iec.cat/results.asp?word=boquer)
Context castellà	“Pasando por allá, el Anima los vio, sacó la red, cogió a la gata, la atormentó un rato por diversión y al fin la despanzurró a patadas.”
Font	<i>RED</i> <i>l. f. Aparejo hecho con hilos, cuerdas o alambres trabados en forma de mallas, y convenientemente dispuesto para pescar, cazar, cercar, sujetar, etc.</i> (DRAE: Disponible a https://dle.rae.es/red?m=form)
Proposta de traducció	“Pasando por allá, el Anima los vio, sacó el capillo, cogió a la gata, la atormentó un rato por diversión y al fin la despanzurró a patadas.”
Font	<i>CAPILLO</i> <i>9. m. Red con que se tapan las bocas de los vivares después de haber echado el hurón para que los conejos que salen huyendo se enreden en ella.</i> (DRAE: Disponible a https://dle.rae.es/capillo?m=form)

Català	Obra	<i>Solitud</i>	Castellà	Obra	<i>Soledad</i>
	Cap.	XIII – El cimalt		Cap.	XIII – El cimalt
	Pg.	151		Pg.	127
Paraula	Viarany		Paraula	Senderillo	
Categoria gramatical	Substantiu		Categoria gramatical	Substantiu	
Context català	“Travessaven les pinedes de la doble vessant per agafar un viarany de cabres que seguia pels repeus intrincats del Roquís Alt.”				
Font	<i>VIARANY m.</i> <i>Corriol, camí estret i de pas difícil (Empordà, Garrotxa, Guillerries); cast. sendero. Fa més de dugues ores que no segueixo sinó viaranys fets per les aigües, Massó Croq. 114.</i> (DCVB: Disponible a http://dcvb.iec.cat/results.asp?word=viarany)				

Context castellà	“Atravesaban los pinares de la doble vertiente para tomar un senderillo de cabras que seguía por los repechos intrincados del Roquedal Alto.”
Font	<i>SENDERO: SENDA</i> 1. f. Camino más estrecho que la vereda, abierto principalmente por el tránsito de peatones y del ganado menor. (DRAE: Disponible a https://dle.rae.es/sendero?m=form)
Proposta de traducció	“Atravesaban los pinares de la doble vertiente para tomar una trocha de cabras que seguía por los repechos intrincados del Roquedal Alto.”
Font	<i>TROCHA</i> 1. f. Vereda o camino angosto y escusado, o que sirve de atajo para ir a una parte. 2. f. Camino abierto en la maleza. (DRAE: Disponible a https://dle.rae.es/trocha?m=form)

3.2.4. La creació discursiva

“Se establece una equivalencia efímera, totalmente imprevisible fuera de contexto. Ej.: la traducción de la película inglesa *Rumble fish* por *La ley de la calle*” (Hurtado, 2004: 270). Dins d’aquest apartat, s’inclouen els casos en els quals l’equivalent proposat no representa el mateix concepte o idea que el terme original i també les reformulacions.

Juntament amb la generalització, els exemples d’aquesta tècnica són els més nombrosos del buidatge total realitzat durant l’anàlisi de les traduccions. Els casos en els quals s’ha fet servir aquesta tècnica són molt diferents: en alguns canvia tan sols el significat d’una paraula, en d’altres es reformula una idea sencera i en algun cas fins i tot es canvia totalment el significat de tota una frase. Es tracta d’una tècnica problemàtica ja que presenta matisos diferents i, sobretot, canvis de sentit i errors de significat. Considero que en molts casos es fa ús d’aquesta tècnica perquè es desconeix el significat del terme original. A continuació en podem veure alguns exemples representatius:

Català	Obra	<i>Solitud</i>	Castellà	Obra	<i>Soledad</i>
	Cap.	III – Claror		Cap.	III – Claridad
	Pg.	47		Pg.	35
Paraula	Arn		Paraula	Canto	
Categoria gramatical	Substantiu		Categoria gramatical	Substantiu	

Context català	“Ei, petit, compte amb les calces! Aqueix arn t’hi farà un nas de jueu!...”
Font	<p>ARN m.</p> <p><i>Planta de la família de les ramnàcies: Paliurus australis Gärtn. (La Jonquera, Lledó, Llofriu); cast. cambronera, espina santa. Es un arbust espinós que fa les flors blanques, apomellades i molt oloroses; es fa pels marges empordanesos. Seguint els arns com qui diu un per un, P. Vayreda (Catalana, i, 439).</i></p> <p><i>Sinòn.: espinavesa, espina-vera, espina negra.</i></p> <p>(DCVB: Disponible a http://dcvb.iec.cat/results.asp?word=arn)</p>
Context castellà	“¡Eh, pequeño! Cuidado no caigas... Vas a quedar con unas napias de judío, si te das contra los cantos...”
Font	<p>CANTO</p> <p>8. m. Trozo de piedra.</p> <p>(DRAE: Disponible a https://dle.rae.es/canto?m=form)</p> <p>Es presenta com a traducció una reformulació, que no respecta el significat del fragment original per desconeixement del següent terme:</p> <p>v) <i>Nas de jueu: esqueix a la roba, de forma aproximadament triangular. Aqueix arn t'hi farà un nas de juheu, Víct. Cat., Sol. 55.</i></p> <p>(DCVB: Disponible a http://dcvb.iec.cat/results.asp?word=nas)</p>
Proposta de traducció	“¡Eh, pequeño, cuidado con las calzas! ¡Esa espina santa te va a dejar un siete!...”
Font	<p>CALZA</p> <p><i>l. f. Prenda de vestir que, según los tiempos, cubría, ciñéndolos, el muslo y la pierna, o bien, en forma holgada, solo el muslo o la mayor parte de él. U. m. en pl. con el mismo significado que en sing.</i></p> <p>(DRAE: Disponible a https://dle.rae.es/calza?m=form)</p> <p>ESPINA SANTA</p> <p><i>l. f. Arbusto de la familia de las ramnáceas, que crece hasta cuatro metros de altura, con ramos tortuosos y armados de grandes espinas pareadas, hojas alternas, con tres nervios, ovaladas y agudas, flores pequeñas, amarillas, en racimos axilares, y fruto en drupa con ala membranosa y estriada desde el centro a la circunferencia.</i></p>

	<p>(DRAE: Disponible a https://dle.rae.es/espina?m=form)</p> <p><i>SIETE</i></p> <p>7. m. coloq. Rasgón en forma de ángulo que se hace en los trajes o en los tejidos.</p> <p>(DRAE: Disponible a https://dle.rae.es/siete?m=form)</p>
--	---

Català	Obra	<i>Drames rurals</i>	Castellà	Obra	<i>Dramas rurales</i>
	Conte	Parricidi		Conte	Parricidio
	Pg.	137		Pg.	18
Paraula	Pelloc		Paraula	Rizo	
Categoria gramatical	Substantiu		Categoria gramatical	Substantiu	
Context català	“ . . . i les ungles plenes de sang; en la que ensopava el coixí, i per la cara, estaven enganxats pellocs de cabells rossos...”				
Font	<i>PELLOC: PALLOC m.</i> <i>2. Ram, conjunt de fruita o altra cosa que es pot agafar amb la mà (Empordà); cast. manojo. «Un palloc de tomates, de cireres», etc. (Llofriu). Estavan enganxats pellochs de cabells rossos, Genís Julita. Sucant un pelloch de cotó fluix en lo tinter, Vict. Cat. Film (Catalana, i, 166).</i> (DCVB: Disponible a http://dcvb.iec.cat/results.asp?Word=pelloc)				
Context castellà	“ . . . y las uñas, llenas de sangre, de la que se empapaba la almohada, y cruzada la cara por rizos de cabellos rubios...”				
Font	<i>RIZO</i> <i>3. m. Mechón de pelo que artificial o naturalmente tiene forma de sortija, bucle o tirabuzón.</i> (DRAE: Disponible a https://dle.rae.es/rizo?m=form)				
Proposta de traducció	“ . . . y las uñas, llenas de sangre, de la que se empapaba la almohada, y cruzada la cara por manojos de cabellos rubios...”				
Font	<i>MANOJO</i> <i>1. m. Haz pequeño de cosas que se puede coger con la mano.</i> (DRAE: Disponible a https://dle.rae.es/manojo?m=form)				

Català	Obra	<i>Drames rurals</i>	Castellà	Obra	<i>Dramas rurales</i>
	Conte	Daltabaix		Conte	Batacazo
	Pg.	145		Pg.	107
Paraula	Esterrejar		Paraula	Esparcir	
Categoria gramatical	Verb		Categoria gramatical	Verb	
Context català	“En aquella aigua, escorrim de totes les vessants de la muntanya, les dones del poble baixaven a rentar-hi la roba i a esterrejar -hi les lleixes de fusta . . . ”				
Font	<i>ESTERREJAR</i> v. tr. <i>1. Netejar fregant amb terra d'escudelles o altra substància absorbent (Empordà, Gir.); cast. limpiar. A la cuyna que estarrejan, cançó pop. catalana (ap. Milà Rom. 69). Tu y jo y qualsevol altre acudiríem a l'aygua per a esterrejar una taca, Girbal Pere Llarch 364. La dona rentava i bugadejava roba a tot trast i esterrejava pisos, Ruyra Pinya, ii, 151.</i> (DCVB: Disponible a http://dcvb.iec.cat/results.asp?word=esterrejar)				
Context castellà	“Las mujeres del pueblo acudían al torrente, escurridura de todas las vertientes de la montaña, a lavar la ropa y esparcir los anaqueles de madera . . . ”				
Font	<i>ESPARCIR</i> <i>1. tr. Extender lo que está junto o amontonado. U. t. c. prnl.</i> <i>2. tr. Divulgar, publicar, extender una noticia. U. t. c. prnl.</i> <i>3. tr. Divertir, desahogar, recrear. U. m. c. prnl.</i> (DRAE: Disponible a https://dle.rae.es/esparcir?m=form)				
Proposta de traducció	“Las mujeres del pueblo acudían al torrente, escurridura de todas las vertientes de la montaña, a lavar la ropa y arenar los anaqueles de madera . . . ”				
Font	<i>ARENAR</i> <i>2. tr. Refregar con arena.</i> (DRAE: Disponible a https://dle.rae.es/arenar?m=form)				

4. Conclusió

Aquest apartat es dividirà en tres parts: la riquesa del lèxic de Víctor Català, la traducció al castellà dels localismes trobats a les dues obres de l'autora i, per últim, reflexions finals sobre el valor del localisme, la dificultat de traduir-lo i la tasca de Víctor Català.

En primer lloc, al llarg del treball es pot comprovar que les dues obres de Víctor Català contenen un llenguatge molt ric i estan repletes de localismes. El diccionari DCVB utilitza com a exemples d'ús per l'entrada de diccionari de molts localismes empordanesos frases on apareixen aquests localismes extretes de les següents obres de l'autora: *Ombrívols* (1904), *Solitud* (1905), *Caires Vius* (1907), *La mare Balena* (1920), *Un film (3.000 metres)* (1926) i *Vida molta* (1950). Aquest fet indica que Víctor Català es tracta d'un referent per a la llengua catalana. A continuació en podem veure dues mostres de localismes empordanesos analitzats durant el buidatge de *Solitud* el fragment dels quals apareix justament com a exemple d'ús a l'entrada del DCVB:

CUOT m.

2. *Trena petita i curta (Empordà); cast. coleta. Sembla un cap de noya ab el cuot punxagut rera'l clatell, Víct. Cat., Sol. 22.*

(DCVB: Disponible a <https://dcvb.iec.cat/results.asp?word=cuot>)

DESNIR v. tr.

2. *fig. Treure o fer sortir del cau, del lloc on un està refugiat, amagat, aposentat; cast. sacar. «Aquest homenot no el podem desniar de per aquí» (Empordà). Ja te'n desniaré jo d'una vegada d'aquest hort, Víct. Cat., Cayres 178. És una mala cuca la por, y cal desniarla, Víct. Cat., Sol. 30. I me direu que la llum d'ara, / de les garrotxes on s'empara / desnià d'hora tot follet, Colom Nerto 13.*

(DCVB: Disponible a <https://dcvb.iec.cat/results.asp?word=desniar>)

Encara més sorprenent, a l'entrada del DCVB d'algun dels localismes en qüestió, s'avisava que aquesta paraula o expressió tan sols està documentada (o documentada en una forma en concret) en una de les obres de Víctor Català. Aquest fet indica fins a quin punt és ric el lèxic utilitzat per l'autora i corrobora l'objectiu de Víctor Català de voler salvar paraules catalanes en perill d'extinció. També justifica que la tasca de traducció de localismes sigui tan complicada tenint en compte que alguns dels localismes tan sols els ha posat per escrit Víctor Català en una de les seves obres. A continuació en podem veure alguns exemples:

GALLERANS m.pl.

Planta de l'espècie Ruscus aculeatus (Olot, Empordà, Gir.). V. galzerans. Trobem usada la forma de singular, gallaran, en aquest passatge: Y girà 'l cap pera esbrotar un gallaran de

la vora, Víct. Cat., Sol. 12.

(DCVB: Disponible a <http://dcvb.iec.cat/results.asp?word=galleran>)

2. CONREU, -A adj.

Conradís. Un tancat de malesa posava límit a la terra conreua, Víct. Cat., Sol. 121. No sabem si aquest ús de conreu com a adjectiu és popular, o privatiu de l'escriptora empordanesa Víctor Català.

(DCVB: Disponible a <https://dcvb.iec.cat/results.asp?word=conreu>)

En segon lloc, al llarg del treball es pot comprovar que la traducció de localismes és una tasca complicada. En alguns casos les tècniques de traducció emprades són adequades i es manté el sentit, el significat i el matís de l'original. Com a traducció equivalent es proposa una paraula o expressió en castellà amb la mateixa riquesa lingüística, de poc ús o, en el millor dels casos, un localisme en castellà però prou descriptiu perquè pugui ser entès per tothom.

Tot i aquesta tasca ben feta, la majoria de localismes de les dues obres es tradueixen mitjançant tècniques de traducció millorables i, per tant, l'efecte del localisme es perd en la traducció. En el millor dels casos es perd el localisme però es manté el sentit original mitjançant tècniques com ara la generalització. Però en el pitjor dels casos, ni es manté el localisme, ni es manté el sentit del fragment original, i es fa ús de tècniques com ara l'elisió, el calc o la creació discursiva. En aquests casos el lector rep una informació errònia, s'omet informació vital o es perd o es modifica un matís present en el text original. Aquest fet pot ser degut a diferents causes com el desconeixement del traductor dels localismes empordanesos, la dificultat de trobar un equivalent per un localisme o, més important encara, la falta de recursos lingüístics i de documentació. Certament, quan es van publicar les traduccions (el 1921 en el cas de *Dramas rurales* i el 1986 en el cas de *Soledad*) segurament no hi havia els recursos actuals per buscar equivalents pels localismes i, fins i tot, alguns localismes potser no estaven encara documentats.

Com a conclusió general m'agradaria expressar que la traducció de localismes no és una tasca gens fàcil. Comporta moltes fases diferents: localitzar el localisme, saber quin és el seu significat (o si té un significat secundari utilitzat en una zona concreta) i finalment trobar un equivalent que mantingui tant el missatge original com l'efecte del localisme. Aquesta tasca encara resulta més complicada amb una autora com Víctor Català, que farceix les seves obres d'un gran nombre de localismes, alguns d'ells només documentats en obres de la pròpia autora.

Els localismes són un factor que només s'entén si es parla la llengua en qüestió i, especialment, si s'és de la zona on s'empren aquests localismes. Malgrat que la traducció de localismes no permet al lector de la traducció apreciar-ne la peculiaritat i la identitat de la mateixa manera que ho aprecia un lector de l'obra original, almenys es pot fer una idea de la riquesa lingüística que caracteritza el text original.

Finalment, cal destacar la tasca de l'autora a l'hora d'intentar salvar la parla de la seva terra. La llengua es un fenomen que evoluciona i, en molts casos, es globalitza. Sense l'esforç d'autors com Víctor Català, que plasmen aquesta manera de parlar a les seves obres, els localismes i les expressions de les generacions passades es perdrien. Vull acabar aquest treball amb una cita de l'autora extreta de l'obra *Tots els contes* que reflecteix la seva visió sobre la vitalitat de la llengua:

“Jo vinc del fet viu, no del fet mort; per arribar
aquí no he travessat la serena quietesa de l'arxiu,
sinó l'agitació tumultuosa del carrer”.

5. Bibliografia

5.1. Obres citades

- Català, Víctor. *Tots els contes. Volum 1: Jubileu i Vida molta*. El Club dels Novel·listes. Club Editor, 2018. Rerescrit d'Enric Casasses.
- . *Drames rurals*. 7a ed. Col·lecció Educació 62. Educaula, 2011. Estudi preliminar a cura de Núria Nardi.
- . *Soledad*. Traducció de Basilio Losada. Biblioteca de Cultura Catalana. Alianza Editorial, 1986.
- . *Solitud*. Les millors obres de la literatura catalana. Edicions 62, 1979.
- . *Dramas rurales*. Traducció de Rafael Marquina. Colección Universal. Calpe, 1921.
- Hurtado Albir, Amparo. *Traducción y traductología: Introducción a la traductología*. 2ª ed. Ediciones Cátedra, 2004.
- Gaillard, Valèria. "Víctor Català, l'autora més revolucionària". Ara.cat: Llegim. 26 Oct. 2019. [Consulta: 4 febrer 2020]. <https://llegim.ara.cat/reportatges/Victor-Catala-autora-mes-revolucionaria_0_2332566828.html>

5.2. Obres consultades

- DIRECCIÓ GENERAL DE POLÍTICA LINGÜÍSTICA, INSTITUT D'ESTUDIS CATALANS i CENTRE DE TERMINOLOGIA TERMCAT. Optimot, consultes lingüístiques [en línia]. Barcelona. [Consulta: 4 febrer 2020]. <<https://aplicacions.llengua.gencat.cat/llc/AppJava/index.html>>
- LAROUSSE EDITORIAL S.L. Diccionaris en català: diccionari català-castellà català-anglès català-francès sinònims [en línia]. Barcelona. [Consulta: 4 febrer 2020]. <<https://diccionaris.cat/>>
- INSTITUT D'ESTUDIS CATALANS, Secció Filològica. Diec2, Diccionari de la llengua catalana de l'Institut d'Estudis Catalans [en línia]. Barcelona. [Consulta: 4 febrer 2020]. <<https://dlc.iec.cat/>>
- INSTITUT D'ESTUDIS CATALANS i INSTITUCIÓ FRANCESC DE BORJA MOLL. Diccionari català-valencià-balear [en línia]. Barcelona. [Consulta: 4 febrer 2020]. <<http://dcvb.iec.cat/>>
- REAL ACADEMIA ESPAÑOLA y ASOCIACIÓN DE ACADEMIAS DE LA LENGUA ESPAÑOLA. Diccionario de la lengua española [en línea]. Madrid: Edición del Tricentenario. [Consulta: 4 febrer 2020]. <<https://dle.rae.es/>>
- REAL ACADEMIA ESPAÑOLA. CORDE, Corpus Diacrónico del Español [en línea]. Madrid. [Consulta: 4 febrer 2020]. <<http://corpus.rae.es/cordenet.html>>

WORDREFERENCE, Espasa Calpe. Diccionario de sinónimos y antónimos [en línea]. Florida.
[Consulta: 4 febrer 2020]. <<https://www.wordreference.com/sinonimos/>>

6. Annexos

A continuació es mostren totes les taules elaborades durant el buidatge de les dues obres. Els localismes s'ordenen per ordre d'aparició a les obres, respectant d'aquesta manera el format original dels buidatges i tractant cada localisme de manera individual.

Així doncs, les taules també inclouen un camp per a la tècnica de traducció que s'ha utilitzat juntament amb el nombre de l'apartat del cos del treball on s'explica i es tracta la tècnica de traducció en qüestió. A més a més, igual que al treball, es fa una proposta de traducció en el cas dels localismes que s'han traduït fent servir tècniques de traducció millorables, a excepció dels casos en particular en els quals la traducció és reeixida.

6.1. Buidatge de l'obra *Solitud*

Català	Obra	<i>Solitud</i>	Castellà	Obra	<i>Soledad</i>
	Cap.	I – La pujada		Cap.	I – La subida
	Pg.	17		Pg.	7
Paraula	Bossat		Paraula	Estera	
Categoria gramatical	Substantiu		Categoria gramatical	Substantiu	
Tècnica de traducció	Creació discursiva §3.2.4				
Context català	“El pagès, rialler i encantat de trobar una estona de conversa, li féu de seguida lloc a son costat en la post travessera, i digué a la Mila que s’ajogués darrera d’ells, sobre el bossat .”				
Font	<i>BOSSAT m.</i> <i>1. Bosses que formen la solera del carro (Empordà). Havian atrapat un carro... El pagés... li feu desseguida lloch a son costat en la post travessera, y digué a la Mila que s’ajogués darrera d’ells, sobre ’l bossat, Víct. Cat. Sol. 5.</i> (DCVB: Disponible a https://dcvb.iec.cat/results.asp?word=bossat)				
Context castellà	“El campesino, risueño y encantado de encontrar un rato de charla, le hizo en seguida un sitio a su lado en la travesa, y le dijo a Mila que se acomodara tras ellos, sobre la estera.”				
Font	<i>ESTERA</i> <i>1.f. Tejido grueso de esparto, juncos, palma, etc., o formado por varias pleitas cosidas, que sirve para cubrir el suelo de las habitaciones y para otros usos.</i> (DRAE: Disponible a https://dle.rae.es/?w=estera)				

Proposta de traducció	“El campesino, risueño y encantado de encontrar un rato de charla, le hizo en seguida un sitio a su lado en la travesa, y le dijo a Mila que se acomodara tras ellos, sobre el adral.”
Font	<i>ADRAL</i> <i>l.m. Cada uno de los zarzos o tablas que se ponen en los costados del carro para que no se caiga lo que va en él. U. m. en pl.</i> (DRAE: Disponible a https://dle.rae.es/adral?m=form)

Català	Obra	<i>Solitud</i>	Castellà	Obra	<i>Soledad</i>
	Cap.	I – La pujada		Cap.	I – La subida
	Pg.	19		Pg.	9
Paraula	Balca		Paraula	Junco	
Categoria gramatical	Substantiu		Categoria gramatical	Substantiu	
Tècnica de traducció	Generalització §3.2.3				
Context català	“ . . . l’aigua regalada que s’esmunyia pel mig de les balques , quals flors d’or capejaven senyorívolament arran del marge.”				
Font	<i>BALCA f.</i> <i>l. Bova (// 1) (Empordà, Garrotxa, Guillerries); cast. enea, espadaña. Els ànechs... fent capbuçons en mig de les balques per atrapar qualche granoteta,</i> <i>Víct. Cat., Cayres 65.</i> (DCVB: Disponible a https://dcvb.iec.cat/results.asp?word=balca) <i>BOVA o BOGA f.</i> <i>l. Planta de la família de les tifàcies: Typha latifolia L. i Typha angustifolia L.; cast. enea, espadaña. Es fa pels aiguamolls i llocs d’aigua de curs lent . . .</i> (DCVB: Disponible a https://dcvb.iec.cat/results.asp?word=bova)				
Context castellà	“ . . . el agua regalada que fluía entre los juncos, cuyas flores de oro cabeceaban señorialmente a ras de la orilla.”				
Font	<i>JUNCO</i>				

	<i>1.m. Planta de la família de las juncáceas, con tallos de 60 a 80 cm de largo, lisos, cilíndricos, flexibles, puntiagudos, duros, y de color verde oscuro por fuera y esponjosos y blancos en el interior; hojas radicales reducidas a una vainilla delgada, flores en cabezuelas verdosas cerca de la extremidad de los tallos, y fruto capsular con tres ventallas y muchas semillas en cada una de ellas. Se cría en parajes húmedos.</i> (DRAE: Disponible a https://dle.rae.es/junco?m=form)
	“ . . . el agua regalada que fluía entre las espadañas, que como flores de oro cabeceaban señorialmente a ras de la orilla.”
Font	ESPADAÑA <i>2. f. Planta herbácea, de la familia de las tifáceas, de metro y medio a dos metros de altura, con las hojas en forma casi de espada, el tallo largo, a manera de junco, con una mazorca cilíndrica al extremo, que después de seca suelta una especie de pelusa o vello blanco, ligero y muy pegajoso.</i> (DRAE: Disponible a https://dle.rae.es/espada%C3%B1a#790hqtX)

Català	Obra	<i>Solitud</i>	Castellà	Obra	<i>Soledad</i>
	Cap.	I – La pujada		Cap.	I – La subida
	Pg.	20		Pg.	9
Paraula	Terregada		Paraula	TERRUÑO	
Categoria gramatical	Substantiu		Categoria gramatical	Substantiu	
Tècnica de traducció	Calc §3.2.2				
Context català	“Tornà a fixar-se en les dues esquenes: una, la del pagès, era magra i ossosa, com les vaques aquelles de la gran planúria, i portava enganxada, talment com si li fes de pell, una camisa de bordets esmolats que sentia a suor i a terregada. ”				
Font	<i>TERREGADA f.</i> <i>2. Barreja de terra i fullaca o altres elements vegetals i animals, que serveix per a femar les plantes (Empordà).</i> (DCVB: Disponible a https://dcvb.iec.cat/results.asp?word=terregada)				
Context castellà	“Volvió a clavar la mirada en las dos espaldas: una, la del labriego, era magra y huesuda, como las vacas aquellas de la gran llanura, y llevaba pegada, como si fuera otra piel, una camisa de bordes carcomidos que olía a sudor y a terruño.”				

Font	<p><i>TERRUÑO: TERRÓN</i></p> <p>1. m. Masa pequeña y suelta de tierra compacta.</p> <p>(DRAE: Disponible a https://dle.rae.es/terru%C3%B1o?m=form)</p>
Proposta de traducció	<p>“Volvió a clavar la mirada en las dos espaldas: una, la del labriego, era magra y huesuda, como las vacas aquellas de la gran llanura, y llevaba pegada, como si fuera otra piel, una camisa de bordes carcomidos que olía a sudor y a abono.”</p>
Font	<p><i>ABONO</i></p> <p>2. m. Sustancia con que se abona la tierra o las plantas.</p> <p>(DRAE: Disponible a https://dle.rae.es/abono?m=form)</p>

Català	Obra	<i>Solitud</i>	Castellà	Obra	<i>Soledad</i>
	Cap.	I – La pujada		Cap.	I – La subida
	Pg.	21		Pg.	11
Paraula	Clivilla		Paraula	Tobillo	
Categoria gramatical	Substantiu		Categoria gramatical	Substantiu	
Tècnica de traducció	Generalització §3.2.3				
Context català	“Quan les calces li campanejaren ran de les clivilles , En Matias passà la verga que duia pel lligat del mocador, on tenia quatre peces de roba, i se la posà a l’espatlla.”				
Font	<i>CLIVILLA f.</i> <i>5. Turmell (Empordà). Demunt dels peus morats y al vol de les clivilles bonyegudes, Víct. Cat., Cayres 168.</i> (DCVB: Disponible a https://dcvb.iec.cat/results.asp?Word=clivilla)				
Context castellà	“Cuando los calzones se abrieron en campana al ras de los tobillos, Matías pasó la vara por el nudo del pañuelo, en el que llevaba cuatro piezas de ropa, y se lo echó al hombro.”				
Font	<i>TOBILLO</i> <i>1.m. Parte del cuerpo humano en donde se articula el pie con la pierna. Se puso una pulsera en el tobillo.</i> (DRAE: Disponible a https://dle.rae.es/tobillo?m=form)				

Proposta de traducció	Es tracta d'una traducció adequada.
-----------------------	-------------------------------------

Català	Obra	<i>Solitud</i>	Castellà	Obra	<i>Soledad</i>
	Cap.	I – La pujada		Cap.	I – La subida
	Pg.	22		Pg.	12
Paraula	Galleran		Paraula	Rama	
Categoria gramatical	Substantiu		Categoria gramatical	Substantiu	
Tècnica de traducció	Generalització §3.2.3				
Context català	“I girà el cap per esbrotar un galleran de la vora.”				
Font	<i>GALLERANS m. pl.</i> <i>Planta de l'espècie Ruscus aculeatus (Olot, Empordà, Gir.). V. galzerans.</i> <i>Trobem usada la forma de singular, gallaran, en aquest passatge: Y girà 'l cap pera esbrotar un gallaran de la vora, Víct. Cat., Sol. 12.</i> (DCVB: Disponible a http://dcvb.iec.cat/results.asp?word=galleran)				
Context castellà	“Y volvió la cabeza para despuntar una rama del seto.”				
Font	<i>RAMA</i> <i>1. f. Cada una de las partes que nacen del tronco o tallo principal de la planta y en las cuales brotan por lo común las hojas, las flores y los frutos.</i> (DRAE: Disponible a https://dle.rae.es/rama?m=form)				
Proposta de traducció	“Y volvió la cabeza para despuntar un rusco del seto.”				
Font	<i>RUSCO: BRUSCO</i> <i>1. m. Planta perenne de la familia de las liliáceas, como de medio metro de altura, con tallos ramosos, flexibles y estriados cubiertos de cladodios ovalados, retorcidos en el eje, y de punta aguda, flores verdosas que nacen en el centro de los cladodios, y bayas del color y tamaño de una guinda pequeña.</i> (DRAE: Disponible a https://dle.rae.es/rusco?m=form)				

Català	Obra	<i>Solitud</i>	Castellà	Obra	<i>Soledad</i>
	Cap.	I – La pujada		Cap.	I – La subida
	Pg.	24		Pg.	13
Paraula	Encamellar		Paraula	A horcajadas	
Categoria gramatical	Verb		Categoria gramatical	Locució adverbial	
Tècnica de traducció	Equivalent encunyat §3.1.2				
Context català	“Aquesta s’havia acabat i el torrentó, esqueixant-se en tres branques, prenia la forma d’i grega invertida; dues de les branques queien cap avall, encamellant un gran estrep de la muntanya, i la terça, una mica de gairell, seguia muntanya amunt.”				
Font	<i>ENCAMELLAR</i> v. <i>1. tr. Posar-se damunt una cosa amb una cama a cada banda (Empordà); cast. ponerse a horcajadas. «El fuster va encamellar el soc per treballar-lo». Que prengué embranzida pera encamellar la finestra i saltar dintre la cambra, Pous Empord. 216. a) fig. Passar una cosa per damunt una altra; tenir-hi un extrem a cada costat. L’arcada d’un pont... encamallava el riu guaytant les aygues escasses y llotoses, Víct. Cat., Film (Catalana, i, 242). Dugues de les branques queyen cap avall, encamallant un gran estrep de la montanya, Víct. Cat., Sol. 14. (DCVB: Disponible a https://dcvb.iec.cat/results.asp?word=encamellar)</i>				
Context castellà	“Se había acabado éste, y la vaguada, desgajándose en tres ramas, tomaba la forma de una «y» invertida; dos de las ramas caían hacia abajo, a horcajadas de un estribo montañoso, y la tercera, un poco de lado, seguía monte arriba.”				
Font	<i>A HORCAJADAS</i> <i>1.loc.adv. Dicho de montar, cabalgar o sentarse: Con una pierna a cada lado de la caballería, persona o cosa sobre la que se está.</i> (DRAE: Disponible a https://dle.rae.es/horcajadas)				

Català	Obra	<i>Solitud</i>	Castellà	Obra	<i>Soledad</i>
	Cap.	I – La pujada		Cap.	I – La subida
	Pg.	27		Pg.	16
Paraula	Cuot		Paraula	Moño	
Categoria gramatical	Substantiu		Categoria gramatical	Substantiu	
Tècnica de traducció	Creació discursiva §3.2.4				
Context català	“Perquè, segons de quins indrets, sembla un cap de noia, amb el cuot punxegut rera el clatell.”				
Font	<i>CUOT m.</i> <i>2. Trena petita i curta (Empordà); cast. coleta. Sembla un cap de noya ab el cuot punxagut rera'l clatell, Víct. Cat., Sol. 22.</i> (DCVB: Disponible a https://dcvb.iec.cat/results.asp?word=cuot)				
Context castellà	“Porque vista desde según qué lado, parece una cabeza de muchacha, con el moño en el cogote.”				
Font	<i>MOÑO</i> <i>1. m. Rodete que se hace con el cabello para tenerlo recogido o por adorno.</i> (DRAE: Disponible a https://dle.rae.es/mo%C3%B1o?m=form)				
Proposta de traducció	“Porque vista desde según qué lado, parece una cabeza de muchacha, con el moño en el cogote.”				
Font	<i>COLETA</i> <i>1.f. Mechón de cabello entretejido o suelto, sujeto con un lazo o goma, que se hace en la cabeza.</i> (DRAE: Disponible a https://dle.rae.es/coleta?m=form)				

Català	Obra	<i>Solitud</i>	Castellà	Obra	<i>Soledad</i>
	Cap.	II – Fosca		Cap.	II – Oscuridad
	Pg.	30		Pg.	19
Paraula	Remirgolat		Paraula	ø	
Categoria gramatical	Adjectiu		Categoria gramatical	ø	
Tècnica de traducció	Elisió §3.2.1				
Context català	“I la porta s’acabà d’obrir, i darrera d’ella aparegué un homenet remirgolat amb un fauçot lluent a la mà.”				

Font	<i>REMIRGOLAT, -ADA adj.</i> <i>Migrat, escarransit (Empordà); cast. desmedrado. Aparegué un homenet remirgolat ab un fauçot lluent a la mà, Víct. Cat., Sol. 26. (DCVB: Disponible a http://dcvb.iec.cat/results.asp?Word=remirgolat)</i>
Context castellà	“Y la puerta se acabó de abrir, y tras ella apareció un hombrecillo con un hocino reluciente en la mano.”
Proposta de traducció	“Y la puerta se acabó de abrir, y tras ella apareció un hombrecillo esmirriado con un hocino reluciente en la mano.”
Font	<i>ESMIRRIADO</i> <i>l. adj. coloq. Flaco, extenuado, consumido.</i> (DRAE: Disponible a https://dle.rae.es/esmirriado?m=form)

Català	Obra	<i>Solitud</i>	Castellà	Obra	<i>Soledad</i>
	Cap.	II – Fosca		Cap.	II – Oscuridad
	Pg.	30		Pg.	19
Paraula	Batent		Paraula	Batiente	
Categoria gramatical	Substantiu		Categoria gramatical	Substantiu	
Tècnica de traducció	Generalització §3.2.3				
Context català	“I deixà en terra el fauçot, que, al bellugar, havia llençat un llampec sinistre, ajustà els dos batents de la porta encaixant-los d’un cop de genoll, després passà el forrellat . . .”				
Font	<i>BATENT m.</i> <i>1. Fulla d’una porta o finestra (Empordà, Olot). Quan fou a la porta tancà una mica un batent, Víct. Cat., Sol. 76. L’estreta obertura que deixaven els dos batents de la finestra, Pous Empord. 190.</i> (DCVB: Disponible a https://dcvb.iec.cat/results.asp?word=batent)				
Context castellà	“Y dejó él en tierra la herramienta, que, al moverla, lanzó un relámpago siniestro. Cerró luego los dos batientes de la puerta, ajustándolos de un rodillazo, pasó luego el cerrojo . . .”				
Font	<i>BATIENTE</i>				

	<p>2. m. Parte del cerco de las hojas de puertas, ventanas y otras cosas semejantes, en que se detienen y baten cuando se cierran.</p> <p>(DRAE: Disponible a https://dle.rae.es/batiente?m=form)</p>
Proposta de traducció	<p>“Y dejó él en tierra la herramienta, que, al moverla, lanzó un relámpago siniestro. Cerró luego los dos postigos de la puerta, ajustándolos de un rodillazo, pasó luego el cerrojo . . .”</p>
Font	<p>POSTIGO</p> <p>5. m. Tablero sujeto con bisagras o goznes en el marco de una puerta o ventana para cubrir cuando conviene la parte encristalada.</p> <p>(DRAE: Disponible a https://dle.rae.es/postigo?m=form)</p>

Català	Obra	<i>Solitud</i>	Castellà	Obra	<i>Soledad</i>
	Cap.	II – Fosca		Cap.	II – Oscuridad
	Pg.	30		Pg.	19
Paraula	Enrondar		Paraula	Rodear	
Categoria gramatical	Verb		Categoria gramatical	Verb	
Tècnica de traducció	Generalització §3.2.3				
Context català	“A la poca claror del fanalot veié incertament un pati enrondat d’altes parets i enganxat a una casa . . . ”				
Font	<i>ENRONDAR</i> v. tr. <i>Enrevoltar, circuir (Gir., Empordà); cast. rodear. Dos dies que els enronda el cel y el mar, Guimerà Poes. 270. La llocada de fills que l’enrondava, Pous Empord. 10. Sentí que per darrera uns braços li enrondaven estretament el cos, Víct. Cat., Ombr. 79.</i> (DCVB: Disponible a https://dcvb.iec.cat/results.asp?word=enrondar)				
Context castellà	“A la poca claridad del farol vio de manera incierta el patio rodeado de altas tapias y pegado a una casa . . . ”				
Font	<i>RODEAR</i> <i>1. tr. Poner una o varias cosas alrededor de otra. U. t. c. prnl.</i> (DRAE: Disponible a https://dle.rae.es/rodear?m=form)				

Proposta de traducció	“A la poca claridad del farol vio de manera incierta el patio bordeado de altas tapias y pegado a una casa . . .”
Font	<i>BORDEAR</i> 2. tr. Dicho de una serie o de una fila de cosas: Hallarse en el borde u orilla de otra. Los mojones bordean la finca. (DRAE: Disponible a https://dle.rae.es/bordear?m=form)

Català	Obra	<i>Solitud</i>	Castellà	Obra	<i>Soledad</i>
	Cap.	II – Fosca		Cap.	II – Oscuridad
	Pg.	32		Pg.	21
Paraula	Desniar		Paraula	Quitárselo de encima	
Categoria gramatical	Verb		Categoria gramatical	Locució verbal	
Tècnica de traducció	Equivalent encunyat §3.1.2				
Context català	“És una mala cuca la por, i cal desniar -la.”				
Font	<i>DESNIAR</i> v. tr. <i>2. fig. Treure o fer sortir del cau, del lloc on un està refugiat, amagat, aposentat; cast. sacar. «Aquest homenot no el podem desniar de per aquí» (Empordà). Ja te’n desniaré jo d’una vegada d’aquest hort, Víct. Cat., Cayres 178. És una mala cuca la por, y cal desniarla, Víct. Cat., Sol. 30. I me direu que la llum d’ara, / de les garrotxes on s’empara / desnià d’hora tot follet, Colom Nerto 13.</i> (DCVB: Disponible a https://dcvb.iec.cat/results.asp?word=desniar)				
Context castellà	“Mal amigo el miedo. Hay que quitárselo de encima.”				
Font	<i>QUITARSE DE ENCIMA</i> <i>1.loc. verb. Librarse de algún enemigo o de alguna importunidad o molestia.</i> (DRAE: Disponible a https://dle.rae.es/quitar?m=form)				

Català	Obra	<i>Solitud</i>	Castellà	Obra	<i>Soledad</i>
	Cap.	II – Fosca		Cap.	II – Oscuridad
	Pg.	33		Pg.	22
Paraula	Foranic		Paraula	Agujero	
Categoria gramatical	Substantiu		Categoria gramatical	Substantiu	
Tècnica de traducció	Generalització §3.2.3				
Context català	“Vuit entre petits i grossos i tothom tenia el seu foranic per a jaure.”				
Font	<i>FORANIC m.</i> <i>Forat petit (Empordà). Y tothom tenia ‘l seu foranich pera jaure, Víct. Cat., Sol. 32.</i> (DCVB: Disponible a https://dcvb.iec.cat/results.asp?word=foranic)				
Context castellà	“Ocho, entre pequeños y grandes, y todo el mundo tenía su agujero donde dormir...”				
Font	<i>AGUJERO</i> <i>1. m. Abertura más o menos redondeada en alguna cosa.</i> (DRAE: Disponible a https://dle.rae.es/agujero?m=form)				
Proposta de traducció	“Ocho, entre pequeños y grandes, y todo el mundo tenía su boca donde dormir...”				
Font	<i>BOCA</i> <i>7. f. Abertura, agujero. Boca de tierra.</i> (DRAE: Disponible a https://dle.rae.es/boca?m=form)				

Català	Obra	<i>Solitud</i>	Castellà	Obra	<i>Soledad</i>
	Cap.	II – Fosca		Cap.	II – Oscuridad
	Pg.	35		Pg.	23
Paraula	Ardat		Paraula	Montón	
Categoria gramatical	Substantiu		Categoria gramatical	Substantiu	
Tècnica de traducció	Creació discursiva §3.2.4				

Context català	“Un ardat de mainada caiguda dels llimbs, penseu... Demà vos mostraré les xaies del sant: les més guapes de totes.”
Font	<i>ARDAT m.</i> <i>Multitud d'animals o de persones (Gir., Olot, Empordà); cast. bandada.</i> <i>S'agrumaven totes les criatures de la sala com un ardat de mosques, Víct. Cat., Sol. 148. Un ardat de parroquians, gent de poc llustre, Ruyra Parada 151.</i> (DCVB: Disponible a https://dcvb.iec.cat/results.asp?word=ardat)
Context castellà	“Un montón de trapos que me cae del limbo. Fíjese... Mañana le enseñaré las sayas del santo: las más guapas de todas.”
Font	<i>MONTÓN</i> <i>1.m. Conjunto de cosas puestas sin orden unas encima de otras.</i> <i>2.m. coloq. Cantidad considerable. Tengo que decirte un montón de cosas.</i> (DRAE: Disponible a https://dle.rae.es/mont%C3%B3n?m=form)
Proposta de traducció	“Una bandada de criatures caídas del limbo. Fíjese... Mañana le enseñaré las sayas del santo: las más guapas de todas.”
Font	<i>BANDADA</i> <i>3. f. Tropel o grupo bullicioso de personas.</i> (DRAE: Disponible a https://dle.rae.es/bandada?m=form)

Català	Obra	<i>Solitud</i>	Castellà	Obra	<i>Soledad</i>
	Cap.	II – Fosca		Cap.	II – Oscuridad
	Pg.	35		Pg.	24
Paraula	Amoladonat		Paraula	Amontonado	
Categoria gramatical	Adjectiu		Categoria gramatical	Adjectiu	
Tècnica de traducció	Generalització §3.2.3				
Context català	“El bestiar jeia amoladonat , a colles, però algunes ovelles, dretes, guaitaven el llum amb ulls encantats.”				
Font	AMOLADONAR v. tr. Apilotar, acaramullar (Empordà). El bestiar jeya amoladonat, a colles, Víct. Cat., Sol. 35.				

	(DCVB: Disponible a https://dcvb.iec.cat/results.asp?word=amoladonar)
Context castellà	“El ganado estaba amontonado, en grupos, pero algunas ovejas, en pie, miraban la luz con ojos encantados.”
Font	<i>AMONTONAR</i> 2. tr. <i>Apiñar personas, animales o cosas. U. t. c. prnl.</i> (DRAE: Disponible a https://dle.rae.es/amontonar?m=form)
Proposta de traducció	“El ganado estaba apeñuscado, en grupos, pero algunas ovejas, en pie, miraban la luz con ojos encantados.”
Font	<i>APEÑUSCAR</i> 1. tr. <i>Apiñar, agrupar, amontonar. U. m. c. prnl.</i> (DRAE: Disponible a https://dle.rae.es/ape%C3%B1uscar?m=form)

Català	Obra	<i>Solitud</i>	Castellà	Obra	<i>Soledad</i>
	Cap.	III – Claror		Cap.	III – Claridad
	Pg.	40		Pg.	28
Paraula	Cluc		Paraula	Encapotado	
Categoria gramatical	Adjectiu		Categoria gramatical	Adjectiu	
Tècnica de traducció	Generalització §3.2.3				
Context català	“Gris el malincònic del de jorn cluc ; grisa la gran muntanya que anava a trobar-lo allà en l’altura . . . ”				
Font	<i>CLUC, -A adj.</i> <i>2. Nuvolós, térbol, que no deixa veure el sol (Empordà); cast. turbio. «Quin temps més cluc!» «Fa un dia molt cluc». Gris el malincònich cel de jorn cluch, grisa la boyra, Víct. Cat., Sol. 42.</i> (DCVB: Disponible a https://dcvb.iec.cat/results.asp?word=cluc)				
Context castellà	“Gris el cielo melancólico de aquel día encapotado; gris la gran montaña que iba a encontrarse con él en las alturas . . . ”				
Font	<i>ESCAPOTAR</i> <i>3. prnl. Dicho del cielo: Cubrirse de nubes tormentosas.</i> (DRAE: Disponible a https://dle.rae.es/encapotar?m=form)				
Proposta de traducció	Es tracta d’una traducció adequada.				

Català	Obra	<i>Solitud</i>	Castellà	Obra	<i>Soledad</i>
	Cap.	III – Claror		Cap.	III – Claridad
	Pg.	41		Pg.	29
Paraula	Fer petar el queixal		Paraula	Darle al diente	
Categoria gramatical	Locució verbal		Categoria gramatical	Locució verbal	
Tècnica de traducció	Calc §3.2.2				
Context català	“Mes ara pensi que vos cal desdejunar, i aquí m’estigui fent petar el queixal... Entrem, entrem ací dins...”				
Font	<i>QUEIXAL</i> (<i>ant. escrit també caixal</i>). <i>m.</i> <i>Loc.— d) Fer petar el queixal: xerrar molt, conversar excessivament (Empordà).</i> (DCVB: Disponible a https://dcvb.iec.cat/results.asp?word=queixal)				
Context castellà	“Pero, ahora, hay que desayunar. Yo ya estoy dándole al diente... Pasemos, pasemos adentro.”				
Font	Aquesta locució no apareix al Diccionario de la lengua española.				
Proposta de traducció	“Pero, ahora, hay que desayunar. Yo ya estoy hablando por los codos... Pasemos, pasemos adentro.”				
Font	<i>HABLAR POR LOS CODOS</i> <i>1. loc. verb. coloq. Hablar demasiado.</i> (DRAE: Disponible a https://dle.rae.es/codo?m=form)				

Català	Obra	<i>Solitud</i>	Castellà	Obra	<i>Soledad</i>
	Cap.	III – Claror		Cap.	III – Claridad
	Pg.	41		Pg.	29
Paraula	Bleixar		Paraula	Respirar	
Categoria gramatical	Verb		Categoria gramatical	Verb	
Tècnica de traducció	Generalització §3.2.3				

Context català	“L’agafà i va buidar-la tota sense bleixar , dominant-se per no fer una ganyota reveladora.”
Font	<i>BLEIXAR</i> v. <i>intr.</i> 3. <i>Alenar fent algun soroll (Figueres); cast. respirar. Sense atrevir-se a bleixar ni tenir habilior de moure-s, Pous Empord. 111.</i> (DCVB: Disponible a https://dcvb.iec.cat/results.asp?word=bleixar)
Context castellà	“La cogió y la vació sin respirar, dominándose para no hacer una mueca reveladora.”
Font	<i>RESPIRAR</i> <i>intr. Dicho de un ser vivo: Absorber el aire, por pulmones, branquias, tráquea, etc., tomando parte de las sustancias que lo componen, y expelerlo modificado. U. t. c. tr.</i> (DRAE: Disponible a https://dle.rae.es/respirar?m=form)
Proposta de traducció	“La cogió y la vació sin resollar, dominándose para no hacer una mueca reveladora.”
Font	<i>RESOLLAR</i> 4. <i>intr. Respirar fuertemente y con algún ruido.</i> (DRAE: Disponible a https://dle.rae.es/resollar?m=form)

Català	Obra	<i>Solitud</i>	Castellà	Obra	<i>Soledad</i>
	Cap.	III – Claror		Cap.	III – Claridad
	Pg.	42		Pg.	30
Paraula	Aigua plujana		Paraula	Agua de lluvia	
Categoria gramatical	Substantiu i adjectiu		Categoria gramatical	Substantius	
Tècnica de traducció	Generalització §3.2.3				
Context català	“A quatre canes de l’ermita hi havia les parets mig enrunades d’un corral, amb dos pous sense brocal i grans basses fondes, plenes d’ aigua plujana , a la vora; i rera el corral el davallant s’eixamplava tot mostrejat de mates d’estepa i romanins florits . . .”				
Font	<i>PLUJÀ, -ANA adj.</i>				

	<i>Propi de la pluja. Aigua plujana: aigua de pluja (Empordà). Les teules on dringa la joia sonora de l'aigua plujana, A. Esclasans (Jocs Fl. 1928, p. 87).</i> (DCVB: Disponible a https://dcvb.iec.cat/results.asp?word=pluja)
Context castellà	“A pocos metros de la ermita se alzaban las paredes medio arruinadas de un corral, con dos pozos sin brocal y grandes balsas hondas llenas de agua de lluvia al lado; y, tras el corral, la ladera se dilatava moteada de matojos y de tomillo florido . . .”
Font	<i>LLUVIA</i> 2. f. <i>Agua que cae de las nubes.</i> (DRAE: Disponible a https://dle.rae.es/lluvia?m=form)
Proposta de traducció	“A pocos metros de la ermita se alzaban las paredes medio arruinadas de un corral, con dos pozos sin brocal y grandes balsas hondas llenas de agua pluvial al lado; y, tras el corral, la ladera se dilatava moteada de matojos y de tomillo florido . . .”
Font	<i>PLUVIAL</i> 1. adj. <i>Perteneciente o relativo a la lluvia. Agua pluvial. Sistema pluvial.</i> (DRAE: Disponible a https://dle.rae.es/pluvial?m=form)

Català	Obra	<i>Solitud</i>	Castellà	Obra	<i>Soledad</i>
	Cap.	III – Claror		Cap.	III – Claridad
	Pg.	43		Pg.	30
Paraula	Esperllongar		Paraula	Prolongar	
Categoria gramatical	Verb		Categoria gramatical	Verb	
Tècnica de traducció	Generalització §3.2.3				
Context català	“ . . . dues figueres, que esperllongaven encarcaradament sos mil didots retorts i contrets de gotós.”				
Font	<i>ESPERLLONGAR</i> v. tr. <i>1. Allargar, estendre (Empordà); cast. alargar, prolongar. Dues figueres que esperllongaven encarcaradament sos mil ditots retorts y contrets de gotós, Víct. Cat., Sol. 47.</i> (DCVB: Disponible a https://dcvb.iec.cat/results.asp?word=esperllongar)				
Context castellà	“ . . . dos higueras que prolongaban crispados sus mil dedos retorcidos y contraídos de gotoso.”				

Font	<p>PROLONGAR</p> <p><i>1. tr. Alargar, dilatar o extender algo a lo largo. U. t. c. prnl.</i></p> <p>(DRAE: Disponible a https://dle.rae.es/prolongar?m=form)</p>
Proposta de traducció	<p>“... dos higueras que alongaban crispados sus mil dedos retorcidos y contraídos de gotoso.”</p>
Font	<p>ALONGAR</p> <p><i>1. tr. desus. <u>alargar</u> (dar más longitud).</i></p> <p>(DRAE: Disponible a https://dle.rae.es/alongar?m=form)</p>

Català	Obra	<i>Solitud</i>	Castellà	Obra	<i>Soledad</i>
	Cap.	III – Claror		Cap.	III – Claridad
	Pg.	45		Pg.	32
Paraula	Pessigar		Paraula	Morder	
Categoria gramatical	Verb		Categoria gramatical	Verb	
Tècnica de traducció	Generalització §3.2.3				
Context català	“També aquell home placèvol i rialler havia estat pessigat per l’escurçó del dolor i, amb tants anys com feia, encara la ferida li sagnava.”				
Font	<i>PESSIGAR</i> (<i>ant. escrit també pecigar</i>). v. tr. <i>2. Fibrar, picar o mossegar un animal petit (Empordà); cast. picar.</i> (DCVB: Disponible a https://dcvb.iec.cat/results.asp?word=pessigar)				
Context castellà	“También aquel hombre apacible y risueño había sido mordido por el escorpión del dolor y, tras tantos años, aún le sangraba la herida.”				
Font	<i>MORDER</i> <i>2. tr. Picar como mordiendo.</i> (DRAE: Disponible a https://dle.rae.es/morder?m=form) <i>PICAR</i> <i>4. tr. Dicho de ciertos animales: Morder o herir con el pico, la boca o el aguijón. U. t. c. intr.</i> (DRAE: Disponible a https://dle.rae.es/picar)				

Proposta de traducció	“También aquel hombre apacible y risueño había sido aguijoneado por el escorpión del dolor y, tras tantos años, aún le sangraba la herida.”
Font	<i>AGUIJONEAR</i> 2. tr. <i>Picar con el aguijón.</i> (DRAE: Disponible a https://dle.rae.es/aguijonear?m=form)

Català	Obra	<i>Solitud</i>	Castellà	Obra	<i>Soledad</i>
	Cap.	III – Claror		Cap.	III – Claridad
	Pg.	46		Pg.	34
Paraula	Tarot		Paraula	Borde	
Categoria gramatical	Substantiu		Categoria gramatical	Substantiu	
Tècnica de traducció	Creació discursiva §3.2.4				
Context català	“Quan vulgueu omplir el cantiró, hi amorreu el tarot i de seguida baveja...”				
Font	<i>TAROT m.</i> <i>3. Broc gros del càntir, del porró o d’un altre recipient semblant (Empordà, Garrotxa, La Selva); cast. boca. Tenia... un porró blau lligat de gallet a tarot amb una cordella, Ruyra Pinya, ii, 29.</i> (DCVB: Disponible a https://dcvb.iec.cat/results.asp?word=tarot)				
Context castellà	“Mire, cuando quiera llenar uno, se amorra el borde y de seguida chorrea.”				
Font	<i>BORDE</i> <i>2. m. En una vasija, orilla o labio que tiene alrededor de la boca.</i> (DRAE: Disponible a https://dle.rae.es/borde?m=form)				
Proposta de traducció	“Mire, cuando quiera llenar uno, se amorra la boca y de seguida chorrea.”				
Font	<i>BOCA</i> <i>7. f. Abertura, agujero. Boca de tierra.</i> (DRAE: Disponible a https://dle.rae.es/boca?m=form)				

Català	Obra	<i>Solitud</i>	Castellà	Obra	<i>Soledad</i>
	Cap.	III – Claror		Cap.	III – Claridad
	Pg.	47		Pg.	34
Paraula	Pla		Paraula	Si	
Categoria gramatical	Adverbi		Categoria gramatical	Conjunció	
Tècnica de traducció	Compensació §3.1.4				
Context català	“Sap pla bé lo que es fa, sant Ponç!”				
Font	<p><i>PLA adv.</i></p> <p>2. <i>Certament, prou; cast. claro, cierto. Aquest ús de l’adverbi pla com a reforç de l’afirmació és freqüentíssim a tota la part nord-oriental de Catalunya, i encara s’usa en altres comarques, però amb menys vitalitat . . .</i></p> <p>«Això pla que ho faré» (Gir., Empordà, Bagà). «Aquest casament pla es farà». «Aquest santcristo pla n’és de maco!» (Gir.). «A missa pla que hi aniré» (Ross., Conflent, Cerdanya) . . .</p> <p>(DCVB: Disponible a http://dcvb.iec.cat/results.asp?word=pla)</p>				
Context castellà	“¿Si sabrá Sant Ponç lo que se hace!”				
Font	<p><i>SI</i></p> <p>5. <i>conj. U. a principio de frase, da énfasis o energía a las expresiones de duda o aseveración. ¿Si será verdad lo del testamento? ¡Si dije que esto no podía parar en bien!</i></p> <p>(DRAE: Disponible a https://dle.rae.es/si?m=form)</p>				

Català	Obra	<i>Solitud</i>	Castellà	Obra	<i>Soledad</i>
	Cap.	III – Claror		Cap.	III – Claridad
	Pg.	47		Pg.	35
Paraula	Arn		Paraula	Canto	
Categoria gramatical	Substantiu		Categoria gramatical	Substantiu	
Tècnica de traducció	Creació discursiva §3.2.4				
Context català	“Ei, petit, compte amb les calces! Aqueix arn t’hi farà un nas de jueu!...”				
Font	<i>ARN m.</i> <i>Planta de la família de les ramnàcies: Paliurus australis Gärt. (La Jonquera, Lledó, Llofriu); cast. cambronera, espina santa. Es un arbust espinós que fa les flors blanques, apomellades i molt oloroses; es fa pels</i>				

	<p><i>marges empordanesos. Seguint els arns com qui diu un per un, P. Vayreda (Catalana, i, 439).</i></p> <p><i>Sinòn.: espinavesa, espina-vera, espina negra.</i></p> <p>(DCVB: Disponible a http://dcvb.iec.cat/results.asp?word=arn)</p>
Context castellà	<p>“¡Eh, pequeño! Cuidado no caigas... Vas a quedar con unas napias de judío, si te das contra los cantos...”</p>
Font	<p><i>CANTO</i></p> <p><i>8. m. Trozo de piedra.</i></p> <p>(DRAE: Disponible a https://dle.rae.es/canto?m=form)</p> <p>Es presenta com a traducció una reformulació, que no respecta el significat del fragment original per desconeixement del següent terme:</p> <p><i>v) Nas de jueu: esqueix a la roba, de forma aproximadament triangular. Aqueix arn t'hi farà un nas de juheu, Víct. Cat., Sol. 55.</i></p> <p>(DCVB: Disponible a http://dcvb.iec.cat/results.asp?word=nas)</p>
Proposta de traducció	<p>“¡Eh, pequeño, cuidado con las calzas! ¡Esa espina santa te va a dejar un siete!...”</p>
Font	<p><i>CALZA</i></p> <p><i>1. f. Prenda de vestir que, según los tiempos, cubría, ciñéndolos, el muslo y la pierna, o bien, en forma holgada, solo el muslo o la mayor parte de él. U. m. en pl. con el mismo significado que en sing.</i></p> <p>(DRAE: Disponible a https://dle.rae.es/calza?m=form)</p> <p><i>ESPINA SANTA</i></p> <p><i>1. f. Arbusto de la familia de las ramnáceas, que crece hasta cuatro metros de altura, con ramos tortuosos y armados de grandes espinas pareadas, hojas alternas, con tres nervios, ovaladas y agudas, flores pequeñas, amarillas, en racimos axilares, y fruto en drupa con ala membranosa y estriada desde el centro a la circunferencia.</i></p> <p>(DRAE: Disponible a https://dle.rae.es/espina?m=form)</p> <p><i>SIETE</i></p> <p><i>7. m. coloq. Rasgón en forma de ángulo que se hace en los trajes o en los tejidos.</i></p>

	(DRAE: Disponible a https://dle.rae.es/siete?m=form)
--	---

Català	Obra	<i>Solitud</i>	Castellà	Obra	<i>Soledad</i>
	Cap.	IV – Neteja		Cap.	IV – Limpieza
	Pg.	53		Pg.	40
Paraula	Revenir-se		Paraula	Volver en sí	
Categoria gramatical	Verb		Categoria gramatical	Locució verbal	
Tècnica de traducció	Creació discursiva §3.2.4				
Context català	“Aleshores l’home, com revenint-se , desvià les ninetes amagades i es posà a riure també.”				
Font	<i>REVENIR</i> v. <i>a) refl. Sossegar-se, calmar-se, sobretot d’una enrabiada (Empordà). «Sort que m’he revingut a temps!»</i> (DCVB: Disponible a https://dcvb.iec.cat/results.asp?word=revenir)				
Context castellà	“Entonces, el hombre, como volviendo en sí, desvió las pupilas ocultas y se echó a reír también.”				
Font	<i>VOLVER ALGUIEN EN SÍ</i> <i>1.loc. verb. Recobrar el sentido después de haberlo perdido por un accidente o letargo.</i> (DRAE: Disponible a https://dle.rae.es/volver?m=form)				
Proposta de traducció	“Entonces, el hombre, como amansándose, desvió las pupilas ocultas y se echó a reír también.”				
Font	<i>AMANSAR</i> <i>2. tr. Sosegar, apaciguar, mitigar. U. t. c. prnl.</i> (DRAE: Disponible a https://dle.rae.es/amansar?m=form)				

Català	Obra	<i>Solitud</i>	Castellà	Obra	<i>Soledad</i>
	Cap.	IV – Neteja		Cap.	IV – Limpieza
	Pg.	55		Pg.	42
Paraula	Esterrejar		Paraula	Sacudir	
Categoria gramatical	Verb		Categoria gramatical	Verb	
Tècnica de traducció	Creació discursiva §3.2.4				
Context català	“I tornava a resseguir els altars, a esterrejar les lloses i a canviar l’ordre dels ciris . . . ”				
Font	<i>ESTERREJAR</i> v. tr. <i>1. Netejar fregant amb terra d’escudelles o altra substància absorbent (Empordà, Gir.); cast. limpiar. A la cuyna que estarrejan, cançó pop. catalana (ap. Milà Rom. 69). Tu y jo y qualsevol altre acudiríem a l’aygua per a esterrejar una taca, Girbal Pere Llarch 364. La dona rentava i bugadejava roba a tot trast i esterrejava pisos, Ruyra Pinya, ii, 151.</i> (DCVB: Disponible a https://dcvb.iec.cat/results.asp?word=esterrejar)				
Context castellà	“Y volvía a repasar los altares, a sacudir el polvo de las losas y a cambiar de sitio los cirios . . . ”				
Font	<i>SACUDIR</i> <i>2. tr. Golpear algo o agitarlo en el aire con violencia para quitarle el polvo, enjugarlo, etc.</i> (DRAE: Disponible a https://dle.rae.es/sacudir?m=form)				
Proposta de traducció	“Y volvía a repasar los altares, a arenar las losas y a cambiar de sitio los cirios . . . ”				
Font	<i>ARENAR</i> <i>2. tr. Refregar con arena.</i> (DRAE: Disponible a https://dle.rae.es/arenar?m=form)				

Català	Obra	<i>Solitud</i>	Castellà	Obra	<i>Soledad</i>
	Cap.	IV – Neteja		Cap.	IV – Limpieza
	Pg.	58		Pg.	45
Paraula	Aconduir		Paraula	Verse majo	
Categoria gramatical	Verb		Categoria gramatical	Verb i adjectiu	
Tècnica de traducció	Generalització §3.2.3				
Context català	“Vaja, ermitana: vos ho tingui de dire! Mai sant Ponç s’havia atrapat tan ben aconduït... ”				
Font	<i>ACONDUIR</i> v. tr. <i>c) Cuidar bé persones o animals o coses, de manera que no els manqui allò que necessiten (Empordà) Les dones tenen molts pollets nascuts i els han d’aconduir bé, Scriptorium, març 1926. No s’hi veu ni el poc ni el massa, / sinó l’estalvi aconduint les flors, Sagarra Comte 311.</i> (DCVB: Disponible a https://dcvb.iec.cat/results.asp?word=aconduir)				
Context castellà	“-Bien, ermitaña, bien: ¡qué le voy a decir! Nunca se había visto tan majo nuestro San Poncio...”				
Font	<i>VER</i> <i>20. prnl. Aparecer o mostrarse. Te ves muy bien. U. m. en Am.</i> (DRAE: Disponible a https://dle.rae.es/ver?m=form) <i>MAJO</i> <i>3. adj. coloq. Ataviado, compuesto, lujoso.</i> (DRAE: Disponible a https://dle.rae.es/majo?m=form)				
Proposta de traducció	“-Bien, ermitaña, bien: ¡qué le voy a decir! Nunca se había encontrado nuestro San Poncio tan bien ataviado...”				
Font	<i>ATAVIAR</i> <i>1. tr. Componer, asear, adornar. U. t. c. prnl.</i> (DRAE: Disponible a https://dle.rae.es/ataviar?m=form)				

Català	Obra	<i>Solitud</i>	Castellà	Obra	<i>Soledad</i>
	Cap.	IV – Neteja		Cap.	IV – Limpieza
	Pg.	58		Pg.	45
Paraula	Mirola		Paraula	Relucir (como el oro)	
Categoria gramatical	Substantiu		Categoria gramatical	Verb	
Tècnica de traducció	Modulació §3.1.3				
Context català	“Mai sant Ponç s’havia atrapat tan ben aconduït... Tot me faci mirola com al pic del migdia.”				
Font	<i>MIROLA</i> f. <i>1. Carussa, gest ridícul de la cara (Empordà); cast. visaje. El dimoni m’està fent mirola y befes, Arx. Trad. Pop. i, 71.</i> (DCVB: Disponible a https://dcvb.iec.cat/results.asp?word=mirola)				
Context castellà	“Nunca se había visto tan majo nuestro San Poncio... Todo reluce como el oro...”				
Font	<i>RELUCIR</i> <i>1. intr. Dicho de una cosa: Emitir o reflejar luz.</i> <i>2. intr. Dicho de una cosa: Brillar o resplandecer.</i> (DRAE: Disponible a https://dle.rae.es/relucir?m=form)				

Català	Obra	<i>Solitud</i>	Castellà	Obra	<i>Soledad</i>
	Cap.	V – Sumant dies		Cap.	V – Sumando días
	Pg.	67		Pg.	52
Paraula	Rega		Paraula	Surco	
Categoria gramatical	Substantiu		Categoria gramatical	Substantiu	
Tècnica de traducció	Generalització §3.2.3				
Context català	“ . . . en el terror de conreu s’hi havia fet un petit clos especial solcat de regues a dret fil, on ja volien rebentar les llavors . . . ”				
Font	<i>REGA f.</i> <i>1. Solc fet amb l’arada o amb l’aixada, per a plantar-hi hortalisses o simplement per a remoure la terra (Ross., Vallespir, Cerdanya, Empordà, Garrotxa); cast. surco. Fareu dos regas, fondas mig pam, y que la una estiga</i>				

	<i>deseeparada del altra dos fins en tres palms, Agustí Secr. 15. Una esmotxada de rega havia deixat escapar l'aigua, Víct. Cat., Mare Bal. 51.</i> (DCVB: Disponible a https://dcvb.iec.cat/results.asp?word=rega)
Context castellà	“ . . . en el bancal había un pequeño espacio de surcos muy derechos donde ya reventaban las semillas . . . ”
Font	<i>SURCO</i> <i>1. m. Hendidura que se hace en la tierra con el arado.</i> (DRAE: Disponible a https://dle.rae.es/surco?m=form)
Proposta de traducció	Es tracta d'una traducció adequada.

Català	Obra	<i>Solitud</i>	Castellà	Obra	<i>Soledad</i>
	Cap.	V – Sumant dies		Cap.	V – Sumando días
	Pg.	68		Pg.	53
Paraula	Marfit		Paraula	ø	
Categoria gramatical	Adjectiu		Categoria gramatical	ø	
Tècnica de traducció	Elisió §3.2.1				
Context català	“Era una dona alta i magra, la jove; deien que havia estat vistosa, però el sol, les gebrades, tot l’escarràs de la vida pagesa i a més a més el didatge de vuit fills, l’havien marfida i fet perdre el llustre de bell jovent . . . ”				
Font	<i>MARFIT, -IDA adj.</i> <i>Marcit o pansit; passat del temps oportú (Rosselló, Alt Empordà); cast. mustio, pasado. Era una dona alta..., l’havien marfida y fet perdre llustre de bell jovent, Víct. Cat., Sol. 81. Com la flor tota just espallida y marfida pel temporal, J. Sant Salvador (Rev. Cat. iv, 449).</i> (DCVB: Disponible a https://dcvb.iec.cat/results.asp?word=marfit)				
Context castellà	“Era una mujer alta y magra, la nuera; decían que había sido guapilla, pero el sol, los fríos, todo el ajetreo de la vida labriega y, además, ocho partos y los cuidados consiguientes, habían marchitado el brillo de la juventud . . . ”				

Proposta de traducció	“Era una mujer alta y magra, la nuera; decían que había sido guapilla, pero el sol, los fríos, todo el ajeteo de la vida labriega y, además, ocho partos y los cuidados consiguientes, la habían mustiado y le habían marchitado el brillo de la juventud . . .”
Font	<p><i>MUSTIAR</i></p> <p>1. tr. marchitar. U. m. c. prnl.</p> <p>(DRAE: Disponible a https://dle.rae.es/mustiar)</p> <p><i>MARCHITAR</i></p> <p>1.tr. Ajar, deslucir y quitar el jugo y frescura a las hierbas, flores y otras cosas, haciéndoles perder su vigor y lozanía. U. t. c. prnl.</p> <p>2. tr. Enflaquecer, debilitar, quitar el vigor, la robustez, la hermosura. U. t. c. prnl.</p> <p>(DRAE: Disponible a https://dle.rae.es/marchitar?m=form)</p>

Català	Obra	<i>Solitud</i>	Castellà	Obra	<i>Soledad</i>
	Cap.	V – Sumant dies		Cap.	V – Sumando días
	Pg.	70		Pg.	55
Paraula	Captúria		Paraula	Mendigar	
Categoria gramatical	Substantiu		Categoria gramatical	Verb	
Tècnica de traducció	Transposició §3.1.1				
Context català	“Feia vint-i-quatre hores – d’ençà que l’Ànima l’havia engrescat – que no somniava més que en la captúria , prometent-se’n meravelles de profit i distracció . . . ”				
Font	<i>CAPTÍRIA f.</i> <i>Capta, acte de captar (Empordà); cast. colecta. No somniava més que en la captiria, Víct. Cat., Sol. 84.</i> (DCVB: Disponible a http://dcvb.iec.cat/results.asp?Word=capt%EDria)				
Context castellà	“¡Hacía veinticuatro horas – desde que el Ánima lo había convencido – que no pensaba más que en andar mendigando, prometiéndose maravillas de provecho y distracción . . . ”				
Font	<i>MENDIGAR</i> <i>1. tr. Pedir limosna de puerta en puerta.</i>				

(DRAE: Disponible a https://dle.rae.es/mendigar?m=form)					
Català	Obra	<i>Solitud</i>	Castellà	Obra	<i>Soledad</i>
	Cap.	V – Sumant dies		Cap.	V – Sumando días
	Pg.	71		Pg.	56
Paraula	Bocafort		Paraula	Fuerte de boca	
Categoria gramatical	Adjectiu		Categoria gramatical	Adjectiu	
Tècnica de traducció	Calc §3.2.2				
Context català	“Marit i muller romperen en exclamacions admiradores: no se sabien avenir de la magnitud dels cargols, grossassos, foscos, bocaforts i amb els tortells de la clova revinguts com mig dit.”				
Font	<i>BOCAFORT, -ORTA adj.</i> <i>2. (Caragol) que té la closca molt forta (Empordà). La magnitud dels caragols, grossaços, foscos, bocaforts y ab els tortells de la clova revinguts com mitj dit, Víct. Cat., Sol. 87.</i> (DCVB: Disponible a http://dcvb.iec.cat/results.asp?word=bocafort)				
Context castellà	“Marido y mujer rompieron en exclamaciones entusiastas: no se acaban de convencer de la magnitud de los caracoles, enormes, oscuros, fuertes de boca y en el caparazón unos salientes de casi medio dedo.”				
Font	<i>FUERTE</i> <i>2. adj. Que tiene fuerza.</i> (DRAE: Disponible a https://dle.rae.es/fuerte?m=form) Confusió amb la primera accepció del terme català: <i>BOCAFORT, -ORTA adj.</i> <i>1. Que té la boca forta (Cat.); cast. boquiduro.</i> (DCVB: Disponible a http://dcvb.iec.cat/results.asp?word=bocafort)				
Proposta de traducció	“Marido y mujer rompieron en exclamaciones entusiastas: no se acaban de convencer de la magnitud de los caracoles, enormes, oscuros y de concha fuerte, con unos salientes de casi medio dedo.”				
Font	<i>CONCHA</i> <i>1. f. Cubierta, formada en su mayor parte por carbonato cálcico, que</i>				

	<p><i>protege el cuerpo de los moluscos y que puede constar de una sola pieza o valva, como en los caracoles, de dos, como en las almejas, o de ocho, como en los quitones.</i></p> <p>(DRAE: Disponible a https://dle.rae.es/concha?m=form)</p>
--	---

Català	Obra	<i>Solitud</i>	Castellà	Obra	<i>Soledad</i>
	Cap.	V – Sumant dies		Cap.	V – Sumando días
	Pg.	72		Pg.	57
Paraula	Fallica		Paraula	Cuidado	
Categoria gramatical	Substantiu		Categoria gramatical	Substantiu	
Tècnica de traducció	Modulació §3.1.3				
Context català	“Endemés, poc cal d’anar amb falliques : els acabarem pas, els cargols del reialme; amb les cotre gotes d’avui compti fer-ne altra bona replega...”				
Font	<i>FALLICA f.</i> <i>Escassesa, quantitat insuficient (Empordà); cast. falta, escasez. «Anar amb fallica de diners»: tenir-ne pocs. Endemés, poch cal d’anar ab falliques, Víct. Cat., Sol. 88.</i> (DCVB: Disponible a http://dcvb.iec.cat/results.asp?Word=fallica)				
Context castellà	“Además ¡fuera cuidados! No se van a acabar los caracoles del reino; con las cuatro gotas que han caído hoy, voy a hacer una buena recogida...”				
Font	<i>CUIDADO</i> <i>3. m. Recelo, preocupación, temor.</i> (DRAE: Disponible a https://dle.rae.es/cuidado?m=form)				

Català	Obra	<i>Solitud</i>	Castellà	Obra	<i>Soledad</i>
	Cap.	V – Sumant dies		Cap.	V – Sumando días
	Pg.	74		Pg.	58
Paraula	Catre		Paraula	ø	
Categoria gramatical	Substantiu		Categoria gramatical	ø	
Tècnica de traducció	Elisió §3.2.1				

Context català	“I el pastor, llençant el pelut enrere i batent alegrement les mans, s’assegué el primer vora la rodona, encreuant les cames a tall de catre .”
Font	<i>CATRE m.</i> <i>3. Aparat molt semblant a un llit aplegadís, que en la indústria surera serveix per a triar el suro (Baix Empordà).</i> (DCVB: Disponible a https://dcvb.iec.cat/results.asp?word=catre)
Context castellà	“Y el pastor, echándose el gorro atrás y palmoteando alegremente, se sentó el primero junto al redondel, cruzando las piernas.”
Proposta de traducció	“Y el pastor, echándose el gorro atrás y palmoteando alegremente, se sentó el primero junto al redondel, cruzando las piernas como un catre de tijera.”
Font	<i>CATRE DE TIJERA</i> <i>m. catre que tiene lecho de tela o de cuerdas entrelazadas, y armazón compuesta de dos largueros y cuatro pies cruzados en aspa y sujetos con una clavija para poderlo plegar.</i> (DRAE: Disponible a https://dle.rae.es/catre?m=form)

Català	Obra	<i>Solitud</i>	Castellà	Obra	<i>Soledad</i>
	Cap.	V – Sumant dies		Cap.	V – Sumando días
	Pg.	74		Pg.	58
Paraula	Esquellinc		Paraula	Esquila	
Categoria gramatical	Substantiu		Categoria gramatical	Substantiu	
Tècnica de traducció	Equivalent encunyat §3.1.2				
Context català	“Mes, compte a malmetre’l, que ha d’èsser l’ esquellinc del marrà, ja t’ho hai dit...”				
Font	<i>ESQUELLINC m.</i> <i>Esquellerinc (Empordà). Clavats sobre el bastet, los esquellincs bellugaven sens parar els seus caparronets esfèrics, Víct. Cat., Ombr. 64.</i> (DCVB: Disponible a https://dcvb.iec.cat/results.asp?word=esquellinc)				

	<p><i>ESQUELLERINC m.</i></p> <p><i>Esquilla petita, i especialment cadascuna de les campanetes o picarols que guarneixen un collar de gos, d'animal de bast, etc. (pir-or., occ.); cast. cascabel.</i></p> <p><i>Els nuvis estaven a punt d'arribar... Acabava de sentir els esquellerings de llur carret en una colzada del camí, Ruyra Flames 167.</i></p> <p>(DCVB: Disponible a https://dcvb.iec.cat/results.asp?word=esquellerinc)</p>
Context castellà	<p>“Pero ojo con él, no lo rompas, que va a servir de esquila del carnero, ya te lo he dicho...”</p>
Tipus de traducció	<p><i>ESQUILA</i></p> <p><i>l. f. Cencerro pequeño, en forma de campana.</i></p> <p>(DRAE: Disponible a https://dle.rae.es/esquila?m=form)</p>

Català	Obra	<i>Solitud</i>	Castellà	Obra	<i>Soledad</i>
	Cap.	V – Sumant dies		Cap.	V – Sumando días
	Pg.	76		Pg.	60
Paraula	Fer falla		Paraula	Hacer falta	
Categoria gramatical	Locució verbal		Categoria gramatical	Locució verbal	
Tècnica de traducció	Generalització §3.2.3				
Context català	“Teniu raó, vatua conques! Vol dire que feia pas una falla de primera... I ara és pas cas de posar-la a la cua d’aqueix bé de Déu... Jo, al mancos, en tingui ben bé prou.”				
Font	<i>FALLA f.</i> <i>1. Falta; carència o absència d’una cosa necessària o útil; cast. falta. «Hi ha molta falla de feina» (Empordà, Garrotxa). «Per falla de diners no hem pogut fer el viatge» (Empordà). «Tenim molta falla de queviures». Fer falla: fer falta, notar-se la seva absència com a inconvenient. «No em fan falla els diners; amb el que guanyo en tinc prou» (Ripollès, Empordà). Per falla de precaucions no em perdria, Ruyra Parada 20. Treure les esquelles a les ovelles perquè cap falla els fan, Scriptorium, setembre 1926.</i> (DCVB: Disponible a https://dcvb.iec.cat/results.asp?word=falla)				

Context castellà	“¡Maldita sea! ¡Pues tiene razón! Bueno, eso quiere decir que no hacía falta... Y ahora no es cosa de ponerla a la cola de este bien de Dios... Yo, al menos, ya tengo bastante.”
Font	<i>HACER FALTA</i> <i>1.loc. verb. Dicho de una persona o de una cosa: Ser precisa para algún fin.</i> (DRAE: Disponible a https://dle.rae.es/falta?m=form)
Proposta de traducció	“¡Maldita sea! ¡Pues tiene razón! Bueno, eso quiere decir que no era menester... Y ahora no es cosa de ponerla a la cola de este bien de Dios... Yo, al menos, ya tengo bastante.”
Font	<i>SER MENESTER</i> <i>1. loc. verb. Ser preciso o necesario.</i> (DRAE: Disponible a https://dle.rae.es/menester?m=form)

Català	Obra	<i>Solitud</i>	Castellà	Obra	<i>Soledad</i>
	Cap.	VI – Rondalles		Cap.	VI – Cuentos
	Pg.	79		Pg.	63
Paraula	Vergella		Paraula	Varita	
Categoria gramatical	Substantiu		Categoria gramatical	Substantiu	
Tècnica de traducció	Generalització §3.2.3				
Context català	“ . . . mentre el pastor, amb les cames estirades i el pelut al clatell, pelava les vergelles de lledoner que més tard serien collars pels marrans aixaliats . . . ”				
Font	<i>VERGELLA f.</i> <i>1. Tany o rebroll que neix d'una planta, sobretot d'una olivera (Empordà, Garrotxa); cast. renuevo. Lo tercer [eximpli] és de la vergella vert qui és en lo verger, o en lo boschatge, la qual si és dreta e la volets encorbar, e puy la lexats, tornar-se'n-ha a la sua dretura, Genebreda Cons. 113. Entre vergelles de roser la mira, Canigó x. Ab la mà dreta feya giravoltar una vergella ab tanta rapidesa, Víct. Cat., Cayres 141.</i> (DCVB: Disponible a https://dcvb.iec.cat/results.asp?word=vergella)				

Context castellà	“ . . . mientras el pastor, con las piernas estiradas y el gorro sobre el cogote, pelaba las varitas de almez que más tarde serían collares para los carneros más inquietos . . . ”
Font	<i>VARITA: VARA</i> <i>1. f. Rama delgada.</i> (DRAE: Disponible a https://dle.rae.es/varita?m=form)
Proposta de traducció	“ . . . mientras el pastor, con las piernas estiradas y el gorro sobre el cogote, pelaba los vástagos de almez que más tarde serían collares para los carneros más inquietos . . . ”
Font	<i>VÁSTAGO</i> <i>1. m. Renuevo o ramo tierno que brota del árbol o de otra planta.</i> (DRAE: Disponible a https://dle.rae.es/v%C3%A1stago?m=form)

Català	Obra	<i>Solitud</i>	Castellà	Obra	<i>Soledad</i>
	Cap.	VI – Rondalles		Cap.	VI – Cuentos
	Pg.	80		Pg.	64
Paraula	Cerveiera (cervellera)		Paraula	Mollera	
Categoria gramatical	Substantiu		Categoria gramatical	Substantiu	
Tècnica de traducció	Equivalent encunyat §3.1.2				
Context català	“Tornant al vei, vuiu dir-te que eri un sant home que no tenia atra cuca en la cerveiera que pregar a Déu de dia i de nit i menjar rels de plantes per tota vianda i de més a més, qualque lledonot com a llamí de compliment.”				
Font	<i>CERVELLERA f.</i> <i>3. Massa encefàlica (Empordà); cast. sesos, sesera. Embaucaments, falòrnis, ganes d’exprémer en va el such de la cervellera, Víct. Cat., Film (Catalana, i, 89).</i> (DCVB: Disponible a https://dcvb.iec.cat/results.asp?word=cervellera)				
Context castellà	“Volviendo a lo del viejo, he de decirte que era un santo, que no tenía otra cosa en la mollera más que rezar a Dios día y noche, y comer por toda mantenencia raíces de plantas y, además, alguna almeza para postre.”				
Font	<i>MOLLERA</i>				

	<p>2. f. <u>seso</u> (¶ <i>prudencia</i>).</p> <p>(DRAE: Disponible a https://dle.rae.es/mollera?m=form)</p> <p><i>SESO</i></p> <p>1. m. <u>cerebro</u> (¶ <i>centro nervioso del encéfalo</i>).</p> <p>2. m. <i>Masa de tejido nervioso contenida en la cavidad del cráneo. U. m. en pl.</i></p> <p>3. m. <i>Prudencia, madurez.</i></p> <p>(DRAE: Disponible a https://dle.rae.es/seso?m=form)</p>
--	---

Català	Obra	<i>Solitud</i>	Castellà	Obra	<i>Soledad</i>
	Cap.	VI – Rondalles		Cap.	VI – Cuentos
	Pg.	80		Pg.	64
Paraula	Ròssa		Paraula	Carroña	
Categoria gramatical	Substantiu		Categoria gramatical	Substantiu	
Tècnica de traducció	Equivalent encunyat §3.1.2				
Context català	“Ja t’hai contat altres vegades, pensi, que el Torrent de Mala-Sang, la Gorga de les Tres Pintetes i les Sitges de Bellsolera erin més farcides d’encantades que una ròssa de mosquits.”				
Font	<i>RÒSSA</i> f. <i>4. Esquelet o cadàver corrupte d’una bèstia grossa (Garrotxa, Empordà); cast. carroña, buitrrera. Me sentia llençat com una ròssa a podrir al fons d’una timbera, Vayreda Puny 248.</i> (DCVB: Disponible a https://dcvb.iec.cat/results.asp?word=rossa)				
Context castellà	“Ya te he contado otras veces que el Torrente de la Mala Sangre, la Garganta de las Tres Pintetes y las Sitjes de Bellsolera estaban más llenas de encantadas que una carroña lo está de moscas.”				
Font	<i>CARROÑO, ÑA</i> <i>2. f. Carne corrompida.</i> (DRAE: Disponible a https://dle.rae.es/carro%C3%B1o?m=form)				

Català	Obra	<i>Solitud</i>	Castellà	Obra	<i>Soledad</i>
	Cap.	VI – Rondalles		Cap.	VI – Cuentos
	Pg.	83		Pg.	67
Paraula	Reparar		Paraula	Ver	
Categoria gramatical	Verb		Categoria gramatical	Verb	
Tècnica de traducció	Generalització §3.2.3				
Context català	“Mes l’aucei llença una gran riaia, s’arrabassa la darrera ploma de la cresta i l’hi clava just al mig del cor. A l’acte li torna la vista al veí i... ¿mai diries què repara al seu davant?...”				
Font	<i>REPARAR</i> v. tr. o intr. 4. tr. Veure de lluny; aconseguir veure (Empordà); cast. <i>divisar</i> . A la lluna..., rius, tampoc se repáren, però hi ha mars, Ruyra Parada 45. (DCVB: Disponible a https://dcvb.iec.cat/results.asp?word=reparar)				
Context castellà	“Pero el pájaro soltó una carcajada, se quitó la última pluma de la cresta y se la clavó justo en medio del corazón. En el acto le volvió la vista al viejo y... ¿a que no sabes lo que vio mismo delante de él?...”				
Font	<i>VER</i> 1. tr. Percibir con los ojos algo mediante la acción de la luz. U. t. c. intr. (DRAE: Disponible a https://dle.rae.es/ver?m=form)				
Proposta de traducció	“Pero el pájaro soltó una carcajada, se quitó la última pluma de la cresta y se la clavó justo en medio del corazón. En el acto le volvió la vista al viejo y... ¿a que no sabes lo que divisó mismo delante de él?...”				
Font	<i>DIVISAR</i> 1. tr. Ver, percibir, aunque confusamente, un objeto. (DRAE: Disponible a https://dle.rae.es/divisar?m=form)				

Català	Obra	<i>Solitud</i>	Castellà	Obra	<i>Soledad</i>
	Cap.	VI – Rondalles		Cap.	VI – Cuentos
	Pg.	85		Pg.	68
Paraula	Mirar de regord (de reguard)		Paraula	Mirar de reajo	
Categoria gramatical	Locució verbal		Categoria gramatical	Locució verbal	
Tècnica de traducció	Generalització §3.2.3				
Context català	“Pensat això, vet ací que es presenti l’encantada, i ell que, en comptes de donar-li la cabeiera, se la mira bé de regord , baixa els uis, se posa a tremolar, i va pas dire paraula.”				
Font	<i>REGUARD m.</i> <i>1. Ullada de través (Empordà, pronunciant regord). Mirar de reguard: mirar de reüll. Es veié de regord un rostre de finada, blanc com un pa de cera, Víct. Cat., Vida 101.</i> (DCVB: Disponible a https://dcvb.iec.cat/results.asp?word=reguard)				
Context castellà	“Pensó esto y, de pronto, se presenta la encantada, y él, en vez de darle la cabellera, la mira de reajo, baja los ojos y empieza a temblar, sin poder decir palabra.”				
Font	<i>MIRAR DE REOJO</i> <i>1.loc.verb. Mirar disimuladamente dirigiendo la vista por encima del hombro, o hacia un lado y sin volver la cabeza.</i> (DRAE: Disponible a https://dle.rae.es/reajo?m=form)				
Proposta de traducció	“Pensó esto y, de pronto, se presenta la encantada, y él, en vez de darle la cabellera, la mira de soslayo, baja los ojos y empieza a temblar, sin poder decir palabra.”				
Font	<i>DE SOSLAYO</i> <i>1. loc. adv. oblicuamente.</i> (DRAE: Disponible a https://dle.rae.es/soslayo?m=form)				

Català	Obra	<i>Solitud</i>	Castellà	Obra	<i>Soledad</i>
	Cap.	VI – Rondalles		Cap.	VI – Cuentos
	Pg.	88		Pg.	71
Paraula	Alguer		Paraula	Espino	
Categoria gramatical	Substantiu		Categoria gramatical	Substantiu	
Tècnica de traducció	Creació discursiva §3.2.4				
Context català	“ . . . el coiaret de l’ui de serpent que fa encegar tota la gent, el vestit verd de flor d’alguer brodat d’escates de roger, i les xinell·les de setí, que els homes tornen cap ací!”				
Font	<i>ALGUER m.</i> <i>1. Alga, planta aquàtica (Empordà); cast. alga. El vestit vert de flor d’alguer / brodat d’escates de roger, Víct. Cat., Sol. vi.</i> (DCVB: Disponible a https://dcvb.iec.cat/results.asp?word=alguer)				
Context castellà	“ . . . el collar de ojos de serpiente que vuelve ciega a la gente, el vestido verde con flores de espino bordado con escamas de peces del abismo, y las chinelas de satín ¡que todos los hombres vuelven hacia aquí!”				
Font	<i>ESPINO</i> <i>1.m. Árbol de la familia de las rosáceas, de cuatro a seis metros de altura, con ramas espinosas, hojas lampiñas y aserradas, flores blancas, olorosas y en corimbo, y fruto ovoide, revestido de piel tierna y rojiza que encierra una pulpa dulce y dos huesecillos casi esféricos. Su madera es dura, y la corteza se emplea en tintorería y como curtiente.</i> (DRAE: Disponible a https://dle.rae.es/espino?m=form)				
Proposta de traducció	Es proposa la següent traducció per tal de mantenir la rima: “ . . . el collar de ojos de serpiente				

	<p>que vuelve ciega a la gente, el vestido verde de flor de sargazo bordado con escamas de peces del abismo, y las chinelas de satín ¡que todos los hombres vuelven hacia aquí!”</p>
Font	<p>SARGAZO <i>m. Alga marina, en la que el talo está diferenciado en una parte que tiene aspecto de raíz y otra que se asemeja a un tallo. De esta última arrancan órganos laminares, parecidos por su forma y disposición a hojas de plantas fanerógamas, con un nervio central saliente y vesículas axilares, aeríferas, a modo de flotadores que sirven para sostener la planta dentro o en la superficie del agua.</i> (DRAE: Disponible a https://dle.rae.es/sargazo?m=form)</p>

Català	Obra	<i>Solitud</i>	Castellà	Obra	<i>Soledad</i>
	Cap.	VII – Primavera		Cap.	VII – Primavera
	Pg.	91		Pg.	74
Paraula	Conreu		Paraula	Cultivado	
Categoria gramatical	Adjectiu		Categoria gramatical	Adjectiu	
Tècnica de traducció	Creació discursiva §3.2.4				
Context català	“ . . . quatre passes a l’esquerra un tancat de malesa posava límit a la terra conreua , i damunt del cap l’ametller estenia amplament ses branques, doblegades i penjats de la gran faldada d’ametlles que els havia predit el pastor.”				
Font	<i>CONREU, -A adj.</i> <i>Conradís. Un tancat de malesa posava límit a la terra conreua, Víct. Cat., Sol. 121. No sabem si aquest ús de conreu com a adjectiu és popular, o privatiu de l’escriptora empordanesa Víctor Català.</i> (DCVB: Disponible a https://dcvb.iec.cat/results.asp?word=conreu) <i>CONRADÍS (o conreadís), -ISSA</i>				

	<p>1. adj. <i>Que es pot conrar; cast. cultivable. Y aquell bosch de pins y arbossos és un prat conreadís, Verdaguer Montseny 32. Una venguda ha dexat un matalàs de molsa y terra conradissa, Ignor. 21.</i></p> <p>(DCVB: Disponible a https://dcvb.iec.cat/results.asp?word=conradis)</p>
Context castellà	<p>“ . . . cuatro pasos a la izquierda, un cercado de maleza ponía límite a la tierra cultivada y, el almendro, sobre la cabeza, extendía sus ramas inclinadas por el peso de la gran cosecha que había predicho el pastor.”</p>
Font	<p><i>CULTIVAR</i></p> <p>1. tr. <i>Dar a la tierra y a las plantas las labores necesarias para que fructifiquen.</i></p> <p>(DRAE: Disponible a https://dle.rae.es/cultivar?m=form)</p>
Proposta de traducció	<p>“ . . . cuatro pasos a la izquierda, un cercado de maleza ponía límite a la tierra cultivable y, el almendro, sobre la cabeza, extendía sus ramas inclinadas por el peso de la gran cosecha que había predicho el pastor.”</p>
Font	<p><i>CULTIVABLE</i></p> <p>1. adj. <i>Que se puede cultivar.</i></p> <p>(DRAE: Disponible a https://dle.rae.es/cultivable?m=form)</p>

Català	Obra	<i>Solitud</i>	Castellà	Obra	<i>Soledad</i>
	Cap.	VII – Primavera		Cap.	VII – Primavera
	Pg.	92		Pg.	75
Paraula	Atzarat		Paraula	Estremecido	
Categoria gramatical	Adjectiu		Categoria gramatical	Adjectiu	
Tècnica de traducció	Generalització §3.2.3				
Context català	“La Mila badà els ulls, parprejà, guaità i.... d’un bot atzarat quedà asseguda sobre el terra.”				
Font	<i>ATZARAR v. tr.</i> <i>Excitar fortament l’esperit (Empordà); cast. azarar, trastornar, exaltar. Els pillets... s’escapaven per les escletxes dels grans, tots etzarats y baladrers, Oller Bogeria 165.</i> (DCVB: Disponible a https://dcvb.iec.cat/results.asp?word=atzarar)				

Context castellà	“Mila abrió los ojos, parpadeó, miró y... de un salto estremecido quedó sentada en el suelo.”
Font	<i>ESTREMECER</i> 2. tr. <i>Ocasionar alteración o sobresalto en el ánimo de alguien.</i> (DRAE: Disponible a https://dle.rae.es/estremecer?m=form)
Proposta de traducció	“Mila abrió los ojos, parpadeó, miró y... de un salto azarado quedó sentada en el suelo.”
Font	<i>AZARAR</i> 1. tr. <i>Conturbar, sobresaltar, avergonzar. U. t. c. prnl.</i> (DRAE: Disponible a https://dle.rae.es/azarar?m=form)

Català	Obra	<i>Solitud</i>	Castellà	Obra	<i>Soledad</i>
	Cap.	VII – Primavera		Cap.	VII – Primavera
	Pg.	95		Pg.	77
Paraula	Boquer		Paraula	Red	
Categoria gramatical	Substantiu		Categoria gramatical	Substantiu	
Tècnica de traducció	Generalització §3.2.3				
Context català	“Passant per allà, l'Ànima els veié, tirà el boquer , arreplegà la gata, la turmentà una estona per divertiment i a la fi l'estripà d'uns quants cops de pota.”				
Font	<i>BOQUER m.</i> <i>Filats que el caçador posa estesos a la boca del cau de conills per agafar aquests quan van per sortir, instigats per la fura (Empordà, Gir.).</i> (DCVB: Disponible a http://dcvb.iec.cat/results.asp?word=boquer)				
Context castellà	“Pasando por allá, el Anima los vio, sacó la red, cogió a la gata, la atormentó un rato por diversión y al fin la despanzurró a patadas.”				
Font	<i>RED</i> <i>1. f. Aparejo hecho con hilos, cuerdas o alambres trabados en forma de mall as, y convenientemente dispuesto para pescar, cazar, cercar, sujetar, etc.</i> (DRAE: Disponible a https://dle.rae.es/red?m=form)				
Proposta de traducció	“Pasando por allá, el Anima los vio, sacó el capillo, cogió a la gata, la atormentó un rato por diversión y al fin la despanzurró a patadas.”				
Font	<i>CAPILLO</i>				

	<p>9. m. Red con que se tapan las bocas de los vivares después de haber echado el hurón para que los conejos que salen huyendo se enreden en ella.</p> <p>(DRAE: Disponible a https://dle.rae.es/capillo?m=form)</p>
--	--

Català	Obra	<i>Solitud</i>	Castellà	Obra	<i>Soledad</i>
	Cap.	VIII – La festa de les roses		Cap.	VIII – La fiesta de las rosas
	Pg.	98		Pg.	80
Paraula	Corregada		Paraula	Caminillo	
Categoria gramatical	Substantiu		Categoria gramatical	Substantiu	
Tècnica de traducció	Creació discursiva §3.2.4				
Context català	“ . . . s’anava concentrant en aquells cims erms de Sant Ponç, que, no podent contenir la gent, la deixava regalar pendissos i solanes avall, cap al Bram, cap a les pinedes i corregades voreres, on s’aturava a grumolls, a claps inquiets que feien acampaments pintorescs.”				
Font	<i>CORREGADA f.</i> <i>Pendís de muntanya per on baixen els córrecs (Ross., Conflent, Cerdanya, Alt Empordà); cast. barranco. Y neixen de tes corregades / aigües pures com lo cristall, Saisset Poc da tout, 5. La fressa sorda de les aygües furientes que’s descapedellaven y capdellaven corregades avall, Víct. Cat., Sol. 287.</i> (DCVB: Disponible a https://dcvb.iec.cat/results.asp?word=corregada)				
Context castellà	“ . . . se iba concentrando en aquellas cimas yermas de Sant Ponç, que, no pudiendo contener tanta gente, la dejaban resbalar ladera abajo, por las solanas, hacia el Bram, hacia los pinares y caminillos, donde se detenían, formando manchas inquietas que hacían acampadas pintorescas.”				
Font	<i>CAMINO</i> <i>1. m. Tierra hollada por donde se transita habitualmente.</i> <i>2. m. Vía que se construye para transitar.</i> (DRAE: Disponible a https://dle.rae.es/camino?m=form)				
Proposta de traducció	“ . . . se iba concentrando en aquellas cimas yermas de Sant Ponç, que, no pudiendo contener tanta gente, la dejaban resbalar ladera abajo, por las solanas, hacia el Bram,				

	hacia los pinares y barrancos, donde se detenían, formando manchas inquietas que hacían acampadas pintorescas.”
Font	<i>BARRANCO</i> 2. m. <i>Quiebra o surco producidos en la tierra por las corrientes o avenidas de las aguas.</i> (DRAE: Disponible a https://dle.rae.es/barranco?m=form)

Català	Obra	<i>Solitud</i>	Castellà	Obra	<i>Soledad</i>
	Cap.	VIII – La festa de les roses		Cap.	VIII – La fiesta de las rosas
	Pg.	99		Pg.	81
Paraula	Bagol		Paraula	Grito	
Categoria gramatical	Substantiu		Categoria gramatical	Substantiu	
Tècnica de traducció	Generalització §3.2.3				
Context català	“Penjats per eixams a les cordes de les campanes, repicaven sense parar, i els que no trobaven corda on clavar les ungles, treien tots alhora cap i cos per les altes finestres i manassejaven amb fingit esparverament, engegant a l’espai rialles i bagols que ningú escoltava.”				
Font	<i>BAGOL m.</i> <i>Crit fort (Rosselló, Empordà). Engegant a l’espai rialles y bagols que ningú escoltava, Víct. Cat., Sol. 135.</i> (DCVB: Disponible a https://dcvb.iec.cat/results.asp?word=bagol)				
Context castellà	“Colgados en racimos de las cuerdas de las campanas, repicaban sin parar, y los que no encontraban cuerda donde clavar las uñas, asomaban la cabeza o el cuerpo por las ventanas y manoteaban con fingido espanto, lanzando al espacio carcajadas y gritos que nadie escuchaba.”				
Font	<i>GRITO</i> <i>1. m. Voz muy esforzada y levantada.</i> (DRAE: Disponible a https://dle.rae.es/grito?m=form)				
Proposta de traducció	“Colgados en racimos de las cuerdas de las campanas, repicaban sin parar, y los que no encontraban cuerda donde clavar las uñas, asomaban la cabeza o el cuerpo por las ventanas y manoteaban con fingido espanto, lanzando al espacio carcajadas y alaridos que nadie escuchaba.”				

Font	<p>ALARIDO</p> <p>2. m. Grito fuerte o estridente. U. t. en sent. fig.</p> <p>(DRAE: Disponible a https://dle.rae.es/alarido?m=form)</p>
------	---

Català	Obra	<i>Solitud</i>	Castellà	Obra	<i>Soledad</i>
	Cap.	IX – Gatzara		Cap.	IX – Alboroto
	Pg.	107		Pg.	88
Paraula	Arter		Paraula	Hábil	
Categoria gramatical	Adjectiu		Categoria gramatical	Adjectiu	
Tècnica de traducció	Generalització §3.2.3				
Context català	“I elles, les dones, arteres i sufocades, passaven com llampecs enmig del garbuix, portant plates d’enciam, arreglerant setis, omplint els porrons, fent advertències que ningú oïa i apuntant renys que ningú volia escolar.”				
Font	<i>ARTER, -ERA</i> <i>2. Viu i deixondit d’enteniment, que no es deixa enganyar (Empordà). «Aquest noi va molt arter» (Llufriu).</i> (DCVB: Disponible a https://dcvb.iec.cat/results.asp?word=arter)				
Context castellà	“Y ellas, mujeres hábiles y sofocadas, pasaban como rayos entre el barullo llevando platos de ensalada, alineando sillas, llenando los porrones, haciendo advertencias que nadie escuchaba y reproches de los que nadie hacía caso.”				
Font	<i>HÁBIL</i> <i>2. adj. Dotado del talento para actuar adecuadamente o lograr su objetivo. Una diplomática hábil.</i> (DRAE: Disponible a https://dle.rae.es/h%C3%A1bil?m=form)				
Proposta de traducció	“Y ellas, mujeres arteras y sofocadas, pasaban como rayos entre el barullo llevando platos de ensalada, alineando sillas, llenando los porrones, haciendo advertencias que nadie escuchaba y reproches de los que nadie hacía caso.”				
Font	<i>ARTERO</i> <i>1. adj. peyor. Mañoso, astuto.</i> (DRAE: Disponible a https://dle.rae.es/artero?m=form)				

Català	Obra	<i>Solitud</i>	Castellà	Obra	<i>Soledad</i>
	Cap.	IX – Gatzara		Cap.	IX – Alboroto
	Pg.	108		Pg.	89
Paraula	Revinejar (rabinejar)		Paraula	Berrinche	
Categoria gramatical	Verb		Categoria gramatical	Substantiu	
Tècnica de traducció	Transposició §3.1.1				
Context català	“I no podent-la haver, revinejaven , retorcent-se en els braços de les mares, picant de peus i cridant, en revenja, que volien anar a casa, que tenien son, que tenien mal de ventre, o... totes les cançoneries imaginables juntes.”				
Font	<i>RABINEJAR</i> v. <i>intr.</i> <i>Fer rabinadures, manifestar ràbia, sobretot un infant (Empordà); cast. patelear. Y no podent-la haver, revinejaven [sic], Víct. Cat., Sol. 148.</i> (DCVB: Disponible a https://dcvb.iec.cat/results.asp?word=rabinejar)				
Context castellà	“ . . . y, no pudiéndola tener, retorcían pateando y gritando, en pleno berrinche, que querían irse a casa, que tenían sueño, que les dolía la barriga, o... todas las artimañas imaginables juntas.”				
Font	<i>BERRINCHE</i> <i>l.m. coloq. Irritación grande que se manifiesta ostensiblemente, y sobre todo la de los niños.</i> (DRAE: Disponible a https://dle.rae.es/berrinche?m=form)				

Català	Obra	<i>Solitud</i>	Castellà	Obra	<i>Soledad</i>
	Cap.	IX – Gatzara		Cap.	IX – Alboroto
	Pg.	110		Pg.	90
Paraula	Posterma		Paraula	Postema	
Categoria gramatical	Substantiu		Categoria gramatical	Substantiu	
Tècnica de traducció	Calc §3.2.2				

Context català	<p>“En cada clap reia una família, s’hi espaiava una parentela ben avinguda, lliure de la posterma corruptora dels membres sobrers; dels desvagats, dels concos, de les avespes humanes recloses allà dalt, en els gàbies de l’ermita, on esbravaven els excessos viciosos de llurs plers.”</p>
Font	<p><i>POSTERMA</i> f.</p> <p>2. <i>Infecció, conjunt de coses que es difonen i són males d’esvair (Empordà); cast. plaga. «Hi ha una posterma de caragols que fa molt de mal a l’anyada». «Quina posterma de gentussa que s’ha ficat en el poble!»</i></p> <p>3. <i>Gran quantitat d’una cosa (Empordà). «Ha plogut molt, i ara hi ha una posterma de bolets».</i></p> <p>(DCVB: Disponible a https://dcvb.iec.cat/results.asp?word=posterma)</p>
Context castellà	<p>“En cada bancal reía una familia, se congregaba una parentela bien avenida, libre de la postema corruptora de los miembros residuales: de los holgazanes, de los golfos incapaces de formar una familia, de las avisvas humanas recluidas allá arriba, en las jaulas de la ermita, donde desbravaban los excesos viciosos de sus goces.”</p>
Font	<p><i>POSTEMA</i></p> <p>1. f. <i>apostema.</i></p> <p>2. f. p. us. <i>Persona pesada o molesta.</i></p> <p>(DRAE: Disponible a https://dle.rae.es/postema?m=form)</p> <p><i>APOSTEMA</i></p> <p>1. f. <i>Med. Absceso supurado.</i></p> <p>(DRAE: Disponible a https://dle.rae.es/apostema?m=form)</p>
Proposta de traducció	<p>“En cada bancal reía una familia, se congregaba una parentela bien avenida, libre de la plaga corruptora de los miembros residuales: de los holgazanes, de los golfos incapaces de formar una familia, de las avisvas humanas recluidas allá arriba, en las jaulas de la ermita, donde desbravaban los excesos viciosos de sus goces.”</p>
Font	<p><i>PLAGA</i></p> <p>f. <i>Aparición masiva y repentina de seres vivos de la misma especie que causan graves daños a poblaciones animales o vegetales, como, respectivamente, la peste bubónica y la filoxera.</i></p> <p>2. f. <i>Calamidad grande que aflige a un pueblo.</i></p> <p>(DRAE: Disponible a https://dle.rae.es/plaga?m=form)</p>

Català	Obra	<i>Solitud</i>	Castellà	Obra	<i>Soledad</i>
	Cap.	IX – Gatzara		Cap.	IX – Alboroto
	Pg.	110		Pg.	91
Paraula	Camella		Paraula	Vara	
Categoria gramatical	Substantiu		Categoria gramatical	Substantiu	
Tècnica de traducció	Generalització §3.2.3				
Context català	“I allà a la vora els cavalls i ases, fermats a les camelles aterrades dels carros, aixecaven el cap dels sarrions i restaven un moment en pensa, amb els brins d’userda o de palla penjant dels morros enrosats per l’alè . . . ”				
Font	<i>CAMELLA f.</i> <i>2. Braç de carro (Empordà); cast. vara. Un cop posat en mig de les dues camelles... que li amoixaven seguidament les costelles, Víct. Cat., Ombr. 50.</i> (DCVB: Disponible a https://dcvb.iec.cat/results.asp?word=camella)				
Context castellà	“Y allí, junto a ellos, los asnos y los caballos sujetos a las varas aterradas de los carros, alzaban la cabeza de los sacos y quedaban un momento suspensos, con las briznas de paja o de alfalfa colgándoles de los hocicos rociados por el aliento . . . ”				
Font	<i>VARA</i> <i>9. f. Cada una de las dos piezas de madera que se afirman en los largueros de la escalera del carro y entre las cuales se engancha la caballería.</i> (DRAE: Disponible a https://dle.rae.es/vara?m=form)				
Proposta de traducció	Es tracta d’una traducció adequada.				

Català	Obra	<i>Solitud</i>	Castellà	Obra	<i>Soledad</i>
	Cap.	IX – Gatzara		Cap.	IX – Alboroto
	Pg.	110		Pg.	91
Paraula	Userda		Paraula	Alfalfa	
Categoria gramatical	Substantiu		Categoria gramatical	Substantiu	
Tècnica de traducció	Generalització §3.2.3				
Context català	“I allà a la vora els cavalls i ases, fermats a les camelles aterrades dels carros, aixecaven el cap dels sarrions i restaven un moment en pensa, amb els brins d’ userda o de palla penjant dels morros enrosats per l’alè . . . ”				
Font	<i>USERDA f.</i> <i>Alfals (Rosselló, Conflent, Alt Empordà, Garrotxa, La Selva); cast. alfalfa.</i> <i>Deu femar lo prat y oserdes, ço és, lo alfau de febrer, Agustí Secr. 78. Ton marge dóna preclara userda, Liost Munt. 43.</i> (DCVB: Disponible a https://dcvb.iec.cat/results.asp?word=userda)				
Context castellà	“Y allí, junto a ellos, los asnos y los caballos sujetos a las varas aterradas de los carros, alzaban la cabeza de los sacos y quedaban un momento suspensos, con las briznas de paja o de alfalfa colgándoles de los hocicos rociados por el aliento . . . ”				
Font	<i>ALFALFA</i> <i>l. f. Mielga común que se cultiva para forraje.</i> (DRAE: Disponible a https://dle.rae.es/alfalfa?m=form)				
Proposta de traducció	Es tracta d’un traducció adequada.				

Català	Obra	<i>Solitud</i>	Castellà	Obra	<i>Soledad</i>
	Cap.	IX – Gatzara		Cap.	IX – Alboroto
	Pg.	114		Pg.	94
Paraula	Collar		Paraula	Meter	
Categoria gramatical	Verb		Categoria gramatical	Verb	
Tècnica de traducció	Generalització §3.2.3				
Context català	“A vista del temperi, ruquets i mules foren collats precipitadament a les camelles . . .”				
Font	<i>COLLAR</i> v. <i>1. tr. Junyir al jou (Empordà); cast. uncir. «Apa, ves a collar, que és tard». Com si anessin collats per un jou invisible, Víct. Cat., Ombr. 19.</i> (DCVB: Disponible a https://dcvb.iec.cat/results.asp?word=collar)				
Context castellà	“En vista del temporal, rucios y mulas fueron atropelladamente metidos en varas . . .”				
Font	<i>METER</i> <i>3. tr. Poner o colocar en un lugar alguien o algo o disponerlos en el grado que debe tener.</i> (DRAE: Disponible a https://dle.rae.es/meter?m=form)				
Proposta de traducció	“En vista del temporal, rucios y mulas fueron uncidos atropelladamente a las varas . . .”				
Font	<i>UNCIR</i> <i>1. tr. Atar o sujetar al yugo bueyes, mulas u otras bestias.</i> (DRAE: Disponible a https://dle.rae.es/uncir?m=form)				

Català	Obra	<i>Solitud</i>	Castellà	Obra	<i>Soledad</i>
	Cap.	IX – Gatzara		Cap.	IX – Alboroto
	Pg.	114		Pg.	94
Paraula	Fer ali		Paraula	Con su grupo de danzantes, formado allí mismo	
Categoria gramatical	Locució verbal				
Tècnica de traducció	Creació discursiva §3.2.4				
Context català	“Declarant-se campions del seu poble, i cada u amb sa colla que els feia ali , ballaren la primera sardana com Déu va voler.”				
Font	<i>ALI</i> <i>2. Fer ali: avenir-se dues o algunes persones, pel seu geni, o entendre's i ajudar-se mútuament per a realitzar algun propòsit (Olot, Empordà). Ni vindrà tampoch [el guàrdia], jo crech que fa ali ab elles, Vilanova Obres, xi. Tan finet, tan serio, tan entenimentat com semblava, y fer ali ab aquella púrria, Pons Auca 200. Declarant-se campions del seu poble, y cada hu ab sa colla que 'ls hi feya ali, Víct. Cat., Sol. ix.</i> (DCVB: Disponible a https://dcvb.iec.cat/results.asp?word=ali)				
Context castellà	“Declarándose campeones de sus respectivos pueblos, y cada uno con su grupo de danzantes, formado allí mismo, bailaron la primera sardana como Dios les dio a entender.”				
Proposta de traducció	“Declarándose campeones de sus respectivos pueblos, y cada uno yendo a la una con su grupo de danzantes, bailaron la primera sardana como Dios les dio a entender.”				
Font	<i>IR A UNA dos o más personas</i> <i>1.loc. verb. Procurar de común acuerdo la consecución de un mismo fin.</i> (DRAE: Disponible a https://dle.rae.es/ir?m=form)				

Català	Obra	<i>Solitud</i>	Castellà	Obra	<i>Soledad</i>
	Cap.	X – Relíquies		Cap.	X – Reliquias
	Pg.	118		Pg.	98
Paraula	Esclafeig		Paraula	Desastre	
Categoria gramatical	Substantiu		Categoria gramatical	Substantiu	
Tècnica de traducció	Generalització §3.2.3				
Context català	“Jo em pensava que amb la brega, la gent, esglaiada, havia fugit sense recordar-se de res, mes que passat tot, tornarien, ara l’un, ara l’altre, i que les eines les trobaria escampades per aquí; mes quan he vist aquest esclafeig ...”				
Font	<i>ESCLAFEIG m.</i> <i>Conjunt de cosa esclafada (Empordà). «Ha tirat els ous a terra i n’ha fet un esclafeig». Oh quin esclafeig! quina picoladissa de savis!, Pous Empord. 197. Jo’m pensava que les eynes les trobaria escampades per aquí, mes quan he vist aquest esclafeig..., Víct. Cat., Sol. 166.</i> (DCVB: Disponible a http://dcvb.iec.cat/results.asp?Word=esclafeig)				
Context castellà	“Creí que la gente había huido con la pelea, olvidada de todo, pero que volverían más tarde, primero uno, luego otro, y que las cosas que les presté las encontraría dispersas por aquí, pero ¡cuando vi este desastre! ...”				
Font	<i>DESASTRE</i> <i>2. m. Cosa de calidad, resultado, organización, aspecto u otras características muy malos. Un desastre de oficina.</i> (DRAE: Disponible a https://dle.rae.es/desastre?m=form)				
Proposta de traducció	“Creí que la gente había huido con la pelea, olvidada de todo, pero que volverían más tarde, primero uno, luego otro, y que las cosas que les presté las encontraría dispersas por aquí, pero ¡cuando vi este despachurramiento! ...”				
Font	<i>DESPACHURRAMIENTO: DESPACHURRAR</i> <i>1. tr. coloq. Aplastar algo despedazándolo, estrujándolo o apretándolo con fuerza. U. t. c. prnl.</i> (DRAE: Disponible a https://dle.rae.es/despachurramiento?m=form)				

Català	Obra	<i>Solitud</i>	Castellà	Obra	<i>Soledad</i>
	Cap.	X – Relíquies		Cap.	X – Reliquias
	Pg.	118		Pg.	98
Paraula	Truble		Paraula	Todo esto	
Categoria gramatical	Substantiu		Categoria gramatical	Adjectiu i pronom	
Tècnica de traducció	Generalització §3.2.3				
Context català	“Ja ho vai vore ahir que vos ho pensàveu així, i no vai voler dire res, mes prou que me'l temia, aquest truble ...”				
Font	<i>TRUBLE m. (gal·licisme)</i> <i>Pertorbació greu; especialment, Treball, accident sobtat (Empordà). «Li va agafar un truble de sang». «Li vingué un truble que no sabien com revenir-la». Coses que poden dur tan bell truble a les famílies, Víct. Cat., Film (Catalana, i, 144). Com si li vingués un truble de paraules, Víct. Cat., Mare Bal. 101.</i> (DCVB: Disponible a https://dcvb.iec.cat/results.asp?word=truble)				
Context castellà	“Ya la vi ayer, ermitaña, y no dije nada ¿para qué?, por más que me temía todo esto...”				
Font	<i>ESTO: ESTE, TA</i> <i>10. pron. dem. f. coloq. La presente circunstancia o situación. Esta sí que no me la esperaba. Te aseguro que en esta no me pillan.</i> (DRAE: Disponible a https://dle.rae.es/esto?m=form)				
Proposta de traducció	“Ya la vi ayer, ermitaña, y no dije nada ¿para qué?, por más que me temía este percance...”				
Font	<i>PERCANCE</i> <i>1. m. Contratiempo, daño, perjuicio imprevistos.</i> (DRAE: Disponible a https://dle.rae.es/percance?m=form)				

Català	Obra	<i>Solitud</i>	Castellà	Obra	<i>Soledad</i>
	Cap.	X - Relíquies		Cap.	X - Reliquias
	Pg.	118		Pg.	98
Paraula	Escallimpar		Paraula	(Mirar) De soslayo	
Categoria gramatical	Verb		Categoria gramatical	Locució adverbial	

Tècnica de traducció	Equivalent encunyat §3.1.2
Context català	“El pastor, escallimpant -la de cua d’ull, es digué de pensament: - Aquesta pobra dona té una bella migranya... Si no s’esbrava, malament...”
Font	<i>ESCALLIMPAR</i> v. tr. 2. <i>Veure ràpidament quelcom que passa o fuig (Empordà); cast. guipar. «Se n’anava molt rabent, i tot just de Déu el vam poder escallimpar». El pastor, escallimpant-la de cua d’ull, se digué de pensament:—Aquesta pobre dona té una bella migranya, Víct. Cat., Sol. 167. En Peroy l’havia anat a rebre...; tantost va escallimpar-lo, bo y d’un troç lluny ja li cridà, Víct. Cat., Film (Catalana, i, 395).</i> (DCVB: Disponible a http://dcvb.iec.cat/results.asp?Word=escallimpar)
Context castellà	“El pastor, mirándola de soslayo, se dijo: - Mal anda esta pobre mujer... Si no desahoga como sea, lo va a pasar muy mal...”
Font	<i>DE SOSLAYO</i> 1. loc. adv. <i>oblicuamente</i> . (DRAE: Disponible a https://dle.rae.es/soslayo?m=form)

Català	Obra	<i>Solitud</i>	Castellà	Obra	<i>Soledad</i>
	Cap.	X – Relíquies		Cap.	X – Reliquias
	Pg.	118		Pg.	98
Paraula	Migranya		Paraula	Andar (mal)	
Categoria gramatical	Substantiu		Categoria gramatical	Verb	
Tècnica de traducció	Generalització §3.2.3				
Context català	“El pastor, escallimpant-la de cua d’ull, es digué de pensament: - Aquesta pobra dona té una bella migranya ... Si no s’esbrava, malament...”				
Font	<i>MIGRANYA f.</i>				

	<p>2. <i>Tristor causada per preocupacions (Empordà, Garrotxa, Gir.); cast. quebradero de cabeza. Ja no 'ls vuy veure més a casa! ... ne tindria massa migranya!, Bosch Rec. 51. Així, fora migranyes, Víct. Cat., Cayres 36.</i></p> <p>(DCVB: Disponible a https://dcvb.iec.cat/results.asp?word=migranya)</p>
Context castellà	<p>“El pastor, mirándola de soslayo, se dijo: - Mal anda esta pobre mujer... Si no desahoga como sea, lo va a pasar muy mal...”</p>
Font	<p><i>ANDAR</i></p> <p>4. <i>intr. Estar o encontrarse en determinado estado o situación. Andar alguien bueno o malo, alegre o triste, torpe o prudente.</i></p> <p>(DRAE: Disponible a https://dle.rae.es/andar?m=form)</p>
Proposta de traducció	<p>“El pastor, mirándola de soslayo, se dijo: - Esta pobre mujer tiene un buen quebradero de cabeza... Si no desahoga como sea, lo va a pasar muy mal...”</p>
Font	<p><i>QUEBRADERO DE CABEZA</i></p> <p>1. <i>m. coloq. Aquello que perturba e inquieta el ánimo.</i> 2. <i>m. coloq. Preocupación sentimental.</i></p> <p>(DRAE: Disponible a https://dle.rae.es/quebradero?m=form)</p>

Català	Obra	<i>Solitud</i>	Castellà	Obra	<i>Soledad</i>
	Cap.	X – Relíquies		Cap.	X – Reliquias
	Pg.	119		Pg.	99
Paraula	Pernot		Paraula	Tesoro	
Categoria gramatical	Substantiu		Categoria gramatical	Substantiu	
Tècnica de traducció	Equivalent encunyat §3.1.2				
Context català	“Goiteu ací, ermitana... El pernot d’alguna minyona que ho féu córrer dels llobins.”				
Font	<i>PERNOT m.</i> <i>Marrota, cabals estalviats o guardats (Gir., Empordà). El gran pernot que havia de tenir el senyor rector difunt, Víct. Cat., Cayres 186.</i> (DCVB: Disponible a https://dcvb.iec.cat/results.asp?word=pernot)				

Context castellà	“Mire aquí, ermitaña... el tesoro de alguna chica que quiso librarlo de los lobeznos.”
Font	<p><i>TESORO</i></p> <p>1. m. Cantidad de dinero, valores u objetos preciosos, reunida y guardada.</p> <p>5. m. Der. Conjunto escondido de monedas o cosas preciosas, de cuyo dueño no queda memoria.</p> <p>(DRAE: Disponible a https://dle.rae.es/tesoro?m=form)</p>

Català	Obra	<i>Solitud</i>	Castellà	Obra	<i>Soledad</i>
	Cap.	X – Relíquies		Cap.	X – Reliquias
	Pg.	121		Pg.	101
Paraula	Baumat		Paraula	Agujero	
Categoria gramatical	Substantiu		Categoria gramatical	Substantiu	
Tècnica de traducció	Generalització §3.2.3				
Context català	“I ficant el màneg del fuet en el baumat , burxà.”				
Font	<i>BAUMAT: BALMAT</i> <i>2. m. Cavitat oberta en sentit horitzontal (Empordà, St. Hilari SC). Ficant el mànech del fuhet en el baumat, Víct. Cat., Sol. 172.</i> (DCVB: Disponible a https://dcvb.iec.cat/results.asp?word=baumat)				
Context castellà	“Y metiendo el mango de la tralla en el agujero, hurgó en él.”				
Font	<i>AGUJERO</i> <i>1. m. Abertura más o menos redondeada en alguna cosa.</i> (DRAE: Disponible a https://dle.rae.es/agujero?m=form)				
Proposta de traducció	“Y metiendo el mango de la tralla en el hoyo, hurgó en él.”				
Font	<i>HOYO</i> <i>1. m. Concavidad u hondura formada en la tierra.</i> (DRAE: Disponible a https://dle.rae.es/hoyo?m=form)				

Català	Obra	<i>Solitud</i>	Castellà	Obra	<i>Soledad</i>
	Cap.	XI – Mal de muntanya		Cap.	XI – Mal de montaña
	Pg.	128		Pg.	106
Paraula	Capir		Paraula	Ver	
Categoria gramatical	Verb		Categoria gramatical	Verb	
Tècnica de traducció	Generalització §3.2.3				
Context català	“I quan, més tard, ajudà a donar-li el bany al malalt, quan pogué capir en sa vera magnitud la misèria d’aquell pobre cos raquític . . . la dona s’esgarrià . . . ”				
Font	<i>CAPIR</i> v. tr. <i>Comprendre, veure la raó de les coses (Empordà, Olot, Castelló); cast. concebir, comprender. No capint jo ses lliçons, Verdaguer Somni 156. Per fer capir d’alguna manera lo sublime dogma de la Trinitat, Collell Flor. xxv.</i> (DCVB: Disponible a https://dcvb.iec.cat/results.asp?word=capir)				
Context castellà	“Y cuando, más tarde, ayudó a darle el baño al enfermo, cuando pudo ver en su auténtica magnitud la miseria de aquel pobre cuerpo raquítrico . . . la mujer sintió un estremecimiento . . . ”				
Font	<i>VER</i> <i>2. tr. Percibir con la inteligencia algo, comprenderlo. Ver cómo son las cosas.</i> (DRAE: Disponible a https://dle.rae.es/ver?m=form)				
Proposta de traducció	“Y cuando, más tarde, ayudó a darle el baño al enfermo, cuando pudo concebir en su auténtica magnitud la miseria de aquel pobre cuerpo raquítrico . . . la mujer sintió un estremecimiento . . . ”				
Font	<i>CONCEBIR</i> <i>5. tr. Comprender algo, encontrarle justificación. No concibo cómo ha podido hacer tal cosa.</i> (DRAE: Disponible a https://dle.rae.es/concebir?m=form)				

Català	Obra	<i>Solitud</i>	Castellà	Obra	<i>Soledad</i>
	Cap.	XI – Mal de muntanya		Cap.	XI – Mal de montaña
	Pg.	128		Pg.	107
Paraula	Revenderia		Paraula	Mesón	
Categoria gramatical	Substantiu		Categoria gramatical	Substantiu	
Tècnica de traducció	Creació discursiva §3.2.4				
Context català	“ . . . deutes a l’hostal de Murons per les coses emmanllevades, deutes en tavernes i revenderies per begudes i queviures que no havia pagat en l’acte de la compra, deutes al senyor Rector pels goigs i estampes encomanades a Girona.”				
Font	<i>REVENDERIA f.</i> <i>a) Botiga de queviures (Empordà).</i> (DCVB: Disponible a https://dcvb.iec.cat/results.asp?word=revenderia)				
Context castellà	“ . . . deudas al hostal de Murons por las cosas prestadas para la romería, deudas en tabernas y mesones por bebidas y víveres que no había pagado en el momento de la compra, deudas con el señor cura por las aleluyas y las estampas pedidas a Gerona.”				
Font	<i>MESÓN</i> <i>1. m. Establecimiento típico, donde se sirven comidas y bebidas.</i> <i>2. m. Hospedaje público donde por dinero se daba albergue a viajeros, caballerías y carruajes.</i> (DRAE: Disponible a https://dle.rae.es/mes%C3%B3n?m=form)				
Proposta de traducció	“ . . . deudas al hostal de Murons por las cosas prestadas para la romería, deudas en tabernas y colmados por bebidas y víveres que no había pagado en el momento de la compra, deudas con el señor cura por las aleluyas y las estampas pedidas a Gerona.”				
Font	<i>COLMADO</i> <i>3. m. Tienda de comestibles.</i> (DRAE: Disponible a https://dle.rae.es/colmado?m=form)				

Català	Obra	<i>Solitud</i>	Castellà	Obra	<i>Soledad</i>
	Cap.	XI – Mal de muntanya		Cap.	XI – Mal de montaña
	Pg.	128		Pg.	107
Paraula	Rantell		Paraula	Mosquito	
Categoria gramatical	Substantiu		Categoria gramatical	Substantiu	
Tècnica de traducció	Generalització §3.2.3				
Context català	“Tota una fuga de deutes: deutes petits, de poc muntant, però nombrosos i fibladors com voladúries de rantells , que a l’esbombar-se deixarien erta d’esglai la Mila i que després es convertirien en esca i motiu de perpètua angoixa.”				
Font	<i>RANTELL m.</i> <i>Moscard, insecte dípter de l’espècie Culex pipiens (Empordà, Garrotxa, Gir., Guillerries); cast. mosquito. No us picaran los dits mosquits o rantells banyant-vos la cara ab vinagre, Agustí Secr. 193. Es gratava la cara com si l’hagués picat un rantell, Víct. Cat., Vida 209.</i> (DCVB: Disponible a https://dcvb.iec.cat/results.asp?word=rantell)				
Context castellà	“Muchas deudas: deudas pequeñas, de poco montante, pero numerosas y punzantes como un vuelo de mosquitos que, al manifestarse, dejaban yerta de asombro a Mila y que luego se convertían en yesca y motivo de perpetua angustia.”				
Font	<i>MOSQUITO</i> <i>m. Insecto díptero de pequeño tamaño, con patas largas y finas, y dos alas transparentes que producen un zumbido agudo parecido al sonido de una trompetilla, cuya hembra chupa la sangre de las personas y de los animales de piel fina, produciendo con la picadura inflamación rápida acompañada de picor.</i> (DRAE: Disponible a https://dle.rae.es/mosquito?m=form)				
Proposta de traducció	Es tracta d’una traducció adequada.				

Català	Obra	<i>Solitud</i>	Castellà	Obra	<i>Soledad</i>
	Cap.	XI – Mal de muntanya		Cap.	XI – Mal de montaña
	Pg.	133		Pg.	111
Paraula	Encrestallar		Paraula	ø	
Categoria gramatical	Verb		Categoria gramatical	ø	
Tècnica de traducció	Elisió §3.2.1				
Context català	“ . . . la Mila restava encara immòbil en son badador, i sos ulls oberts i encantats s’enlluentien a poc a poc, s’ encrestallaven , s’enaiguaven tots, i la fi se’n desprenien dues llàgrimes plenes, que queien sobre els braços encreuats.”				
Font	<i>ENCRESTALLAR</i> v. <i>Fer crestalls. Envidriar-se (Empordà, ap. Griera Tr.).</i> (DCVB: Disponible a https://dcvb.iec.cat/results.asp?word=encrestallar)				
Context castellà	“ . . . Mila quedaba aún más inmóvil en su ventana, y sus ojos abiertos y encantados se abrillantaban poco a poco, se llenaban de agua, y al fin se desprendían dos lágrimas plenas, que caían sobre sus brazos cruzados.”				
Proposta de traducció	“ . . . Mila quedaba aún más inmóvil en su ventana, y sus ojos abiertos y encantados se abrillantaban poco a poco, se vitrificaban, se llenaban de agua, y al fin se desprendían dos lágrimas plenas, que caían sobre sus brazos cruzados.”				
Font	<i>VITRIFICAR</i> <i>2. tr. Hacer que algo adquiera las apariencias del vidrio. U. t. c. prnl.</i> (DRAE: Disponible a https://dle.rae.es/vitrificar?m=form)				

Català	Obra	<i>Solitud</i>	Castellà	Obra	<i>Soledad</i>
	Cap.	XI – Mal de muntanya		Cap.	XI – Mal de montaña
	Pg.	134		Pg.	112
Paraula	Destriar-se		Paraula	Deshilacharse	
Categoria gramatical	Verb		Categoria gramatical	Verb	

Tècnica de traducció	Equivalent encunyat §3.1.2
Context català	“Perdé el gust de tot, fins de la condícia, i anava mal escarpida, amb les faldilles tortes i les mitges amb punts escorreguts, i deixava destriar-se sense parar-hi ment els colzes del gec d’En Matias i esbocar-se-li, esqueixades, les butxaques de les calces.”
Font	<i>DESTRIAR</i> (i ant. <i>detriar</i>). v. tr. 2. refl. <i>Desfer-se, descompondre’s una cosa en les seves parts; cast. deshacerse.</i> «Una peça de roba se destria o detria quan els seus fils es van separant» (Empordà). Una salsa o altra barreja de líquids es destria quan es descompon en els seus ingredients. Mena tostamps ab una menadora de fust com los ous hi sien, si no encontinent se destriarien, Robert Coch 10. Lo ball rodó’s ballava... fins a la posta de sol, que era l’hora d’anar-se’n al poble a ballar-ne un al mig de la plaça i destriar-se després cadascú a casa seua, Serra Calend. folkl. 36. (DCVB: Disponible a https://dcvb.iec.cat/results.asp?word=destriar)
Context castellà	“Perdió el gusto de todo, hasta el de arreglarse, e iba desgredada, con la falda torcida y las medias con carreras, y dejaba que se deshilacharan los codos de la chaqueta de Matías, sin fijarse siquiera en ellos, y que se desfondaran los bolsillos de los calzones.”
Font	<i>DESHILACHAR</i> 2. prnl. <i>Perder hilachas por el uso, quedar raído.</i> (DRAE: Disponible a https://dle.rae.es/deshilachar?m=form)

Català	Obra	<i>Solitud</i>	Castellà	Obra	<i>Soledad</i>
	Cap.	XI – Mal de muntanya		Cap.	XI – Mal de montaña
	Pg.	135		Pg.	112
Paraula	Engegar		Paraula	ø	
Categoria gramatical	Verb		Categoria gramatical	ø	
Tècnica de traducció	Elisió §3.2.1				

Context català	“Demà tancareu la porta i vos en vindreu a engegar amb nosatros, vos està bé?”
Font	<p><i>ENGEGAR</i> v. tr.</p> <p>1. <i>Treure el bestiar del lloc on el tenen tancat i menar-lo a pasturar</i> (Ross., Conflent, Vallespir, Cerdanya, Capcir, Empordà, Ripollès, Gir.); cast. <i>soltar</i>. «A quina hora vas a engegar?» «El noi és a engegar». «Matinet me’n llevo / amb el sol eixit, / la ramada engego / per un camp florit» (cançó pop., ap. Amades Past.). A les ovelles les fan anar a pasturar de bon matí, però aquell dia no les engega el pastor, sinó el rabadà i algun mosso, S. Vilarrasa (Catllar, 1921).</p> <p>(DCVB: Disponible a https://dcvb.iec.cat/results.asp?word=engegar)</p>
Context castellà	“Mañana, cierra la puerta y se viene con nosotros ¿de acuerdo?”
Proposta de traducció	“Mañana, cierra la puerta y se viene a pastorear con nosotros ¿de acuerdo?”
Font	<p><i>PASTOREAR</i></p> <p>1. tr. <i>Llevar los ganados al campo y cuidar de ellos mientras pacen</i>.</p> <p>(DRAE: Disponible a https://dle.rae.es/pastorear?m=form)</p>

Català	Obra	<i>Solitud</i>	Castellà	Obra	<i>Soledad</i>
	Cap.	XI – Mal de muntanya		Cap.	XI – Mal de montaña
	Pg.	135		Pg.	112
Paraula	Papau		Paraula	Alma	
Categoria gramatical	Substantiu		Categoria gramatical	Substantiu	
Tècnica de traducció	Equivalent encunyat §3.1.2				
Context català	“Puja pas un trist papau de fava a l’ermita, llevat del vostre home, i si aquest puja i troba barrat, que s’esperí o que se n’entorni: atrament mos fa pas una bella fallica.”				
Font	<i>PAPAU m.</i> <i>1. Cuca, corc, insecte no volador en general (Empordà); cast. gusano. Puja pas un trist papau de fava a la ermita, llevat del vostr’ home, Víct. Cat., Sol. 194.</i> (DCVB: Disponible a https://dcvb.iec.cat/results.asp?word=papau)				

Context castellà	“Por aquí no sube ya ni un alma, fuera del ermitaño, y si éste sube y lo encuentra todo cerrado, que se espere o que se vuelva: maldita la falta que nos hace.”
Font	<p><i>ALMA</i></p> <p>5. f. <i>Persona, individuo, habitante. U. m. en pl. Una población de 20 000 almas. U. t. en sing. en frs. negs. No se ve un alma en la calle.</i></p> <p>(DRAE: Disponible a https://dle.rae.es/alma?m=form)</p>

Català	Obra	<i>Solitud</i>	Castellà	Obra	<i>Soledad</i>
	Cap.	XI – Mal de muntanya		Cap.	XI – Mal de montaña
	Pg.	135		Pg.	113
Paraula	Criatura de mames		Paraula	Niño	
Categoria gramatical	Substantiu		Categoria gramatical	Substantiu	
Tècnica de traducció	Generalització §3.2.3				
Context català	“La Mila no hi posà cap impediment ni resistència, com si tingués la voluntat esmorteïda o segrestada; i l’endemà es deixà dur darrera la ramada mansament, amb una mansuetud de criatura de mames .”				
Font	<i>CRIATURA (ant. creatura). f.: cast. criatura.</i> <i>4. fig. Persona que pensa o que obra com si fos un infant. «No siguis criatura!» «Sempre seràs criatura!» Mes, no veus, santa criatura, / que la teua beneytura...?</i> <i>Penya Poes. 262. Criatura de mames: persona molt pueril en el seu obrar (Empordà).</i> (DCVB: Disponible a https://dcvb.iec.cat/results.asp?word=criatura)				
Context castellà	“Mila no puso ningún impedimento ni resistencia, como si tuviera amortiguada o secuestrada la voluntad. Y al día siguiente se dejó llevar tras el rebaño mansamente y con una docilidad de niño.”				
Font	<i>NIÑO, ÑA</i> <i>4. adj. afect. Dicho de una persona que no es un niño: Que obra con poca reflexión o con ingenuidad. U. t. c. s.</i> (DRAE: Disponible a https://dle.rae.es/ni%C3%B1o?m=form)				

Proposta de traducció	“Mila no puso ningún impedimento ni resistencia, como si tuviera amortiguada o secuestrada la voluntad. Y al día siguiente se dejó llevar tras el rebaño mansamente y con una docilidad de aniñada.”
Font	<p><i>ANIÑADO, DA</i></p> <p><i>adj. Dicho de una persona: Semejante a un niño por sus acciones, comportamiento o aspecto.</i></p> <p>(DRAE: Disponible a https://dle.rae.es/ani%C3%B1ado?m=form)</p>

Català	Obra	<i>Solitud</i>	Castellà	Obra	<i>Soledad</i>
	Cap.	XII – Vida enrera		Cap.	XII – Vida atrás
	Pg.	136		Pg.	114
Paraula	Brunzir		Paraula	Zumbar	
Categoria gramatical	Verb		Categoria gramatical	Verb	
Tècnica de traducció	Creació discursiva §3.2.4				
Context català	“Com si la mà divina hagués llevat el fibló a les avespes de ses penes, aquestes ja no la punxaven com abans, contentant-se amb rodar-li pel cap sense malícia o brunzint sordament amb una mena de musiqueta cançonera que no arribava a impacientar-la.”				
Font	<i>BRUNZIR v. intr.</i> <i>3. Murmurar, garlar en to confús (Empordà). Brunzí amb veu continguda, Víct. Cat., Ombr. 80.</i> (DCVB: Disponible a https://dcvb.iec.cat/results.asp?word=brunzir)				
Context castellà	“Como si la mano divina hubiese arrancado el aguijón a las avispas de sus penas, éstas ya no punzaban como antes, contentándose con vagar por su cabeza sin maldad, o zumbando sordamente con una especie de cancioncilla que no llegaba a impacientarla.”				
Font	<i>ZUMBAR</i> <i>intr. Producir ruido o sonido continuado y bronco, como el que se produce a veces dentro de los mismos oídos.</i> (DRAE: Disponible a https://dle.rae.es/zumbar?m=form)				

Proposta de traducció	“Como si la mano divina hubiese arrancado el aguijón a las avispas de sus penas, éstas ya no punzaban como antes, contentándose con vagar por su cabeza sin maldad, o bisbiseando sordamente con una especie de cancioncilla que no llegaba a impacientarla.”
Font	<p><i>BISBISEAR</i></p> <p><i>1. tr. coloq. musitar.</i></p> <p>(DRAE: Disponible a https://dle.rae.es/bisbisear?m=form)</p> <p><i>MUSITAR</i></p> <p><i>1. intr. Susurrar o hablar entre dientes. U. t. c. tr.</i></p> <p>(DRAE: Disponible a https://dle.rae.es/musitar?m=form)</p>

Català	Obra	<i>Solitud</i>	Castellà	Obra	<i>Soledad</i>
	Cap.	XII – Vida enrera		Cap.	XII – Vida atrás
	Pg.	138		Pg.	115
Paraula	Cap-rodo		Paraula	Vértigo	
Categoria gramatical	Substantiu		Categoria gramatical	Substantiu	
Tècnica de traducció	Equivalent encunyat §3.1.2				
Context català	“Fent-la abocar damunt de cada pregonesa esgarrifosa, ensenyant-li a reblincar el cos i a fermar els peus en els llocs de perill i obligant-la a guaitar enrera a mitja enfilada d’un estimball, mentre es reia platxeriosament de sos esglais, l’encoratjava en ses temences i l’aguantava fort quan la vencia el cap-rodo . . . ”				
Font	<i>CAP-RODO m.</i> <i>Rodament de cap (Empordà); cast. vahido. L’amo tancà ’ls ulls, y com si li vingués caprodo, s’arribà a la calaxera, Víct. Cat., Film (Catalana, i, 375).</i> (DCVB: Disponible a https://dcvb.iec.cat/results.asp?word=cap-rodo)				
Context castellà	“Haciéndola asomar a cada precipicio terrorífico, enseñándole a afirmar el pie y a equilibrar el cuerpo en los lugares de peligro y obligándola a mirar atrás a media subida por un canchal, mientras se reía divertido de sus miedos, la animaba en sus temores y la sostenía cuando la vencía el vértigo . . . ”				
Tipus de traducció	<i>VÉRTIGO</i> <i>1.m. Trastorno del sentido del equilibrio caracterizado por una sensación de</i>				

	<p><i>movimiento rotatorio del cuerpo o de los objetos que lo rodean.</i></p> <p>(DRAE: Disponible a https://dle.rae.es/v%C3%A9rtigo?m=form)</p>
--	---

Català	Obra	<i>Solitud</i>	Castellà	Obra	<i>Soledad</i>
	Cap.	XII – Vida enrera		Cap.	XII – Vida atrás
	Pg.	140		Pg.	117
Paraula	Correguda		Paraula	Peor y peor	
Categoria gramatical	Substantiu		Categoria gramatical	Adverbis	
Tècnica de traducció	Transposició §3.1.1				
Context català	“Allò el va matar, cregueu! Ja estava prou xacrat dels ronyons, i al veure’s la barca de capgirells s’emmigranyà i va fer una gran correguda .”				
Font	<i>CORREGUDA f.</i> <i>1. Acte de córrer; cast. corrida, carrera. b) fig. Pitjorament ràpid d’un malalt.</i> <i>«Avui ha fet una correguda que fa llàstima» (Empordà).</i> (DCVB: Disponible a https://dcvb.iec.cat/results.asp?word=correguda)				
Context castellà	“¡Aquello lo mató, puedes creerme! Ya estaba bastante mal de los riñones, y al ver la barca boca arriba, se puso peor y peor.”				
Font	<i>PEOR</i> <i>2. adv. Más mal, de manera más contraria a lo bueno o lo conveniente.</i> (DRAE: Disponible a https://dle.rae.es/peor?m=form)				

Català	Obra	<i>Solitud</i>	Castellà	Obra	<i>Soledad</i>
	Cap.	XII – Vida enrera		Cap.	XII – Vida atrás
	Pg.	141		Pg.	118
Paraula	Esblevenat		Paraula	Aseñorado	
Categoria gramatical	Adjectiu		Categoria gramatical	Adjectiu	
Tècnica de traducció	Creació discursiva §3.2.4				

Context català	“Veu’s aquí que hi havia a la vall de Llisquents un senyor molt esblevenat que en feia de seques i de verdes.”
Font	<p><i>ESBLEVENAR</i> v. tr.</p> <p><i>Esblenar</i> (Empordà). <i>Aquelles set o vuyt hores d’esblevenar somnis bo y desperta</i>, Víct. Cat., Cayres 160. <i>Els cabells quedaren esblavenats, les galtes esgarrinxades</i>, Pous Nosa 232.</p> <p>(DCVB: Disponible a https://dcvb.iec.cat/results.asp?word=esblevenar)</p> <p><i>ESBLENAR</i> v. tr.</p> <p><i>Esbullar; desfer en blens o a manera de blens; cast. desmechar, desgüeñar, deshilar. «Perfilaré aquesta roba perquè no s’esbleni» (Mall.). «On vas tan esblenada? No te’n dónes vergonya, deixadassa?»: es diu a una dona que va molt despentinada. La resplendor teyosa de l’esblenada atxa, Oller Fig. país. 162. Una nuvolada fosca i espessa que s’esblenava esbulladament cap a la banda de llevant, Ruyra Pinya, ii, 68. Ombrejada la vista pels esblenats cabells que hi flotaven pel davant en davassall, ibid. 196.</i></p> <p>(DCVB: Disponible a https://dcvb.iec.cat/results.asp?word=esblenar)</p>
Context castellà	“El caso es que había en el valle de Llisquents un señor muy aseñorado, un tipo que se las traía...”
Font	<p><i>ASEÑORADO</i></p> <p><i>1. adj. Dicho de una persona ordinaria: Que imita los modales del señor.</i></p> <p>(DRAE: Disponible a https://dle.rae.es/ase%C3%B1orado?m=form)</p>
Proposta de traducció	“El caso es que había en el valle de Llisquents un señor muy desgüeñado, un tipo que se las traía...”
Font	<p><i>DESGREÑADO</i></p> <p><i>1. adj. Despeinado, con el cabello en desorden.</i></p> <p>(DRAE: Disponible a https://dle.rae.es/desgre%C3%B1ado?m=form)</p>

Català	Obra	<i>Solitud</i>	Castellà	Obra	<i>Soledad</i>
	Cap.	XII – Vida enrera		Cap.	XII – Vida atrás
	Pg.	146		Pg.	123
Paraula	Verbagàlia		Paraula	Imaginación	
Categoria gramatical	Substantiu		Categoria gramatical	Substantiu	
Tècnica de traducció	Creació discursiva §3.2.4				
Context català	“ . . . perquè la verbagàlia majestàtica del pastor semblava eterna i incansable com les onades de la mar . . . ”				
Font	<i>VERBAGÀLIA f.</i> <i>Paraules abundants, verbositat (Empordà, Garrotxa); cast. verba, parlería. La verbagàlia majestuosa del pastor semblava eterna, Víct. Cat., Sol. 214.</i> (DCVB: Disponible a https://dcvb.iec.cat/results.asp?word=verbagalia)				
Context castellà	“ . . . porque la imaginación del pastor parecía eterna e inagotable como las olas del mar . . . ”				
Font	<i>IMAGINACIÓN</i> <i>4. f. Facilidad para formar nuevas ideas, nuevos proyectos, etc.</i> (DRAE: Disponible a https://dle.rae.es/imaginaci%C3%B3n?m=form)				
Proposta de traducció	“ . . . porque la parlería del pastor parecía eterna e inagotable como las olas del mar . . . ”				
Font	<i>PARLERÍA</i> <i>1. f. verbosidad.</i> (DRAE: Disponible a https://dle.rae.es/parler%C3%ADa?m=form) <i>VERBOSIDAD</i> <i>1. f. Abundancia de palabras en la elocución.</i> (DRAE: Disponible a https://dle.rae.es/verbosidad?m=form)				

Català	Obra	<i>Solitud</i>	Castellà	Obra	<i>Soledad</i>
	Cap.	XIII – El cimalt		Cap.	XIII – El cimalt
	Pg.	149		Pg.	126
Paraula	Encastellar		Paraula	Avivar	
Categoria gramatical	Verb		Categoria gramatical	Verb	
Tècnica de traducció	Modulació §3.1.3				
Context català	“El pastor acabava d’ encastellar tres o quatre garrigues sobre la flameta naixent i tot acotat per a assegurar-les, entregirà el cap vers la dona.”				
Font	<i>ENCASTELLAR</i> v. tr. <i>1. Posar moltes coses una damunt l'altra formant una pila o com un castell; cast. apilar. El pastor acabava d'encastellar tres o quatre garrigues sobre la flameta naixent, Víct., Cat., Ombr. 218. Especialment: a) Apilar la fusta per assecar-la (Baix Empordà).</i> (DCVB: Disponible a http://dcvb.iec.cat/results.asp?word=encastellar)				
Context castellà	“El pastor acababa de avivar la llama naciente con tres o cuatro ramas secas e, inclinado aún para asegurarlas, se volvió a medias hacia la mujer.”				
Font	<i>AVIVAR</i> <i>3. tr. Hacer que algo arda más.</i> (DRAE: Disponible a https://dle.rae.es/avivar?m=form)				

Català	Obra	<i>Solitud</i>	Castellà	Obra	<i>Soledad</i>
	Cap.	XIII – El cimalt		Cap.	XIII – El cimalt
	Pg.	150		Pg.	127
Paraula	Esquerdís		Paraula	Trozo	
Categoria gramatical	Substantiu		Categoria gramatical	Substantiu	
Tècnica de traducció	Generalització §3.2.3				
Context català	“No hi havia hagut encara cap nevada, però el gebre blanquejava el sòl i semblava que es trepitgés esquerdís de vidre.”				
Font	<i>ESQUERDÍS m.</i>				

	2. <i>Conjunt d'esquerdills (Empordà). La gebre blanquejava al sol y semblava que 's trepitgés esquerdiç de vidre, Víct. Cat., Sol. 221. El febrít cristall de glaç dels estanyols y gorgues se feya un esquerdis y's disgregava, Girbal Pere Llarch 140.</i> (DCVB: Disponible a https://dcvb.iec.cat/results.asp?word=esquerdis)
Context castellà	“Aún no había nevado, pero la escarcha blanqueaba el suelo y parecía que fueran pisando trozos de cristal.”
Font	<i>TROZO</i> <i>1.m. Parte de algo que se considera por separado del resto. Este trozo del parque es el más frondoso.</i> (DRAE: Disponible a https://dle.rae.es/trozo?m=form)
Proposta de traducció	“Aún no había nevado, pero la escarcha blanqueaba el suelo y parecía que fueran pisando esquirlas de cristal.”
Font	<i>ESQUIRLA</i> <i>2. f. Astilla desprendida de una piedra, de un cristal, etc.</i> (DRAE: Disponible a https://dle.rae.es/esquirla?m=form)

Català	Obra	<i>Solitud</i>	Castellà	Obra	<i>Soledad</i>
	Cap.	XIII – El cimalt		Cap.	XIII – El cimalt
	Pg.	150		Pg.	127
Paraula	Piulots		Paraula	Doler los dedos de frío	
Categoria gramatical	Substantiu		Categoria gramatical	Verb i substantiu	
Tècnica de traducció	Descripció §3.1.5				
Context català	“Als cinc minuts d’haver deixat les teulades, la Mila tenia piulots i, escarnint En Baldiret, no parava d’amagar-se el coll enmig de les espatlles.”				
Font	<i>PIULOTS m. pl.</i> <i>Dolor viu dels dits, produït pel fred intens (Vallespir, Cerdanya, Empordà, Guillerries). «Deixeu-me escalfar, que tinc piulots». «El terral m’ha fet agafar piulots». També es diu tenir els dits piulots; cast. tener los dedos gafos. Ja és vingut es temps dets piulots, Ruyra Parada 13.</i> (DCVB: Disponible a http://dcvb.iec.cat/results.asp?Word=piulots)				
Context castellà	“A los cinco minutos de haber perdido de vista los tejados, a Mila le dolían los dedos de frío y, como Baldiret, avanzaba con el cuello entre los hombros.”				
Font	<i>DOLER</i>				

	<p><i>1. intr. Dicho de una parte del cuerpo: Padecer dolor, mediante causa interior o exterior. Doler la cabeza, los ojos, las manos.</i></p> <p>(DRAE: Disponible a https://dle.rae.es/doler?m=form)</p>
--	--

Català	Obra	<i>Solitud</i>	Castellà	Obra	<i>Soledad</i>
	Cap.	XIII – El cimalt		Cap.	XIII – El cimalt
	Pg.	151		Pg.	127
Paraula	Viarany		Paraula	Senderillo	
Categoria gramatical	Substantiu		Categoria gramatical	Substantiu	
Tècnica de traducció	Generalització §3.2.3				
Context català	“Travessaven les pinedes de la doble vessant per agafar un viarany de cabres que seguia pels repeus intrincats del Roquís Alt.”				
Font	<i>VIARANY m.</i> <i>Corriol, camí estret i de pas difícil (Empordà, Garrotxa, Guillerics); cast. sendero. Fa més de dugues ores que no segueixo sinó viaranys fets per les aigües, Massó Croq. 114.</i> (DCVB: Disponible a http://dcvb.iec.cat/results.asp?word=viarany)				
Context castellà	“Atravesaban los pinares de la doble vertiente para tomar un senderillo de cabras que seguía por los repechos intrincados del Roquedal Alto.”				
Font	<i>SENDERO: SENDA</i> <i>1. f. Camino más estrecho que la vereda, abierto principalmente por el tránsito de peatones y del ganado menor.</i> (DRAE: Disponible a https://dle.rae.es/sendero?m=form)				
Proposta de traducció	“Atravesaban los pinares de la doble vertiente para tomar una trocha de cabras que seguía por los repechos intrincados del Roquedal Alto.”				
Font	<i>TROCHA</i> <i>1. f. Vereda o camino angosto y escusado, o que sirve de atajo para ir a una parte.</i> <i>2. f. Camino abierto en la maleza.</i> (DRAE: Disponible a https://dle.rae.es/trocha?m=form)				

Català	Obra	<i>Solitud</i>	Castellà	Obra	<i>Soledad</i>
	Cap.	XIII – El cimalt		Cap.	XIII – El cimalt
	Pg.	152		Pg.	129
Paraula	Esquelaix (escalaix)		Paraula	Cresta	
Categoria gramatical	Substantiu		Categoria gramatical	Substantiu	
Tècnica de traducció	Creació discursiva §3.2.4				
Context català	“Una mica més avall de l’Aucellera, el muradal de la dreta s’esberlava com estisorat, i dos esquelaixos dentats ressortien atrevidament de tots els altres, semblants a dues grans urpes embrionàries.”				
Font	<i>ESCALAIX m.</i> <i>Tros en què una línia es desvia o resulta torta respecte de la direcció que se li volia o calia donar (Empordà). «Aquesta roba té molts escalaixos»: té desigualdats per estar mal tallada (Llofriu). Y dos escalaixos dentats ressortien atrevidament de tots els altres, Víct. Cat., Sol. 225.</i> (DCVB: Disponible a https://dcvb.iec.cat/results.asp?word=escalaix)				
Context castellà	“Un poco más debajo de la Pajarera, el muro de la derecha se quebraba como cortado a tijeras, y dos crestas dentadas surgían atrevidamente como dos grandes garras embrionarias.”				
Font	<i>CRESTA</i> <i>3. f. Protuberancia de poca extensión y altura que ofrecen algunos animales, aunque no sea carnosa, ni de pluma.</i> <i>4. f. Cumbre de agudos peñascos de una montaña.</i> (DRAE: Disponible a https://dle.rae.es/cresta?m=form)				
Proposta de traducció	“Un poco más debajo de la Pajarera, el muro de la derecha se quebraba como cortado a tijeras, y dos picos dentados surgían atrevidamente como dos grandes garras embrionarias.”				
Font	<i>PICO</i> <i>2. m. Parte puntiaguda que sobresale en la superficie o en el borde o límite de alguna cosa.</i> (DRAE: Disponible a https://dle.rae.es/pico?m=form)				

Català	Obra	<i>Solitud</i>	Castellà	Obra	<i>Soledad</i>
	Cap.	XIII – El cimalt		Cap.	XIII – El cimalt
	Pg.	160		Pg.	136
Paraula	Estaria		Paraula	Parada	
Categoria gramatical	Substantiu		Categoria gramatical	Substantiu	
Tècnica de traducció	Equivalent encunyat §3.1.2				
Context català	“Mes, veieu, el solic corre de pressa com un centcames i nosatros, amb les estaries que fem, arribarem pas mai més a terme...”				
Font	<i>ESTARIA f.</i> <i>1. Estada; permanència en un lloc (Empordà); cast. estancia, parada. «Hi fa poques estaries, a casa». Unes proses de paisatge, relativament líriques, inspirades per estaries al Montseny, Espriu Lab. 10.</i> <i>2. pl. Retard, destorb; aturament en un lloc sense fer allò que caldria o sense anar allà on convé (Empordà); cast. demora, tardanza. Quan les estaries se allargaven massa, Oller Pil. Prim 54. Adéu!, no puc fer estaries, Ruyra Pinya, ii, 114. Va fer, doncs, estaries esperant-lo, Ruyra Flames 116. Feia estaries per no entrar a casa seva, Ruyra Pinya, ii, 186. Dexem de banda les estaries que ell féu per explicar-se y diguem ab curtes paraules de què es tractava, Víct. Cat., Film (Catalana, ii, 87).</i> (DCVB: Disponible a https://dcvb.iec.cat/results.asp?word=estaria)				
Context castellà	“Pero, ya ve, el sol corre tan rápido como un ciempiés, y nosotros, así, con las paradas que vamos haciendo, no vamos a llegar nunca al final.”				
Font	<i>PARADA</i> <i>1. f. Acción de parar o detenerse.</i> (DRAE: Disponible a https://dle.rae.es/parada?m=form)				

Català	Obra	<i>Solitud</i>	Castellà	Obra	<i>Soledad</i>
	Cap.	XIII – El cimalt		Cap.	XIII – El cimalt
	Pg.	162		Pg.	137
Paraula	Repte		Paraula	Empinado	
Categoria gramatical	Adjectiu		Categoria gramatical	Adjectiu	
Tècnica de traducció	Equivalent encunyat §3.1.2				

Context català	<ul style="list-style-type: none"> – “Sí?... Deixeu-m’hi tornar per allà, a la baixada... – Si teniu prou delit, rai! Mireu que és repta com una reïra i té pas gaire vista...”
Font	<p><i>REPTE, REPTA adj.</i></p> <p><i>Enravenat, encarcerat (Maçanet de C., L’Escala); cast. tieso, envarado.</i></p> <p><i>Aquell home repte, sospès en l’aire, Víct. Cat., Ombr. 33.</i></p> <p><i>Etim.: probablement grafia incorrecta de recte.</i></p> <p>(DCVB: Disponible a https://dcvb.iec.cat/results.asp?word=repte)</p>
Context castellà	<ul style="list-style-type: none"> – “¿Sí? Pues bajemos por allá, a la vuelta... – Si tiene fuerzas ¿por qué no? Pero es un camino empinado como una pared, y no tiene gran vista...”
Font	<p><i>EMPINADO, DA</i></p> <p><i>2. adj. De gran pendiente.</i></p> <p>(DRAE: Disponible a https://dle.rae.es/empinado?m=form)</p>

Català	Obra	<i>Solitud</i>	Castellà	Obra	<i>Soledad</i>
	Cap.	XIII – El cimalt		Cap.	XIII – El cimalt
	Pg.	164		Pg.	139
Paraula	Cosota		Paraula	Algo	
Categoria gramatical	Substantiu		Categoria gramatical	Substantiu	
Tècnica de traducció	Generalització §3.2.3				
Context català	“Fins me dóna com una cosota a la boca del cor discórrer mal contra elles, mes, veieu, com si morin pas a les meues mans també han de morir a les d’un atre, me desi la llàstima per a mellor punt i les deixi al seti d’una bona pedrada...”				
Font	<i>COSOTA f.</i> <i>3. Cosa petita i dolenta (Empordà); cast. cosilla. Semblant-li axò poca cosota, Víct. Cat., Film (Catalana, i, 14).</i> (DCVB: Disponible a https://dcvb.iec.cat/results.asp?word=cosota)				
Context castellà	“Hasta se me pone algo aquí, en la boca del corazón, cuando les tiro, pero ya ve, si no mueren en mis manos, morirán en las de otro. Entonces dejo la lástima para otra ocasión y las seco de una buena pedrada...”				

Font	<p>ALGO</p> <p>1.pron. indef. n. Designa una realitat indeterminada cuya identitat no se conoce o no se especifica. ¿Hay algo para mí? Ha hecho algo que no le perdono.</p> <p>2.pron. indef. n. Denota una cantidad pequeña e indeterminada de alguna magnitud. Apostemos algo. Falta algo para llegar a la ciudad.</p> <p>(DRAE: Disponible a https://dle.rae.es/algo?m=form)</p>
Proposta de traducció	<p>“Hasta me da como una molestia aquí, en la boca del corazón, cuando les tiro, pero ya ve, si no mueren en mis manos, morirán en las de otro. Entonces dejo la lástima para otra ocasión y las seco de una buena pedrada...”</p>
Font	<p>MOLESTIA</p> <p>2. f. Desazón originada de leve daño físico o falta de salud.</p> <p>3. f. Falta de comodidad o impedimento para el libre movimiento del cuerpo, originada por algo que lo oprime o lastima.</p> <p>(DRAE: Disponible a https://dle.rae.es/molestia?m=form)</p>

Català	Obra	<i>Solitud</i>	Castellà	Obra	<i>Solitud</i>
	Cap.	XIII – El cimalt		Cap.	XIII – El cimalt
	Pg.	164		Pg.	139
Paraula	Migranyós		Paraula	Fruncir (el entrecejo)	
Categoria gramatical	Adjectiu		Categoria gramatical	Verb	
Tècnica de traducció	Transposició §3.1.1				
Context català	“I el pastor rigué, però veient que la dona havia pres un posat de celles tot migranyós guaitant el llebrot, hi afegí aquestes raons . . . ”				
Font	<i>MIGRANYÓS</i> , -OSA adj. <i>2. Capficat o entristit per les preocupacions (Garrotxa, Empordà, Gir.); cast. mohino.</i> (DCVB: Disponible a https://dcvb.iec.cat/results.asp?word=migranyos)				
Context castellà	“Y el pastor se echó a reír, pero viendo que la mujer había fruncido el entrecejo mientras miraba la liebre, añadió . . . ”				
Font	<i>FRUNCIR</i>				

	<p><i>1. tr. Arrugar la frente y las cejas en señal de desabrimiento o de ira.</i> (DRAE: Disponible a https://dle.rae.es/fruncir?m=form)</p> <p>ARRUGAR, O FRUNCIR, EL CEÑO</p> <p><i>1.locs. verbs. Hacer demostración de enfado y enojo con el rostro.</i> (DRAE: Disponible a https://dle.rae.es/ce%C3%B1o?m=form)</p>
--	---

Català	Obra	<i>Solitud</i>	Castellà	Obra	<i>Soledad</i>
	Cap.	XIV – En la creu		Cap.	XIV – En la cruz
	Pg.	171		Pg.	146
Paraula	Escurullar		Paraula	Coronar	
Categoria gramatical	Verb		Categoria gramatical	Verb	
Tècnica de traducció	Creació discursiva §3.2.4				
Context català	“Una gran esplanada rocosa coronava el Roquís, escurullant-lo com el gra d’una mesura quan s’hi ha passat el rasador.”				
Font	<i>ESCURULLAR</i> v. tr. <i>1. Llevar el curull; aplanar (Empordà). Una gran esplanada rocosa coronava el Roquiç escurullant-lo com el gra d’una mesura quan s’hi ha passat el rasador, Víct. Cat., Sol. 256.</i> (DCVB: Disponible a https://dcvb.iec.cat/results.asp?word=escurullar)				
Context castellà	“Una gran explanada rocosa coronaba el Roquedal coronándolo como el grano de una medida cuando se ha pasado el rasador.”				
Font	<i>CORONAR</i> <i>6. tr. Poner algo o ponerse en la parte superior de una fortaleza, de una elevación del terreno, etc.</i> <i>7. tr. Dicho de una cosa: Estar situada en la parte superior o más alta de otra. Un monolito corona el monte.</i> (DRAE: Disponible a https://dle.rae.es/coronar?m=form)				
Proposta de traducció	“Una gran explanada rocosa coronaba el Roquedal allanándolo como el grano de una medida cuando se ha pasado el rasador.”				
Font	<i>ALLANAR</i>				

	<i>1. tr. Poner llano o plano. U. t. c. intr. y c. prnl.</i> (DRAE: Disponible a https://dle.rae.es/allanar?m=form)				
--	---	--	--	--	--

Català	Obra	<i>Solitud</i>	Castellà	Obra	<i>Soledad</i>
	Cap.	XIV – En la creu		Cap.	XIV – En la cruz
	Pg.	171		Pg.	146
Paraula	Rasador		Paraula	Rasador	
Categoria gramatical	Substantiu		Categoria gramatical	Substantiu	
Tècnica de traducció	Calc §3.2.2				
Context català	“Una gran esplanada rocosa coronava el Roquís, escurullant-lo com el gra d’una mesura quan s’hi ha passat el rasador .”				
Font	<i>RASADOR m.</i> <i>2. Barreta cilíndrica per a rasar les mesures (Empordà).</i> (DCVB: Disponible a http://dcvb.iec.cat/results.asp?Word=rasador)				
Context castellà	“Una gran explanada rocosa coronaba el Roquedal coronándolo como el grano de una medida cuando se ha pasado el rasador.”				
Font	Aquesta paraula no apareix al Diccionario de la lengua española.				
Proposta de traducció	“Una gran explanada rocosa coronaba el Roquedal coronándolo como el grano de una medida cuando se ha pasado el rasero.”				
Font	<i>RASERO</i> <i>1. m. Palo cilíndrico que sirve para rasar las medidas de los áridos y que, a veces, tiene forma de rasqueta.</i> (DRAE: Disponible a https://dle.rae.es/rasero?m=form)				

Català	Obra	<i>Solitud</i>	Castellà	Obra	<i>Soledad</i>
	Cap.	XIV – En la creu		Cap.	XIV – En la cruz
	Pg.	171		Pg.	146
Paraula	Pedregoler		Paraula	Pedregal	
Categoria gramatical	Substantiu		Categoria gramatical	Substantiu	

Tècnica de traducció	Equivalent encunyat §3.1.2
Context català	“De moment, la Mila, encarada cap al centre d’aquella esplanada, no veié més que una estesa de pedregoler sembrat de les invariables mates de garrigues, estepes i romanins.”
Font	<p><i>PEDREGOLER m.</i></p> <p><i>Pedregolall (Empordà). No vegé més que una estesa de pedregoler sembrat de les invariables mates de garrigues, Víct. Cat., Sol. 256.</i></p> <p>(DCVB: Disponible a https://dcvb.iec.cat/results.asp?word=pedregoler)</p> <p><i>PEDREGOLALL m.</i></p> <p><i>Conjunt de pedres menudes (Olot).</i></p> <p>(DCVB: Disponible a https://dcvb.iec.cat/results.asp?word=pedregolall)</p>
Context castellà	“De momento, Mila, mirando hacia el centro de aquella explanada, no vio más que una extensión de pedregal sembrado con las invariables jaras, garrigas y romero.”
Font	<p><i>PEDREGAL</i></p> <p><i>l. m. Sitio o terreno cubierto casi todo él de piedras sueltas.</i></p> <p>(DRAE: Disponible a https://dle.rae.es/pedregal?m=form)</p>

Català	Obra	<i>Solitud</i>	Castellà	Obra	<i>Soledad</i>
	Cap.	XIV – En la creu		Cap.	XIV – En la cruz
	Pg.	172		Pg.	147
Paraula	Mantellina		Paraula	Manto	
Categoria gramatical	Substantiu		Categoria gramatical	Substantiu	
Tècnica de traducció	Calc §3.2.2				
Context català	“A qualsevuia temps que munteu al Roquís, les veureu sempre amb la seua mantellina a la testa, an aqueies muntanyiques...”				
Font	MANTELLINA f.				

	<p>3. Núvol baix, que cobreix un cim de muntanya (Empordà). Es Montseny s'ha posat mantellina blanca, Ruyra Parada 13. «Montgó amb mantellina, aigua veïna» (Al.).</p> <p>(DCVB: Disponible a https://dcvb.iec.cat/results.asp?word=mantellina)</p>
Context castellà	<p>“Suba uno cuando suba, aquí a los Roquedales, se las ve siempre con su manto en la cabeza, las montañas esas...”</p>
Font	<p><i>MANTO</i></p> <p>1. m. <i>Especie de mantilla grande sin guarnición, que usan las señoras.</i></p> <p>2. m. <i>Capa que llevan algunos religiosos sobre la túnica.</i></p> <p>3. m. <i>Vestidura, generalmente recamada, que cubre algunas imágenes de la Virgen desde la cabeza hasta la parte inferior de la peana.</i></p> <p>(DRAE: Disponible a https://dle.rae.es/manto?m=form)</p>
Proposta de traducció	<p>“Suba uno cuando suba, aquí a los Roquedales, se las ve siempre con su nimbo en la cabeza, las montañas esas...”</p>
Font	<p><i>NIMBO</i></p> <p>1. m. aureola (círculo en la cabeza de las imágenes sagradas).</p> <p>2. m. <i>Meteor. Nube grande, baja y grisácea, portadora de lluvia, nieve o granizo.</i></p> <p>(DRAE: Disponible a https://dle.rae.es/nimbo?m=form)</p>

Català	Obra	<i>Solitud</i>	Castellà	Obra	<i>Soledad</i>
	Cap.	XIV – En la creu		Cap.	XIV – En la cruz
	Pg.	174		Pg.	148
Paraula	Olivet		Paraula	Olivo	
Categoria gramatical	Substantiu		Categoria gramatical	Substantiu	
Tècnica de traducció	Generalització §3.2.3				
Context català	“ . . . els queixals i esquitlleres inaccessibles de la banda del pla, i la garlanda d’ olivets frondosos que guarnien, en el fons espumador de la fondària, el sòcol venós del Roquís...”				

Font	<p><i>OLIVET m.</i></p> <p><i>Oliverar (Alt Empordà, Garrotxa). Hi havia grans olivets de soques fosques i esparracades que semblaven exèrcits de fantasmes, Víct. Cat., Ombr. 63.</i></p> <p>(DCVB: Disponible a https://dcvb.iec.cat/results.asp?word=olivet)</p> <p><i>OLIVERAR m.</i></p> <p><i>Camp plantat d'oliveres (or., bal.); cast. olivar. D'hon vendran ses cuhidores / p'es teus grans oliverars, Roq. 37.</i></p> <p>(DCVB: Disponible a https://dcvb.iec.cat/results.asp?word=oliverar)</p>
Context castellà	<p>“ . . . las muelas y repechos inaccesibles del lado de la llanura, y la guirnalda de olivos frondosos que guarnecían, en el fondo llano de la hondonada, el zócalo venoso del Roquedal...”</p>
Font	<p><i>OLIVO</i></p> <p><i>l.m. Árbol de la familia de las oleáceas, con tronco corto, grueso y torcido, copa ancha y ramosa que se eleva hasta cuatro o cinco metros, hojas persistentes coriáceas, opuestas, elípticas, enteras, estrechas, puntiagudas, verdes y lustrosas por el haz y blanquecinas por el envés, flores blancas, pequeñas, en ramitos axilares, y por fruto la aceituna, que es drupa ovoide de dos a cuatro centímetros de eje mayor, según las castas, de sabor algo amargo, color verde amarillento, morado en algunas variedades, y con un hueso grande y muy duro que encierra la semilla. Originario de Oriente, es muy cultivado en España para extraer del fruto el aceite común.</i></p> <p>(DRAE: Disponible a https://dle.rae.es/olivo?m=form)</p>
Proposta de traducció	<p>“ . . . las muelas y repechos inaccesibles del lado de la llanura, y la guirnalda de olivares frondosos que guarnecían, en el fondo llano de la hondonada, el zócalo venoso del Roquedal...”</p>
Font	<p><i>OLIVAR</i></p> <p><i>l. m. Sitio plantado de olivos.</i></p> <p>(DRAE: Disponible a https://dle.rae.es/olivar?m=form)</p>

Català	Obra	<i>Solitud</i>	Castellà	Obra	<i>Soledad</i>
	Cap.	XIV – En la creu		Cap.	XIV – En la cruz
	Pg.	180		Pg.	154
Paraula	Fiança		Paraula	Confianza	
Categoria gramatical	Substantiu		Categoria gramatical	Substantiu	
Tècnica de traducció	Generalització §3.2.3				
Context català	– “Perdeu encara pas del tot les fiances ... De vegades, qui sap!... Amoixeu-lo, mireu que es quedi a casa sense escriidassar-lo...”				
Font	<i>FIANÇA f.</i> <i>1. Acte de fiar o d’esperar una cosa; cast. fianza, confianza. Hauem fiança en nostre Senyor que uós la acabarets a uostra uolentat, Jaume I, Cròn. 54. Haurà nolieiat nau o leny per fiança de la comanda que aquell li haurà promesa, Consolat, c. 220. Com ves que naguna fiança no li romania que jamás pogués hauer Troyol, Hist. Troy. 260. A l’Empordà s’usa en pl.: «Jo tinc fiances que em curaré»; «No tinc moltes de fiances». No vaig perdre les fiances de reveure’ls, Ruyra Pinya, i, 91. (DCVB: Disponible a https://dcvb.iec.cat/results.asp?word=fian%u00e7a)</i>				
Context castellà	– “No pierda del todo la confianza... A veces... ¿Quién sabe?... Trátelo con cariño, procure que se quede en casa, no le grite...”				
Font	<i>CONFianza</i> <i>1. f. Esperanza firme que se tiene de alguien o algo.</i> (DRAE: Disponible a https://dle.rae.es/confianza?m=form)				
Proposta de traducció	Es tracta d’una traducció adequada.				

Català	Obra	<i>Solitud</i>	Castellà	Obra	<i>Soledad</i>
	Cap.	XV – La relliscada		Cap.	XV – El resbalón
	Pg.	185		Pg.	158
Paraula	A brida batuda		Paraula	A la carrera	
Categoria gramatical	Locució adverbial		Categoria gramatical	Locució adverbial	
Tècnica de traducció	Equivalent encunyat §3.1.2				
Context català	“El primer diumenge després d’haver-se’n anat de l’ermita, la Mila el sentí entrar al pati a brida batuda i pujar l’escala com un follet.”				
Font	<i>1. BRIDA f.</i> <i>a) A brida batuda o a tota brida: corrent a tota velocitat de la cavalcadura, sense retenir-la gens. Donant una gran carrera a brida batuda, Boades Feyts 271. Galopant... a tota brida, Canigó ii. També es diu a brida batuda del córrer d’una persona a tota la velocitat possible (Empordà).</i> (DCVB: Disponible a http://dcvb.iec.cat/results.asp?word=brida)				
Context castellà	“Al primer domingo después de haberse ido de la ermita, Mila lo vio entrar por el corral a la carrera y subir la escalera como un loco.”				
Font	<i>A LA CARRERA: A MÁS CORRER</i> <i>1. loc. adv. Con la máxima velocidad, violencia o ligereza posible.</i> (DRAE: Disponible a https://dle.rae.es/carrera?m=form)				

Català	Obra	<i>Solitud</i>	Castellà	Obra	<i>Soledad</i>
	Cap.	XV – La relliscada		Cap.	XV – El resbalón
	Pg.	186		Pg.	159
Paraula	Papu		Paraula	Bicho	
Categoria gramatical	Substantiu		Categoria gramatical	Substantiu	
Tècnica de traducció	Equivalent encunyat §3.1.2				
Context català	“Com ell, tot explicant-se, es gratés el cap d’uns grans ric-racs d’ungles, ella el pentinà per veure si havia arreplegat cap papu . . . ”				
Font	<i>PAPU o PAPO m.</i> <i>1. Cuca, insecte no volador en general (Ross., Empordà); cast. gusano, bicho.</i>				

	<p><i>Tores, papus, grapaus ara sols s'hi passegen, Saisset Countas 18. Era com un papu, un papu tant menut que sols se podia veure am vidres d'augment, Pous Empord. 11.</i></p> <p>(DCVB: Disponible a https://dcvb.iec.cat/results.asp?word=papu)</p>
Context castellà	<p>“Y como, mientras hablaba, se rascara la cabeza con insistencia, ella lo peinó para ver si había atrapado algún bicho . . . ”</p>
Font	<p>BICHO</p> <p><i>1. m. coloq. Animal pequeño, especialmente un insecto.</i></p> <p>(DRAE: Disponible a https://dle.rae.es/bicho?m=form)</p>

Català	Obra	<i>Solitud</i>	Castellà	Obra	<i>Soledad</i>
	Cap.	XV – La relliscada		Cap.	XV – El resbalón
	Pg.	187		Pg.	160
Paraula	Cloell		Paraula	Agujero	
Categoria gramatical	Substantiu		Categoria gramatical	Substantiu	
Tècnica de traducció	Generalització §3.2.3				
Context català	“L’aigua baixava a catarates per l’esquenada del Mitjà, s’acarrerava en els correguets de la vessant, es precipitava sobre la casa, engargussant el cloell descobert de l’aigüera, i tronava a sortir-ne regolfant a grans glopades escumoses.”				
Font	<i>CLOELL m.</i> <i>Albelló, conducte subterrani per a portar les aigües residuals a la claveguera comuna (Empordà); cast. arbolón, sumidero. Engargossant el clohell descobert de l’ayguera, Víct. Cat., Sol. 282.</i> (DCVB: Disponible a https://dcvb.iec.cat/results.asp?word=cloell)				
Context castellà	“El agua bajaba a cataratas por la espalda del Roquedal Mediano, se canalizaba en los senderillos de la vertiente y se precipitaba hacia la casa desbordando el agujero descubierto del desagüe y volvía a salir hasta verse tragada por grandes gargantadas espumosas.”				
Font	<i>AGUJERO</i> <i>1. m. Abertura más o menos redondeada en alguna cosa.</i> (DRAE: Disponible a https://dle.rae.es/agujero?m=form)				

Proposta de traducció	“El agua bajaba a cataratas por la espalda del Roquedal Mediano, se canalizaba en los senderillos de la vertiente y se precipitaba hacia la casa desbordando el sumidero descubierto del desagüe y volvía a salir hasta verse tragada por grandes gargantadas espumosas.”
Font	<i>SUMIDERO</i> <i>1. m. Conducto o canal por donde se sumen las aguas.</i> (DRAE: Disponible a https://dle.rae.es/sumidero?m=form)

Català	Obra	<i>Solitud</i>	Castellà	Obra	<i>Soledad</i>
	Cap.	XV – La relliscada		Cap.	XV – El resbalón
	Pg.	189		Pg.	161
Paraula	Barra-lleba (barralleba)		Paraula	Barra	
Categoria gramatical	Substantiu		Categoria gramatical	Substantiu	
Tècnica de traducció	Generalització §3.2.3				
Context català	“Amb les mans sense força, encaixà com pogué la barra-lleba , travessà la sala aguantant-se per les parets, prengué de la cuina els llumins, i per l’escaleta de la cambra petita baixà a la capella.”				
Font	<i>BARRALLEVA f.</i> <i>Barra de ferro que va de dalt a baix d’un dels batents d’un balcó o finestra i duu una maneta articulada per tancar en fort (Empordà). Posà desseguida mà al passador de la barra-lleba, Víct. Cat., Sol. 283.</i> (DCVB: Disponible a https://dcvb.iec.cat/results.asp?word=barralleba)				
Context castellà	“Con las manos sin fuerza, encajó la barra como pudo, atravesó la sala apoyándose en las paredes, cogió los fósforos en la cocina, y, por la escalerita del cuarto pequeño, bajó a la capilla.”				
Font	<i>BARRA</i> <i>1.f. Pieza de metal u otra materia, de forma generalmente prismática o cilíndrica y mucho más larga que gruesa.</i> (DRAE: Disponible a https://dle.rae.es/barra?m=form)				

Proposta de traducció	“Con las manos sin fuerza, encajó la falleba como pudo, atravesó la sala apoyándose en las paredes, cogió los fósforos en la cocina, y, por la escalerita del cuarto pequeño, bajó a la capilla.”
Font	<i>FALLEBA</i> <i>1. f. Varilla de hierro acodillada en sus extremos, sujeta en varios anillos y que sirve para asegurar puertas o ventanas.</i> (DRAE: Disponible a https://dle.rae.es/falleba?m=form)

Català	Obra	<i>Solitud</i>	Castellà	Obra	<i>Soledad</i>
	Cap.	XV – La relliscada		Cap.	XV – El resbalón
	Pg.	190		Pg.	162
Paraula	Caparrassa		Paraula	ø	
Categoria gramatical	Substantiu		Categoria gramatical	ø	
Tècnica de traducció	Elisió §3.2.1				
Context català	“Tota una turbulència de reßons que, bo i adormida, li feia caparrassa i rodaments de cap.”				
Font	<i>CAPARRASSA f.</i> <i>Cap dolorit o feixuc, que no pot coordinar bé les idees (Gir., Empordà).</i> (DCVB: Disponible a https://dcvb.iec.cat/results.asp?word=caparrassa)				
Context castellà	“Toda una turbulencia de ecos que, aun dormida, le rondaban por la cabeza como una pesadilla.”				
Proposta de traducció	“Toda una turbulencia de ecos que, aun dormida, le daban jaqueca y le rondaban por la cabeza como una pesadilla.”				
Font	<i>JAQUECA</i> <i>1.f. Dolor de cabeza recurrente e intenso, localizado en un lado de la cabeza y relacionado con alteraciones vasculares del cerebro.</i> (DRAE: Disponible a https://dle.rae.es/jaqueca?m=form)				

Català	Obra	<i>Solitud</i>	Castellà	Obra	<i>Soledad</i>
	Cap.	XV – La relliscada		Cap.	XV – El resbalón
	Pg.	190		Pg.	163
Paraula	Vilorda		Paraula	Maleza	
Categoria gramatical	Substantiu		Categoria gramatical	Substantiu	
Tècnica de traducció	Creació discursiva §3.2.4				
Context català	“ . . . les basses estaven rases d’aigua verda, en la qual nedaven la vilorda i els cargols boca enlaire; l’escaleta de les feixes, cegada de runa . . . ”				
Font	<i>VILORDA f.</i> <i>1. Branquilló o altra despulla vegetal petita; brossa (Empordà); cast. broza, mota. La grossa turbina... les bardisses dels marges la curullen de vilordes i fullaraca, Ruyra Pinya, i, 89.</i> (DCVB: Disponible a https://dcvb.iec.cat/results.asp?word=vilorda)				
Context castellà	“Las balsas estaban rasas de agua verde en la que nadaban la maleza y los caracoles boca arriba; la escalerilla de los bancales cegada por el fango . . . ”				
Font	<i>MALEZA</i> <i>1. f. Espesura que forma la multitud de arbustos, como zarzales, jarales, etc.</i> <i>2. f. Abundancia de malas hierbas.</i> (DRAE: Disponible a https://dle.rae.es/maleza?m=form)				
Proposta de traducció	“Las balsas estaban rasas de agua verde en la que nadaban la broza y los caracoles boca arriba; la escalerilla de los bancales cegada por el fango . . . ”				
Font	<i>BROZA</i> <i>1. f. Conjunto de hojas, ramas, cortezas y otros despojos de las plantas.</i> (DRAE: Disponible a https://dle.rae.es/broza?m=form)				

Català	Obra	<i>Solitud</i>	Castellà	Obra	<i>Soledad</i>
	Cap.	XV – La relliscada		Cap.	XV – El resbalón
	Pg.	191		Pg.	163
Paraula	Cabassa		Paraula	Cestillo (cesto)	
Categoria gramatical	Substantiu		Categoria gramatical	Substantiu	
Tècnica de traducció	Generalització §3.2.3				
Context català	– “Càstig sobre càstig! – pensà la dona; i sense voler veure res més, agafà la cabassa i el mocador d’abric i tirà de dret cap a Murons.”				
Font	<i>CABASSA f.</i> <i>2. sinòn. de cabàs (Empordà). Per patellida més o menys en la cabassa, Víct. Cat., Mare Bal. 12.</i> (DCVB: Disponible a https://dcvb.iec.cat/results.asp?word=cabassa) <i>CABÀS m.</i> <i>1. Recipient d'espart o de llata de palma, de forma ovalada amb les voreres relativament baixes i amb dues anses, que serveix per tenir-hi gra, per tragar terra i per altres usos anàlegs (pir-or., or., occ., val.); cast. capazo, esportillo . . .</i> (DCVB: Disponible a https://dcvb.iec.cat/results.asp?word=cabas)				
Context castellà	– “¡Castigo sobre castigo! – pensó la mujer; y sin querer ver nada más, cogió el cestillo y el chal y tiró derecho hacia Murons.”				
Font	<i>CESTO</i> <i>1.m. Cesta grande y más alta que ancha, formada a veces con mimbres, tiras de caña o varas de sauce sin pulir.</i> (DRAE: Disponible a https://dle.rae.es/cesto?m=form)				
Proposta de traducció	– “¡Castigo sobre castigo! – pensó la mujer; y sin querer ver nada más, cogió el cenacho y el chal y tiró derecho hacia Murons.”				
Font	<i>CENACHO</i> <i>1.m. Espuerta de esparto o palma, con una o dos asas, que sirve para llevar carne, pescado, hortalizas, frutas o cosas semejantes.</i>				

	(DRAE: Disponible a https://dle.rae.es/cenacho?m=form)				
Català	Obra	<i>Solitud</i>	Castellà	Obra	<i>Soledad</i>
	Cap.	XV – La relliscada		Cap.	XV – El resbalón
	Pg.	191		Pg.	163
Paraula	Moladó		Paraula	Masa	
Categoria gramatical	Substantiu		Categoria gramatical	Substantiu	
Tècnica de traducció	Creació discursiva §3.2.4				
Context català	“A cada pas la Mila trobava noves fotges, nous corregalls gratats per les aigües, moladons de fang i pedra, garrigues desenterrades, ensenyant l’arrel, reixorcs desconeguts . . . ”				
Font	<i>MOLADÓ m.</i> <i>1. Munt; conjunt de coses superposades (Empordà); cast. montón. Trobava noves fotges, nous corregalls gratats per les aigües, moladons de fanch y pedra, Víct. Cat., Sol. 288.</i> (DCVB: Disponible a https://dcvb.iec.cat/results.asp?word=molado)				
Context castellà	“A cada paso, Mila encontraba nuevos barrizales, nuevas torrenteras abiertas por las aguas, masas de piedra y fango, matorrales desenterrados, enseñando las raíces, leños desconocidos . . . ”				
Font	<i>MASA</i> <i>2. f. Mezcla que proviene de la incorporación de un líquido a una materia pulverizada, de la cual resulta un todo espeso, blando y consistente.</i> (DRAE: Disponible a https://dle.rae.es/masa?m=form)				
Proposta de traducció	“A cada paso, Mila encontraba nuevos barrizales, nuevas torrenteras abiertas por las aguas, rimeros de piedra y fango, matorrales desenterrados, enseñando las raíces, leños desconocidos . . . ”				
Font	<i>RIMERO</i> <i>1. m. Montón de cosas puestas unas sobre otras.</i> (DRAE: Disponible a https://dle.rae.es/rimero?m=form)				

Català	Obra	<i>Solitud</i>	Castellà	Obra	<i>Solitud</i>
	Cap.	XVI – Sospites		Cap.	XVI – Sospechas
	Pg.	204		Pg.	175
Paraula	Migrar		Paraula	Menguar	
Categoria gramatical	Verb		Categoria gramatical	Verb	
Tècnica de traducció	Calc §3.2.2				
Context català	“És que d'ençà que no pot jugar pateix i es migra com una criatura desmamada...”				
Font	<i>MIGRAR</i> v. <i>2. tr. Consumir d'enyorança o de desig impacient; cast. requemar, repudrir . . . Especialment: a) intr. Posar-se impacient i neguitós un animal quan ve l'hora acostumada del menjar i no n'hi donen (Empordà).</i> (DCVB: Disponible a https://dcvb.iec.cat/results.asp?word=migrar)				
Context castellà	“Desde que no puede jugar, sufre y va menguando como un niño destetado...”				
Font	<i>MENGUAR</i> <i>5. tr. Disminuir o aminorar.</i> (DRAE: Disponible a https://dle.rae.es/menguar?m=form) Confusió amb la primera accepció del terme català: <i>MIGRAR</i> v. <i>1. refl. Encollir-se, perdre volum per contracció, especialment les plantes, el pa dins el forn, etc. (or., occ.); cast. revenirse, encogerse.</i> (DCVB: Disponible a https://dcvb.iec.cat/results.asp?word=migrar)				
Proposta de traducció	“Desde que no puede jugar, sufre y se inquieta como un niño destetado...”				
Font	<i>INQUIETAR</i> <i>1. tr. Quitar el sosiego, turbar la quietud. U. t. c. prnl.</i> (DRAE: Disponible a https://dle.rae.es/inquietar?m=form)				

Català	Obra	<i>Solitud</i>	Castellà	Obra	<i>Soledad</i>
	Cap.	XVI – Sospites		Cap.	XVI – Sospechas
	Pg.	205		Pg.	176
Paraula	Trencadell		Paraula	Quebradizo	
Categoria gramatical	Adjectiu		Categoria gramatical	Adjectiu	
Tècnica de traducció	Equivalent encunyat §3.1.2				
Context català	“Ell feia temps que no dormia amb son antic son pacífic de bèstia satisfeta, sinó amb un altre son agitat i trencadell de neuròtic que el feia voltar i revoltar . . . ”				
Font	<p><i>TRENCADELL, -ELLA adj.</i></p> <p><i>Trencadís (Empordà, La Selva); cast. quebradizo. No dormia ab son antich són pacífich de bèstia satisfeta, sinó ab un altre són agitat y trencadell de neuròtich, Víct. Cat., Sol. 313. Atalaià per la clariana del bolou la figura trencadella d'en Vadó Set-trossos, Ruyra Pinya, ii, 21.</i></p> <p>(DCVB: Disponible a https://dcvb.iec.cat/results.asp?word=trencadell)</p> <p><i>TRENCADÍS, -ISSA adj.</i></p> <p><i>Que es pot trençar; que es trenca fàcilment; cast. quebradizo. Se'n pot fer pa, però és molt sec, exut y trencadís, Agustí Secr. 90. Mes com un got de vidre llur cor fou trencadís, Atlàntida i. I la vida, Déu meu, tan trencadissa!, Carner Ofrena 199.</i></p> <p>(DCVB: Disponible a https://dcvb.iec.cat/results.asp?word=trencadis)</p>				
Context castellà	“Hacía tiempo que él no dormía ya con su sueño pacífico de animal satisfecho, sino con otro sueño, agitado y quebradizo, de neurótico, que lo hacía dar vueltas y más vueltas . . . ”				
Font	<p><i>QUEBRADIZO, ZA</i></p> <p><i>1. adj. Fácil de quebrarse.</i></p> <p>(DRAE: Disponible a https://dle.rae.es/quebradizo?m=form)</p>				

Català	Obra	<i>Solitud</i>	Castellà	Obra	<i>Soledad</i>
	Cap.	XVII – La nit aquella		Cap.	XVII – La noche aquella
	Pg.	206		Pg.	177
Paraula	Balla		Paraula	Baile	
Categoria gramatical	Substantiu		Categoria gramatical	Substantiu	
Tècnica de traducció	Generalització §3.2.3				
Context català	“La Mila va saber per En Matias que era la festa petita de Murons, i en la tarda del primer dia baixà a veure les balles .”				
Font	<i>BALLA f.</i> <i>1. Acte de ballar, o reunió de gent que balla (Ross., Vallespir, Empordà, Gir.); cast. baile. No gosen... ballar, dansar, cantar a ninguna manera de jochs ni balla de Carnestoltes, doc. a. 1566 (arx. mun. d'Igualada). S'usa molt en pl.: balles. Se trobaven reunits en alguna plaça a l'hora de les balles, Pous Empord. 44.</i> (DCVB: Disponible a https://dcbv.iec.cat/results.asp?word=balla)				
Context castellà	“Mila supo por Matías que era la fiesta pequeña de Murons, y la tarde del primer día bajó a ver el baile.”				
Font	<i>BAILE</i> <i>3. m. Festejo en que se juntan varias personas para bailar.</i> (DRAE: Disponible a https://dle.rae.es/baile?m=form)				
Proposta de traducció	Es tracta d’una traducció adequada.				

Català	Obra	<i>Solitud</i>	Castellà	Obra	<i>Soledad</i>
	Cap.	XVII – La nit aquella		Cap.	XVII – La noche aquella
	Pg.	207		Pg.	178
Paraula	Niera		Paraula	Nido	
Categoria gramatical	Substantiu		Categoria gramatical	Substantiu	
Tècnica de traducció	Calc §3.2.2				

Context català	“Entrà al corral i a les palpentres tragué els ous de les nieres .”
Font	<i>NIERA</i> f. 2. Lloc on les gallines van a pondre i a covar (Empordà, Gir., Guillerries); cast. <i>ponedero</i> . (DCVB: Disponible a https://dcvb.iec.cat/results.asp?word=niera)
Context castellà	“Entró en el corral y, a tientas, sacó los huevos de los nidos.”
Font	<i>NIDO</i> 3. m. Lugar donde ponen las aves. (DRAE: Disponible a https://dle.rae.es/nido?m=form) Confusió amb la primera accepció del terme català: <i>NIERA</i> f. 1. Niu (Empordà). Era una niera de coloms i orenetes, Ruyra Parada 189. (DCVB: Disponible a https://dcvb.iec.cat/results.asp?word=niera)
Proposta de traducció	“Entró en el corral y, a tientas, sacó los huevos de los nidales.”
Font	<i>NIDAL</i> 1.m. Lugar señalado donde la gallina u otra ave doméstica va a poner sus huevos. (DRAE: Disponible a https://dle.rae.es/nidal?m=form)

Català	Obra	<i>Solitud</i>	Castellà	Obra	<i>Soledad</i>
	Cap.	XVII – La nit aquella		Cap.	XVII – La noche aquella
	Pg.	208		Pg.	179
Paraula	Estantolar		Paraula	Caer	
Categoria gramatical	Verb		Categoria gramatical	Verb	
Tècnica de traducció	Creació discursiva §3.2.4				
Context català	“Dret al dintell, hi havia un home. Ella, sangglaçada, s’ estontolà en la taula.”				
Font	<i>ESTANTOLAR</i> v. tr. <i>Apuntalar, recolzar (Empordà); cast. apuntalar, apoyar. L’avi Però tornà a estantolar-se amb el mànec de l’eina, Víct. Cat., Ombr. 98. Ab les ulleres de</i>				

	<i>tortuga estantolades sobre'l nas, la marquesa els anà seguint amb interès, Víct. Cat., Cayres 238.</i> (DCVB: Disponible a https://dcvb.iec.cat/results.asp?word=estantolar)
Context castellà	“Erguido en el umbral estaba un hombre. Ella sollozando, se dejó caer sobre la mesa.”
Font	<i>CAER</i> <i>27. tr. vulg. Dejar caer algo o a alguien.</i> (DRAE: Disponible a https://dle.rae.es/caer?m=form)
Proposta de traducció	“Erguido en el umbral estaba un hombre. Ella sollozando, se apoyó sobre la mesa.”
Font	<i>APOYAR</i> <i>7. intr. Cargar, estribar. La columna apoya sobre el pedestal. U. t. c. prnl. Apoyarse en el bastón.</i> (DRAE: Disponible a https://dle.rae.es/apoyar?m=form)

Català	Obra	<i>Solitud</i>	Castellà	Obra	<i>Soledad</i>
	Cap.	XVII – La nit aquella		Cap.	XVII – La noche aquella
	Pg.	208		Pg.	179
Paraula	Balbeteig		Paraula	Voz	
Categoria gramatical	Substantiu		Categoria gramatical	Substantiu	
Tècnica de traducció	Generalització §3.2.3				
Context català	“Havia fet un balbeteig rogallós; i a la claror escassa del quinqué, veié en el tou fosc una mirota blanca.”				
Font	<i>BALBETEIG m.</i> <i>Acte de balbetejar (Empordà); cast. balbuceo. El balbeteig ronc volia dir que aquelles eren les postres, Víct. Cat., Ombr. 80.</i> (DCVB: Disponible a https://dcvb.iec.cat/results.asp?word=balbeteig)				
Context castellà	“Dijo una voz carrasposa; y, a la claridad del quinqué, vio en la oscuridad muelle una máscara blanca.”				
Font	<i>VOZ</i>				

	<p><i>1. f. Sonido producido por la vibración de las cuerdas vocales.</i></p> <p><i>2. f. Calidad, timbre o intensidad de la voz.</i></p> <p>(DRAE: Disponible a https://dle.rae.es/voz?m=form)</p>
Proposta de traducció	<p>“Dijo en un balbuceo carrasposo; y, a la claridad del quinqué, vio en la oscuridad muelle una máscara blanca.”</p>
Font	<p>BALBUCEO</p> <p><i>1. m. Acción de balbucear.</i></p> <p>(DRAE: Disponible a https://dle.rae.es/balbuceo?m=form)</p> <p>BALBUCEAR: BALBUCIR</p> <p><i>1.intr. Hablar o leer con pronunciación dificultosa, tarda y vacilante, trastocando a veces las letras o las sílabas. U. t. c. tr.</i></p> <p>(DRAE: Disponible a https://dle.rae.es/balbucear?m=form)</p>

6.2. Buidatge de l'obra *Drames rurals*

Català	Obra	<i>Drames rurals</i>	Castellà	Obra	<i>Dramas rurales</i>
	Conte	Parricidi		Conte	Parricidio
	Pg.	130		Pg.	11
Paraula	Batent		Paraula	Postigo	
Categoria gramatical	Substantiu		Categoria gramatical	Substantiu	
Tècnica de traducció	Equivalent encunyat §3.1.2				
Context català	“Aquella frescor li va donar esgarrifances, i, ajustant una mica els dos batents de la finestra, s’assegué vora el llit.”				
Font	<i>BATENT m.</i> <i>1. Fulla d’una porta o finestra (Empordà, Olot). Quan fou a la porta tancà una mica un batent, Víct. Cat., Sol. 76. L’estreta obertura que deixaven els dos batents de la finestra, Pous Empord. 190.</i> (DCVB: Disponible a https://dcvb.iec.cat/results.asp?word=batent)				
Context castellà	“Aquel aire frío la estremeció, y, ajustando un poco los postigos, se sentó junto a la cama.”				
Font	<i>POSTIGO</i> <i>5. m. Tablero sujeto con bisagras o goznes en el marco de una puerta o ventana para cubrir cuando conviene la parte encristalada.</i> (DRAE: Disponible a https://dle.rae.es/postigo?m=form)				

Català	Obra	<i>Drames rurals</i>	Castellà	Obra	<i>Dramas rurales</i>
	Conte	Parricidi		Conte	Parricidio
	Pg.	131		Pg.	12
Paraula	Enrondar		Paraula	Echar	
Categoria gramatical	Verb		Categoria gramatical	Verb	

Tècnica de traducció	Creació discursiva §3.2.4
Context català	“Ella obrí els braços, somrient amb certa basarda. - Vine... -i els hi enrondà al coll.”
Font	<i>ENRONDAR</i> v. tr. <i>Enrevoltar, circuir (Gir., Empordà); cast. rodear. Dos dies que els enronda el cel y el mar, Guimerà Poes. 270. La llocada de fills que l'enrondava, Pous Empord. 10. Sentí que per darrera uns braços li enrondaven estretament el cos, Víct. Cat., Ombr. 79.</i> (DCVB: Disponible a https://dcvb.iec.cat/results.asp?word=enrondar)
Context castellà	“Ella abrió los brazos sonriéndole con cierto temor. - Ven...-y le echó los brazos al cuello.”
Font	<i>ECHAR</i> <i>1.tr. Hacer que algo vaya a parar a alguna parte, dándole impulso. Echar mercancías al mar. Echar basura a la calle.</i> (DRAE: Disponible a https://dle.rae.es/echar?m=form)
Proposta de traducció	“Ella abrió los brazos sonriéndole con cierto temor. Ven...-y le rodeó el cuello con los brazos.”
Font	<i>RODEAR</i> <i>1. tr. Poner una o varias cosas alrededor de otra. U. t. c. prnl.</i> (DRAE: Disponible a https://dle.rae.es/rodear?m=form)

Català	Obra	<i>Drames rurals</i>	Castellà	Obra	<i>Dramas rurales</i>
	Conte	Parricidi		Conte	Parricidio
	Pg.	134		Pg.	15
Paraula	Revenir-se		Paraula	Calmarse	
Categoria gramatical	Verb		Categoria gramatical	Verb	
Tècnica de traducció	Generalització §3.2.3				
Context català	“Començava a revenir-se quan sentí soroll i barboteig de malediccions a baix.”				
Font	REVENIR v. <i>a) refl. Sossegar-se, calmar-se, sobretot d’una enrabiada (Empordà). «Sort que m’he revingut a temps!»</i>				

	(DCVB: Disponible a https://dcvb.iec.cat/results.asp?word=revenir)
Context castellà	“Empezaba a calmarse cuando oyó ruido y barboteo de maldiciones en la puerta de la casa.”
Font	<i>CALMAR</i> <i>1. tr. Sosegar, adormecer, templar a alguien o algo. U. t. c. prnl.</i> (DRAE: Disponible a https://dle.rae.es/calmar?m=form)
Proposta de traducció	“Empezaba a amansarse cuando oyó ruido y barboteo de maldiciones en la puerta de la casa.”
Font	<i>AMANSAR</i> <i>2. tr. Sosegar, apaciguar, mitigar. U. t. c. prnl.</i> (DRAE: Disponible a https://dle.rae.es/amansar?m=form)

Català	Obra	<i>Drames rurals</i>	Castellà	Obra	<i>Dramas rurales</i>
	Conte	Parricidi		Conte	Parricidio
	Pg.	134		Pg.	15
Paraula	Llisquet		Paraula	Pestillo	
Categoria gramatical	Substantiu		Categoria gramatical	Substantiu	
Tècnica de traducció	Generalització §3.2.3				
Context català	“La butxaca de la brusa se li enganxà en el llisquet del finestró: donà estrebada i desaparegué.”				
Font	<i>LLISQUET m.</i> <i>Baldeta generalment de fusta, clavada per la part central i dotada de moviment rotatori, que en posar-se horitzontal deixa travada una porta o porticó (Empordà); cast. pestillo. El dipòsit de les desferres... se tancava ab un llisquet, Catalana, ii, 89.</i> (DCVB: Disponible a https://dcvb.iec.cat/results.asp?word=llisquet)				
Context castellà	“El bolsillo de la blusa se le enganchó en el pestillo del postigo; dió un tirón y desapareció.”				
Font	<i>PESTILLO</i> <i>1. m. Pasador con que se asegura una puerta, corriéndolo a modo de cerrojo.</i> (DRAE: Disponible a https://dle.rae.es/pestillo?m=form)				

Proposta de traducció	Es tracta d'una traducció adequada.
-----------------------	-------------------------------------

Català	Obra	<i>Drames rurals</i>	Castellà	Obra	<i>Dramas rurales</i>
	Conte	Parricidi		Conte	Parricidio
	Pg.	137		Pg.	18
Paraula	Botit		Paraula	Hinchado	
Categoria gramatical	Adjectiu		Categoria gramatical	Adjectiu	
Tècnica de traducció	Generalització §3.2.3				
Context català	“ . . . els ulls exasperadament oberts i envidriats, els llavis botits a punt d’esclatar, les dents vermelles i penjant de costat tres dits de llengua, ampla, pesanta, negra i coberta d’una mena de borriassol cendrós . . . ”				
Font	<i>BOTIT, -IDA adj.</i> <i>1. Inflat (Empordà). Tenia les galtes botides, el nas aixafat, Ruyra Pinya, i, 19.</i> (DCVB: Disponible a https://dcvb.iec.cat/results.asp?word=botit)				
Context castellà	“ . . . los ojos, desesperadamente abiertos y vidriosos; los labios, hinchados, a punto de romperse; rojos los dientes, entre los que asomaban, cayendo torcidamente, tres dedos de lengua ancha, pesada, negra y cubierta de un leve tinte de ceniza.”				
Font	<i>HINCHAR</i> <i>6. prnl. Dicho de una parte del cuerpo: Inflamarse por herida o golpe.</i> (DRAE: Disponible a https://dle.rae.es/hinchar?m=form)				
Proposta de traducció	“ . . . los ojos, desesperadamente abiertos y vidriosos; los labios, abotagados, a punto de romperse; rojos los dientes, entre los que asomaban, cayendo torcidamente, tres dedos de lengua ancha, pesada, negra y cubierta de un leve tinte de ceniza.”				
Font	<i>ABOTAGAR</i> <i>2. prnl. Dicho del cuerpo, o de parte del cuerpo de un animal, o de una persona: Hincharse, generalmente por enfermedad.</i> (DRAE: Disponible a https://dle.rae.es/abotagar?m=form)				

Català	Obra	<i>Drames rurals</i>	Castellà	Obra	<i>Dramas rurales</i>
	Conte	Parricidi		Conte	Parricidio
	Pg.	137		Pg.	18
Paraula	Pelloc		Paraula	Rizo	
Categoria gramatical	Substantiu		Categoria gramatical	Substantiu	
Tècnica de traducció	Creació discursiva §3.2.4				
Context català	“ . . . i les ungles plenes de sang; en la que ensopava el coixí, i per la cara, estaven enganxats pellocs de cabells rossos...”				
Font	<i>PELLOC: PALLOC m.</i> <i>2. Ram, conjunt de fruita o altra cosa que es pot agafar amb la mà (Empordà); cast. manojo. «Un palloc de tomates, de cireres», etc. (Llofriu). Estavan enganxats pellochs de cabells rossos, Genís Julita. Sucant un pelloch de cotó fluix en lo tinter, Vict. Cat. Film (Catalana, i, 166).</i> (DCVB: Disponible a http://dcvb.iec.cat/results.asp?Word=pelloc)				
Context castellà	“ . . . y las uñas, llenas de sangre, de la que se empapaba la almohada, y cruzada la cara por rizos de cabellos rubios...”				
Font	<i>RIZO</i> <i>3. m. Mechón de pelo que artificial o naturalmente tiene forma de sortija, bucle o tirabuzón.</i> (DRAE: Disponible a https://dle.rae.es/rizo?m=form)				
Proposta de traducció	“ . . . y las uñas, llenas de sangre, de la que se empapaba la almohada, y cruzada la cara por manojos de cabellos rubios...”				
Font	<i>MANOJO</i> <i>1. m. Haz pequeño de cosas que se puede coger con la mano.</i> (DRAE: Disponible a https://dle.rae.es/manojo?m=form)				

Català	Obra	<i>Drames rurals</i>	Castellà	Obra	<i>Dramas rurales</i>
	Conte	Parricidi		Conte	Parricidio
	Pg.	138		Pg.	19
Paraula	Rabinejar		Paraula	Berrenchín	
Categoria gramatical	Verb		Categoria gramatical	Adjectiu	
Tècnica de traducció	Transposició §3.1.1				
Context català	“Llavors el menut rabinejà , cridant: - Upeta...! Vull upeta...!”				
Font	<i>RABINEJAR</i> v. intr. <i>Fer rabinadures, manifestar ràbia, sobretot un infant (Empordà); cast. patalear. Y no podent-la haver, revinejaven [sic], Víct. Cat., Sol. 148.</i> (DCVB: Disponible a http://dcvb.iec.cat/results.asp?Word=rabinejar)				
Context castellà	“El pequeño berrenchín gritó entonces: - ¡”Opita”; yo quiero “opita”!”				
Font	<i>BERRENCHÍN: BERRINCHE</i> <i>1. m. coloq. Irritación grande que se manifiesta ostensiblemente, y sobre todo la de los niños.</i> (DRAE: Disponible a https://dle.rae.es/berrinche#2L6otpL)				

Català	Obra	<i>Drames rurals</i>	Castellà	Obra	<i>Dramas rurales</i>
	Conte	Parricidi		Conte	Parricidio
	Pg.	139		Pg.	20
Paraula	Repte		Paraula	Rígid	
Categoria gramatical	Adjectiu		Categoria gramatical	Adjectiu	
Tècnica de traducció	Generalització §3.2.3				
Context català	“A la fi, una mà repta , estirant un dit nusós, li signà el llit.”				
Font	<i>REPTE, REPTA adj.</i> <i>Enravenat, encarcarat (Maçanet de C., L’Escala); cast. tieso, envarado.</i> <i>Aquell home repte, sospès en l’aire, Víct. Cat., Ombr. 33.</i> <i>Etim.: probablement grafia incorrecta de recte.</i>				

	(DCVB: Disponible a https://dcvb.iec.cat/results.asp?word=repte)
Context castellà	“Por fin, una mano rígida, alargando sólo un dedo, le señaló la cama.”
Font	<i>RÍGIDO, DA</i> 1. adj. Que no se puede doblar (¶ torcer). 2. adj. Riguroso, severo. (DRAE: Disponible a https://dle.rae.es/r%C3%ADgido?m=form)
Proposta de traducció	“Por fin, una mano agarrotada, alargando sólo un dedo, le señaló la cama.”
Font	<i>AGARROTADO, DA</i> 1. adj. Tieso, rígido. U. t. en sent. fig. (DRAE: Disponible a https://dle.rae.es/agarrotado?m=form)

Català	Obra	<i>Drames rurals</i>	Castellà	Obra	<i>Dramas rurales</i>
	Conte	Parricidi		Conte	Parricidio
	Pg.	140		Pg.	22
Paraula	Urpír		Paraula	Arañar	
Categoria gramatical	Verb		Categoria gramatical	Verb	
Tècnica de traducció	Generalització §3.2.3				
Context català	“Encara no ho entenia: la vella del ganivet, torcent-se cap a ell, urpint -lo talment amb la mirada perversa i rient sinistrament, arran de la seva cara, li agafà les mans ensagnantades i plenes de llàgrimes, posant-les-hi davant dels ulls.”				
Font	<i>URPIR v. tr.</i> <i>Urpejar (Empordà, Gironès, Garrotxa). ¿I què vols dir amb això?—saltà la mare amb unes grans embeges d'urpir-la, Pous Nosa 40. El dimoni se va llensar en davant per saltar de la perera y urpir el ferrer, Caseponce Contes Vallesp. 147.</i> <i>Etim.: derivat de urpa.</i> (DCVB: Disponible a https://dcvb.iec.cat/results.asp?word=urpir)				
Context castellà	“Aun no lo comprendía. La vieja del cuchillo, volviéndose a él, arañándole materialmente con la mirada perversa y riéndosele siniestramente en la cara, le cogió las manos ensangrentadas y llenas de lágrimas y se las puso delante de los ojos.”				

Font	<p>ARAÑAR</p> <p><i>1.tr. Raspar, rasgar, herir ligeramente la piel con las uñas o con un objeto cortante o punzante. U. t. c. prnl.</i></p> <p>(DRAE: Disponible a https://dle.rae.es/ara%C3%B1ar?m=form)</p>
Proposta de traducció	Es tracta d'una traducció adequada.

Català	Obra	<i>Drames rurals</i>	Castellà	Obra	<i>Dramas rurales</i>
	Conte	Daltabaix		Conte	Batacazo
	Pg.	145		Pg.	107
Paraula	Corregada		Paraula	Torretera	
Categoria gramatical	Substantiu		Categoria gramatical	Substantiu	
Tècnica de traducció	Creació discursiva §3.2.4				
Context català	“Sortint del fons de les corregades , l’esvoranc reblincat del Torrent es precipitava sobre el poble, migpartint-lo en dues meitats . . . ”				
Font	<i>CORREGADA</i> f. <i>Pendís de muntanya per on baixen els córrecs (Ross., Conflent, Cerdanya, Alt Empordà); cast. barranco. Y neixen de tes corregades / aigues pures com lo cristall, Saisset Poc da tout, 5. La fressa sorda de les aygües furientes que’s descapdellaven y capdellaven corregades avall, Víct. Cat., Sol. 287.</i> (DCVB: Disponible a https://dcvb.iec.cat/results.asp?word=corregada)				
Context castellà	“Surgiendo del fondo de las torrenteras, el garabato retorcido del torrente se precipita sobre el pueblo, partiéndolo en dos mitades . . . ”				
Font	<i>TORRETERA</i> <i>1. f. Cauce de un torrente.</i> (DRAE: Disponible a https://dle.rae.es/torretera?m=form) <i>TORRENTE</i> <i>1.m. Corriente o avenida impetuosa de aguas que sobreviene en tiempos de muchas lluvias o de rápidos deshielos.</i>				

	(DRAE: Disponible a https://dle.rae.es/torrente?m=form)
Proposta de traducció	“Surgiendo del fondo de los barrancos, el garabato retorcido del torrente se precipita sobre el pueblo, partiéndolo en dos mitades . . . ”
Font	<i>BARRANCO</i> 2. m. <i>Quiebra o surco producidos en la tierra por las corrientes o avenidas de las aguas.</i> (DRAE: Disponible a https://dle.rae.es/barranco?m=form)

Català	Obra	<i>Drames rurals</i>	Castellà	Obra	<i>Dramas rurales</i>
	Conte	Daltabaix		Conte	Batacazo
	Pg.	145		Pg.	107
Paraula	Esterrejar		Paraula	Esparcir	
Categoria gramatical	Verb		Categoria gramatical	Verb	
Tècnica de traducció	Creació discursiva §3.2.4				
Context català	“En aquella aigua, escorrim de totes les vessants de la muntanya, les dones del poble baixaven a rentar-hi la roba i a esterrejar -hi les lleixes de fusta . . . ”				
Font	<i>ESTERREJAR v. tr.</i> <i>1. Netejar fregant amb terra d'escudelles o altra substància absorbent (Empordà, Gir.); cast. limpiar. A la cuyna que estarrejan, cançó pop. catalana (ap. Milà Rom. 69). Tu y jo y qualsevol altre acudiríem a l'aygua per a esterrejar una taca, Girbal Pere Llarch 364. La dona rentava i bugadejava roba a tot trast i esterrejava pisos, Ruyra Pinya, ii, 151.</i> (DCVB: Disponible a http://dcvb.iec.cat/results.asp?word=esterrejar)				
Context castellà	“Las mujeres del pueblo acudían al torrente, escurridura de todas las vertientes de la montaña, a lavar la ropa y esparcir los anaqueles de madera . . . ”				
Font	<i>ESPARCIR</i> <i>1. tr. Extender lo que está junto o amontonado. U. t. c. prnl.</i> <i>2. tr. Divulgar, publicar, extender una noticia. U. t. c. prnl.</i> <i>3. tr. Divertir, desahogar, recrear. U. m. c. prnl.</i> (DRAE: Disponible a https://dle.rae.es/esparcir?m=form)				
Proposta de traducció	“Las mujeres del pueblo acudían al torrente, escurridura de todas las vertientes de la montaña, a lavar la ropa y arenar los anaqueles de madera . . . ”				

Font	ARENAR 2. tr. <i>Refregar con arena.</i> (DRAE: Disponible a https://dle.rae.es/arenar?m=form)				
------	---	--	--	--	--

Català	Obra	<i>Drames rurals</i>	Castellà	Obra	<i>Dramas rurales</i>
	Conte	Daltabaix		Conte	Batacazo
	Pg.	147		Pg.	109
Paraula	Escampeig		Paraula	Desperdigado	
Categoria gramatical	Substantiu		Categoria gramatical	Adjectiu	
Tècnica de traducció	Transposició §3.1.1				
Context català	“A la trencada d’aquest brillava un escampeig de cases musques, totes entregirades i fora de rengle, com si les hi haguessin tirades a grapats . . . ”				
Font	<i>ESCAMPEIG m.</i> <i>Escampadissa (Empordà). Una tonyina que saltà en l'aire, entre un escampeig de ruixims, Ruyra Pinya, i, 23.</i> (DCVB: Disponible a http://dcvb.iec.cat/results.asp?Word=escampeig)				
Context castellà	“Al acabarse ésta se veían desperdigadas unas casas pardas, sin disposición ni orden, como si las hubiesen tirado a puñados . . . ”				
Font	<i>DESPERDIGADO</i> <i>1. adj. Esparcido, separado, disperso.</i> (DRAE: Disponible a https://dle.rae.es/desperdigado?m=form)				

Català	Obra	<i>Drames rurals</i>	Castellà	Obra	<i>Dramas rurales</i>
	Conte	Daltabaix		Conte	Batacazo
	Pg.	147		Pg.	109
Paraula	Rega		Paraula	Mancha	
Categoria gramatical	Substantiu		Categoria gramatical	Substantiu	
Tècnica de traducció	Creació discursiva §3.2.4				

Context català	“ . . . i per darrera llurs teulades es veien els quadrats groguencs de les eres i les regues simètriques i fosques dels horts . . . ”
Font	<i>REGA</i> f. 1. <i>Solc fet amb l'arada o amb l'aixada, per a plantar-hi hortalisses o simplement per a remoure la terra</i> (Ross., Vallespir, Cerdanya, Empordà, Garrotxa); <i>cast. surco. Fareu dos regas, fondas mig pam, y que la una estiga deseparada del altra dos fins en tres palms, Agustí Secr. 15. Una esmotxada de rega havia deixat escapar l'aigua, Víct. Cat., Mare Bal. 51.</i> (DCVB: Disponible a https://dcvb.iec.cat/results.asp?word=rega)
Context castellà	“ . . . y por detrás de sus tejados se divisaban los cuadrados amarillentos de las eras y las manchas simétricas y obscuras de los huertos . . . ”
Font	<i>MANCHA</i> 3. f. <i>Pedazo de terreno que se distingue de los inmediatos por alguna cualidad.</i> 4. f. <i>Conjunto de plantas que pueblan algún terreno, diferenciándolo de los colindantes.</i> (DRAE: Disponible a https://dle.rae.es/mancha?m=form)
Proposta de traducció	“ . . . y por detrás de sus tejados se divisaban los cuadrados amarillentos de las eras y los surcos simétricos y oscuros de los huertos . . . ”
Font	<i>SURCO</i> 1. m. <i>Hendidura que se hace en la tierra con el arado.</i> (DRAE: Disponible a https://dle.rae.es/surco?m=form)

Català	Obra	<i>Drames rurals</i>	Castellà	Obra	<i>Dramas rurales</i>
	Conte	Daltabaix		Conte	Batacazo
	Pg.	148		Pg.	110
Paraula	Aconduir		Paraula	Acondicionar	
Categoria gramatical	Verb		Categoria gramatical	Verb	
Tècnica de traducció	Creació discursiva §3.2.4				
Context català	“Amorrats a la terra tot lo sant dia, així que retiraven, en lloc de reposar, aconduïen l'aviram per l'endemà i bullien les sopes, tal com hauria pogut fer-ho una dona, sense que el vell, ensopit en la ganduleria, fos capaç de donar-los un bon cop de mà.”				
Font	<i>ACONDUIR</i> v. tr.				

	<p><i>c) Cuidar bé persones o animals o coses, de manera que no els manqui allò que necessiten (Empordà) Les dones tenen molts pollets nascuts i els han d'aconduir bé, Scriptorium, març 1926. No s'hi veu ni el poc ni el massa, / sinó l'estalvi aconduint les flors, Sagarra Comte 311.</i></p> <p>(DCVB: Disponible a https://dcvb.iec.cat/results.asp?word=aconduir)</p>
Context castellà	<p>“Inclinados sobre la tierra todo el santo día, cuando regresaban, en lugar de descansar, acondicionaban establos y animales y cosían la ropa, como hubiese podido hacerlo una mujer, sin que el viejo, amodorrado en su gandulería, fuese capaz de ayudarles.”</p>
Font	<p>ACONDICIONAR</p> <p>1. tr. <i>Dar cierta condición o calidad.</i></p> <p>2. tr. <i>Disponer o preparar algo de manera adecuada. Acondicionar las calzadas.</i></p> <p>(DRAE: Disponible a https://dle.rae.es/acondicionar?m=form)</p>
Proposta de traducció	<p>“Inclinados sobre la tierra todo el santo día, cuando regresaban, en lugar de descansar, aviaban el averío para el día siguiente y cosían la ropa, como hubiese podido hacerlo una mujer, sin que el viejo, amodorrado en su gandulería, fuese capaz de ayudarles.”</p>
Font	<p>AVIAR</p> <p>3. tr. <i>Alistar, aprestar, arreglar, componer. Aviar a una persona. Aviar una habitación. U. t. c. prnl.</i></p> <p>4. tr. <i>Proporcionar a alguien lo que hace falta para algún fin. U. t. c. prnl.</i></p> <p>(DRAE: Disponible a https://dle.rae.es/aviar?m=form)</p> <p>AVERÍO</p> <p>1. m. <i>Conjunto de aves de corral.</i></p> <p>(DRAE: Disponible a https://dle.rae.es/aver%C3%ADo?m=form)</p>

Català	Obra	<i>Drames rurals</i>	Castellà	Obra	<i>Dramas rurales</i>
	Conte	Dalatabaix		Conte	Batacazo
	Pg.	152		Pg.	114
Paraula	Llevar cabells		Paraula	Arreglar (el pelo)	
Categoria gramatical	Locució verbal		Categoria gramatical	Verb	

Tècnica de traducció	Generalització §3.2.3
Context català	“ . . . li havia de llevar els cabells un cop per setmana, collir-li el mocador ple de rapè o les <i>Faules d'Isop</i> a cada punt i acudir pressarosa vora la porta al primer crit de l'avi, fos allà on fos i fes lo que fes.”
Font	<i>LLEVAR</i> v. tr. o intr. <i>II. tr. 3. Separar una cosa d'allò de què és una part o membre; cast. quitar. Llevar cabells: tallar-se els cabells (Empordà).</i> (DCVB: Disponible a https://dcvb.iec.cat/results.asp?word=llevar)
Context castellà	“ . . . tenía que arreglarle el pelo una vez por semana, cogerle la tabaquera o las <i>Fábulas de Esopo</i> a cada instante, y acudir presurosa a la puerta al menor grito del abuelo, estuviese donde estuviese e hiciese lo que hiciese.”
Font	<i>ARREGLAR</i> <i>3. tr. Acicalar, engalanar. U. t. c. prnl.</i> (DRAE: Disponible a https://dle.rae.es/arreglar?m=form)
Proposta de traducció	“ . . . tenía que cortarle el pelo una vez por semana, cogerle la tabaquera o las <i>Fábulas de Esopo</i> a cada instante, y acudir presurosa a la puerta al menor grito del abuelo, estuviese donde estuviese e hiciese lo que hiciese.”
Font	<i>CORTAR</i> <i>1. tr. Dividir algo o separar sus partes con algún instrumento cortante.</i> (DRAE: Disponible a https://dle.rae.es/cortar?m=form)

Català	Obra	<i>Drames rurals</i>	Castellà	Obra	<i>Dramas rurales</i>
	Conte	Daltabaix		Conte	Batacazo
	Pg.	155		Pg.	118
Paraula	Platxèria		Paraula	Voluptuosidad	
Categoria gramatical	Substantiu		Categoria gramatical	Substantiu	
Tècnica de traducció	Creació discursiva §3.2.4				
Context català	“ . . . el vell ensumava, ensumava llargament, amb platxèria idíl·lica.”				
Font	<i>PLATXERI m. i PLATXÈRIA f.</i> <i>2. Tranquil·litat d'esperit, estat placèvol, de despreocupació (Empordà); cast. calma. Un dia que casualment pogueren conversar ab platxèria, Oller Fig. pais. 181.</i>				

	(DCVB: Disponible a https://dcvb.iec.cat/results.asp?word=platxeria)
Context castellà	“ . . . el viejo aspiraba..., aspiraba largamente, con voluptuosidad idílica.”
Font	<i>VOLUPTUOSIDAD</i> <i>1. f. Complacencia en los deleites sensuales.</i> (DRAE: Disponible a https://dle.rae.es/voluptuosidad?m=form)
Proposta de traducció	“ . . . el viejo aspiraba..., aspiraba largamente, con sosiego idílico.”
Font	<i>SOSIEGO</i> <i>1. m. Quietud, tranquilidad, serenidad.</i> (DRAE: Disponible a https://dle.rae.es/sosiego?m=form)

Català	Obra	<i>Drames rurals</i>	Castellà	Obra	<i>Dramas rurales</i>
	Conte	Daltabaix		Conte	Batacazo
	Pg.	158		Pg.	121
Paraula	Bombar		Paraula	ø	
Categoria gramatical	Verb		Categoria gramatical	ø	
Tècnica de traducció	Elisió §3.2.1				
Context català	“I les garrotades començaren a caure, rabentes, bombant sobre el ventre com sobre d’un tabal, encastant-se en les anques, xiulant secament pel cap i per les potes . . . ”				
Font	<i>BOMBAR</i> v. intr. <i>1. Ressonar, fer renou de buit (Empordà); cast. resonar. Al picar en un punt, vora la paret del frontis, sentí que bombava, Víct. Cat., Cayres 99.</i> (DCVB: Disponible a http://dcvb.iec.cat/results.asp?word=bombar)				
Context castellà	“Y cayeron furiosos garrotazos sobre el vientre de la bestia como sobre un bombo, encajándose en los lomos, silbando por la cabeza y por las patas . . . ”				
Proposta de traducció	“Y cayeron furiosos garrotazos sobre el vientre de la bestia, retumbando como sobre un bombo, encajándose en los lomos, silbando por la cabeza y por las patas . . . ”				
Font	<i>RETUMBAR</i> <i>1. intr. Dicho de una cosa: Resonar mucho o hacer gran ruido o estruendo.</i> (DRAE: Disponible a https://dle.rae.es/retumbar?m=form)				

Català	Obra	<i>Drames rurals</i>	Castellà	Obra	<i>Dramas rurales</i>
	Conte	Daltabaix		Conte	Batacazo
	Pg.	162		Pg.	124
Paraula	Camella		Paraula	ø	
Categoria gramatical	Substantiu		Categoria gramatical	ø	
Tècnica de traducció	Elisió §3.2.1				
Context català	“El carro, amb les baranes capolades, anava al cim de tot: una roda mirava al cel; l'altra, fora del fusell, havia anat a parar dins de l'aigua; els troncs, quins sota el carro, quins escampats per les vores: n'havia quedat un de dret, com plantat en terra. Un tros de camella , romput a l'estronc, havia esbotzat el ventre de la mula, i per l'esvoranc n'eixia una deu de sang fumosa que regalava fins al fons, envermellint l'aigua cristal·lina.”				
Font	CAMELLA f. 2. Braç de carro (Empordà); cast. vara. Un cop posat en mig de les dues camelles... que li amoixaven seguidament les costelles, Víct. Cat., Ombr. 50. (DCVB: Disponible a https://dcvb.iec.cat/results.asp?word=camella)				
Context castellà	“El carro, con las varas destrozadas, coronaba el montón de los despojos; una rueda miraba al cielo; la otra, fuera del eje, había ido a parar al agua. Los troncos de leña, unos bajo el carro, otros en las proximidades. Uno había quedado derecho, como plantado en tierra. ----- Había atravesado el vientre de la mula. Por el boquete abierto manaba sangre humeante, que corría hasta el fondo, enrojeciendo el agua cristalina.”				
Proposta de traducció	“El carro, con las varas destrozadas, coronaba el montón de los despojos; una rueda miraba al cielo; la otra, fuera del eje, había ido a parar al agua. Los troncos de leña, unos bajo el carro, otros en las proximidades. Uno había quedado derecho, como plantado en tierra. Un trozo de vara, roto a cercén, había atravesado el vientre de la mula. Por el boquete abierto manaba sangre humeante, que corría hasta el fondo, enrojeciendo el agua cristalina.”				
Font	VARA 9. f. Cada una de las dos piezas de madera que se afirman en los largueros de la				

	<i>escalera del carro y entre las cuales se engancha la caballería.</i> (DRAE: Disponible a https://dle.rae.es/vara?m=form)
--	--

Català	Obra	<i>Drames rurals</i>	Castellà	Obra	<i>Dramas rurales</i>
	Conte	Daltabaix		Conte	Batacazo
	Pg.	162		Pg.	124
Paraula	Rompre a l'estronc		Paraula	∅	
Categoria gramatical	Locució verbal		Categoria gramatical	∅	
Tècnica de traducció	Elisió §3.2.1				
Context català	“El carro, amb les baranes capolades, anava al cim de tot: una roda mirava al cel; l'altra, fora del fusell, havia anat a parar dins de l'aigua; els troncs, quins sota el carro, quins escampats per les vores: n'havia quedat un de dret, com plantat en terra. Un tros de camella, romput a l'estronc , havia esbotzat el ventre de la mula, i per l'esvoranc n'eixia una deu de sang fumosa que regalava fins al fons, envermellint l'aigua cristal·lina.”				
Font	<i>ESTRONC m.</i> <i>Acte d'estroncar; cast. cercén, agotamiento. Trencar a l'estronc: romper una cosa separant completament les dues parts, sense deixar cap punt d'unió (Empordà, Gir.); cast. cortar o romper a cercén. Cric-i-crecs com si dotzenes de mans rompassin a l'estronc branquetes resseques, Víct. Cat., Ombr. 87 . . .</i> (DCVB: Disponible a http://dcvb.iec.cat/results.asp?Word=estronc)				
Context castellà	“El carro, con las varas destrozadas, coronaba el montón de los despojos; una rueda miraba al cielo; la otra, fuera del eje, había ido a parar al agua. Los troncos de leña, unos bajo el carro, otros en las proximidades. Uno había quedado derecho, como plantado en tierra. ----- Había atravesado el vientre de la mula. Por el boquete abierto manaba sangre humeante, que corría hasta el fondo, enrojeciendo el agua cristalina.”				
Proposta de traducció	“El carro, con las varas destrozadas, coronaba el montón de los despojos; una rueda miraba al cielo; la otra, fuera del eje, había ido a parar al agua. Los troncos de leña, unos bajo el carro, otros en las proximidades. Uno había quedado derecho, como plantado en tierra. Un trozo de vara, roto a cercén, había				

	atravesado el vientre de la mula. Por el boquete abierto manaba sangre humeante, que corría hasta el fondo, enrojeciendo el agua cristalina.”
Font	<p>ROMPER</p> <p>1. tr. Separar con más o menos violencia las partes de un todo, deshaciendo su unión. U. t. c. prnl.</p> <p>2. tr. Quebrar o hacer pedazos algo. U. t. c. prnl.</p> <p>(DRAE: Disponible a https://dle.rae.es/romper?m=form)</p> <p>A CERCÉN</p> <p>1. loc. adv. Enteramente y en redondo. Cortar un brazo a cercén.</p> <p>(DRAE: Disponible a https://dle.rae.es/cerc%C3%A9n?m=form)</p>

Català	Obra	<i>Drames rurals</i>	Castellà	Obra	<i>Dramas rurales</i>
	Conte	Agonia		Conte	Agonía
	Pg.	227		Pg.	36
Paraula	Capir		Paraula	Comprender	
Categoria gramatical	Verb		Categoria gramatical	Verb	
Tècnica de traducció	Generalització §3.2.3				
Context català	“El pobre Minguet estava anguniat; no capia aquella insistència misteriosa de la Bel; hauria volgut aturar-la d'enraonar perquè no s'acabés les forces, però no gosava trencar-li la voluntat estant en les darreres.”				
Font	<i>CAPIR</i> v. tr. <i>Comprendre, veure la raó de les coses (Empordà, Olot, Castelló); cast. concebir, comprender. No capint jo ses lliçons, Verdaguer Somni 156. Per fer capir d'alguna manera lo sublime dogma de la Trinitat, Collell Flor. xxv.</i> (DCVB: Disponible a https://dcvb.iec.cat/results.asp?word=capir)				
Context castellà	“Al pobre Minguín le devoraba la angustia. No comprendía aquella misteriosa insistencia de Sabel; hubiera querido hacerle callar para que no acabase las fuerzas; pero no se atrevía, viéndola en las últimas, a contrariar su voluntad.”				
Font	<i>COMPRENDER</i>				

	<p>4. tr. <i>Encontrar justificados o naturales los actos o sentimientos de otro. Comprendo sus temores. Comprendo tu protesta.</i></p> <p>(DRAE: Disponible a https://dle.rae.es/comprender?m=form)</p>
Proposta de traducció	<p>“Al pobre Minguín le devoraba la angustia. No concebía aquella misteriosa insistencia de Sabel; hubiera querido hacerle callar para que no acabase las fuerzas; pero no se atrevía, viéndola en las últimas, a contrariar su voluntad.”</p>
Font	<p><i>CONCEBIR</i></p> <p>5. tr. <i>Comprender algo, encontrarle justificación. No concibo cómo ha podido hacer tal cosa.</i></p> <p>(DRAE: Disponible a https://dle.rae.es/concebir?m=form)</p>

Català	Obra	<i>Drames rurals</i>	Castellà	Obra	<i>Dramas rurales</i>
	Conte	Ombres		Conte	Sombras
	Pg.	241-242		Pg.	51
Paraula	Estantolar		Paraula	Apoyar	
Categoria gramatical	Verb		Categoria gramatical	Verb	
Tècnica de traducció	Generalització §3.2.3				
Context català	“L’home de la Maleneta s’aixecà i es posà a rodar d’ací d’allà com atrafegat. En Geniset s’ estantolà en l’estable.”				
Font	<i>ESTANTOLAR</i> v. tr. <i>Apuntalar, recolzar (Empordà); cast. apuntalar, apoyar. L'avi Però tornà a estantolar-se amb el mànec de l'eina, Víct. Cat., Ombr. 98. Ab les ulleres de tortuga estantolades sobre'l nas, la marquesa els anà seguint amb interès, Víct. Cat., Cayres 238.</i> (DCVB: Disponible a https://dcvb.iec.cat/results.asp?word=estantolar)				
Context castellà	“El marido de Magdalena se levantó y empezó a andar de un lado para otro, como muy ocupado. Ginés se apoyó en el comedero . . .”				
Font	<i>APOYAR</i> <i>7. intr. Cargar, estribar. La columna apoya sobre el pedestal. U. t. c. prnl. Apoyarse en el bastón.</i> (DRAE: Disponible a https://dle.rae.es/apoyar?m=form)				
Proposta de traducció	Es tracta d’una traducció adequada.				

Català	Obra	<i>Drames rurals</i>	Castellà	Obra	<i>Dramas rurales</i>
	Conte	Ombres		Conte	Sombras
	Pg.	247		Pg.	56
Paraula	Collar		Paraula	Disponer	
Categoria gramatical	Verb		Categoria gramatical	Verb	
Tècnica de traducció	Modulació §3.1.3				
Context català	“Cap a les tres En Geniset collà la mula per a acompanyar a sa cosina.”				
Font	<i>COLLAR</i> v. <i>1. tr. Junyir al jou (Empordà); cast. uncir. «Apa, ves a collar, que és tard». Com si anessin collats per un jou invisible, Víct. Cat., Ombr. 19.</i> (DCVB: Disponible a https://dcvb.iec.cat/results.asp?word=collar)				
Context castellà	“Hacia las tres, Ginés dispuso el carro para acompañar a su prima.”				
Font	<i>DISPONER: PREPARAR</i> <i>1. tr. Prevenir, disponer o hacer algo con alguna finalidad.</i> (DRAE: Disponible a https://dle.rae.es/disponer?m=form)				

Català	Obra	<i>Drames rurals</i>	Castellà	Obra	<i>Dramas rurales</i>
	Conte	Ombres		Conte	Sombras
	Pg.	247		Pg.	57
Paraula	Falla		Paraula	Falta	
Categoria gramatical	Substantiu		Categoria gramatical	Substantiu	
Tècnica de traducció	Generalització §3.2.3				
Context català	“-Si no ve ella, vés-te-n’hi tu, que no en passés alguna -féu En Geniset. -Dijous sens falla -contestà la Rita.”				
Font	<i>FALLA</i> f. <i>1. Falta; carència o absència d’una cosa necessària o útil; cast. falta. «Hi ha molta falla de feina» (Empordà, Garrotxa). «Per falla de diners no hem pogut fer el viatge» (Empordà). «Tenim molta falla de queviures».</i> (DCVB: Disponible a https://dcvb.iec.cat/results.asp?word=falla)				
Context castellà	“-Si no viene, llégate tú allá, no sea que ocurra algo-Recomendó Ginés.				

	-El jueves, sin falta-contestó Rita.”
Font	<p><i>FALTA</i></p> <p>1. f. Carencia o privación de algo.</p> <p>(DRAE: Disponible a https://dle.rae.es/falta?m=form)</p> <p><i>SIN FALTA</i></p> <p>1. loc. adv. Puntualmente, con seguridad.</p> <p>(DRAE: Disponible a https://dle.rae.es/falta?m=form)</p>
Proposta de traducció	Es tracta d’una traducció adequada.

Català	Obra	<i>Drames rurals</i>	Castellà	Obra	<i>Dramas rurales</i>
	Conte	Ombres		Conte	Sombras
	Pg.	247		Pg.	57
Paraula	Esblevenat		Paraula	Alborotado	
Categoria gramatical	Adjectiu		Categoria gramatical	Adjectiu	
Tècnica de traducció	Generalització §3.2.3				
Context català	“Era, en efecte, la Maleneta, amb els cabells esblevenats , els ulls inquiets, els narius oberts... descalça, a mig vestir, sense mocador al cap ni a les espatlles i sortint-li nu del gipó, escollerat, el nevat coll de cigne.”				
Font	<p><i>ESBLEVENAR</i> v. tr.</p> <p><i>Esblenar</i> (Empordà). Aquelles set o vuyt hores d'esblevenar somnis bo y desperta, Víct. Cat., Cayres 160. Els cabells quedaren esblavenats, les galtes esgarrinxades, Pous Nosa 232.</p> <p>(DCVB: Disponible a https://dcvb.iec.cat/results.asp?word=esblevenar)</p> <p><i>ESBLENAR</i> v. tr.</p> <p><i>Esbullar; desfer en blens o a manera de blens; cast. desmechar, desgreñar, deshilar.</i> «Perfilaré aquesta roba perquè no s'esbleni» (Mall.). «On vas tan esblenada? No te'n dónes vergonya, deixadassa?»: es diu a una dona que va molt despenada. La resplandor teyosa de l'esblenada atxa, Oller Fig. pais.</p>				

	<p>162. Una nuvolada fosca i espessa que s'esblenava esbulladament cap a la banda de llevant, Ruyra Pinya, ii, 68. Ombrejada la vista pels esblenats cabells que hi flotaven pel davant en davassall, <i>ibid.</i> 196.</p> <p>(DCVB: Disponible a https://dcvb.iec.cat/results.asp?word=esblenar)</p>
Context castellà	<p>“Era, en efecto, Magdalena, alborotados los cabellos, los ojos inquietos, jadeante y temerosa, descalza, medio desnuda, destocada la cabeza, desabrigados los hombros y surgiendo del jubón mal escotado su níveo cuello de cisne.”</p>
Font	<p>ALBOROTADO, DA</p> <p>1. adj. Dicho del pelo: Revuelto o enmarañado.</p> <p>(DRAE: Disponible a https://dle.rae.es/alborotado?m=form)</p>
Proposta de traducció	<p>Es tracta d'una traducció adequada.</p>

Català	Obra	<i>Drames rurals</i>	Castellà	Obra	<i>Dramas rurales</i>
	Conte	Ombres		Conte	Sombras
	Pg.	250		Pg.	60
Paraula	Fer l’andorrà		Paraula	Hacerse el sueco	
Categoria gramatical	Locució verbal		Categoria gramatical	Locució verbal	
Tècnica de traducció	Equivalent encunyat §3.1.2				
Context català	“ . . . i al preguntar-li la seva dona què li havia dit <i>aquell</i> , respongué, fent l’andorrà , que lo mateix que l’altre dia; però la Rita conegué que no era veritat i quedà malhumorada.”				
Font	<i>ANDORRÀ, -ANA m. i f.</i> <i>Fer l'andorrà: fer el desentès, dissimular (Gir., Llofriu). El moliner va fer l'andorrà, el desentès, Casaponce Faules 62. També que'n són d'andorrans quan se'ls hi presenta un mercader! que la saben llarga!, Bosch Rec. 49.</i> (DCVB: Disponible a http://dcvb.iec.cat/results.asp?Word=andorr%E0&Id=11208&search=andorra)				
Context castellà	“Al preguntarle su mujer qué le había dicho “aquél”, respondió, haciéndose el sueco, que lo mismo que el día anterior. Rita conoció que no era verdad y quedó de mal humor.”				

Font	<i>HACERSE ALGUIEN EL SUECO</i> <i>1. loc. verb. coloq. Desentenderse de algo, fingir que no se entiende.</i> (DRAE: Disponible a https://dle.rae.es/sueco?m=form)				
------	---	--	--	--	--

Català	Obra	<i>Drames rurals</i>	Castellà	Obra	<i>Dramas rurales</i>
	Conte	L'explosió		Conte	La explosión
	Pg.	262		Pg.	72
Paraula	Atzarat		Paraula	Azorado	
Categoria gramatical	Adjectiu		Categoria gramatical	Adjectiu	
Tècnica de traducció	Equivalent encunyat §3.1.2				
Context català	“Amb el cruiximent de les molles es despertà sobtadament, atzarada , llançant un crit.”				
Font	<i>ATZARAR v. tr.</i> <i>Excitar fortament l'esperit (Empordà); cast. azarar, trastornar, exaltar. Els pillets... s'escapaven per les escletxes dels grans, tots etzarats y baladrers, Oller Bogeria 165.</i> (DCVB: Disponible a https://dcvb.iec.cat/results.asp?word=atzarar)				
Context castellà	“Con el crujido de los muelles, se despertó, sobresaltada, azorada, y lanzó un grito.”				
Font	<i>AZORAR</i> <i>2. tr. Conturbar, sobresaltar. U. t. c. prnl.</i> (DRAE: Disponible a https://dle.rae.es/azorar?m=form)				

Català	Obra	<i>Drames rurals</i>	Castellà	Obra	<i>Dramas rurales</i>
	Conte	L’explosió		Conte	La explosión
	Pg.	267		Pg.	76
Paraula	Rabineria		Paraula	Enojo	
Categoria gramatical	Substantiu		Categoria gramatical	Substantiu	
Tècnica de traducció	Creació discursiva §3.2.4				

Context català	“En sa rabineria , anava ja a sortir sense donar les bones tardes, quan ell l’atrapà vora la porta i, agafant-la per la cintura, digué mig rialler, mirant-li els ulls.”
Font	<p><i>RABINERIA f.</i></p> <p><i>Rabinadura (Empordà). La nena començà a fer rabineries, Víct. Cat., Mare Bal. 32.</i></p> <p>(DCVB: Disponible a https://dcvb.iec.cat/results.asp?word=rabineria)</p> <p><i>RABINADURA f.</i></p> <p><i>Acció de pernabatre per mal gènit, per enrabiada (Penedès); cast. pataleo.</i></p> <p>(DCVB: Disponible a https://dcvb.iec.cat/results.asp?word=rabinadura)</p>
Context castellà	“En su enojo, iba ya a salir sin decir las buenas tardes, cuando él la alcanzó cerca de la puerta y, cogiéndola por la cintura, le dijo sonriente y mirándola en los ojos.”
Font	<p><i>ENOJO</i></p> <p><i>1. m. Movimiento del ánimo que suscita ira contra alguien.</i></p> <p>(DRAE: Disponible a https://dle.rae.es/enojo?m=form)</p>
Proposta de traducció	“En su pataleo, iba ya a salir sin decir las buenas tardes, cuando él la alcanzó cerca de la puerta y, cogiéndola por la cintura, le dijo sonriente y mirándola en los ojos.”
Font	<p><i>PATALEO</i></p> <p><i>1. m. Acción de patalear. Solo nos queda el derecho al pataleo.</i></p> <p>(DRAE: Disponible a https://dle.rae.es/pataleo?m=form)</p> <p><i>PATALEAR</i></p> <p><i>1. intr. Mover las piernas o las patas violentamente y con rapidez.</i></p> <p><i>2. intr. Dar patadas en el suelo violentamente y con prisa por enfado o pesar.</i></p> <p><i>3. intr. Manifestar protesta o queja, especialmente cuando es inútil.</i></p> <p>(DRAE: Disponible a https://dle.rae.es/patalear?m=form)</p>

Català	Obra	<i>Drames rurals</i>	Castellà	Obra	<i>Dramas rurales</i>
	Conte	L'explosió		Conte	La explosión
	Pg.	267		Pg.	77
Paraula	Salamera		Paraula	Zalamera	
Categoria gramatical	Adjectiu		Categoria gramatical	Adjectiu	
Tècnica de traducció	Calc §3.2.2				
Context català	“Ella es plantà en sec, i, una mica salamera , veient-se-li els grans desitjos de jugar en els ulls, li preguntà.”				
Font	<i>SALAMERA</i> adj. f. (Dona o nena) que parla en to infantívol, de persona aveciada, com si gemegués (Llofriu). (DCVB: Disponible a https://dcvb.iec.cat/results.asp?word=salamera)				
Context castellà	“Ella se detuvo, y, zalamera, con grandes deseos en los ojos, le preguntó.”				
Font	ZALAMERO, RA 1. adj. Que hace zalamerías. U. t. c. s. (DRAE: Disponible a https://dle.rae.es/zalamero?m=form) ZALAMERÍA 1. f. Demostración de cariño afectada y empalagosa. (DRAE: Disponible a https://dle.rae.es/zalamer%C3%ADa?m=form)				
Proposta de traducció	“Ella se detuvo, y, aniñada, con grandes deseos en los ojos, le preguntó.”				
Font	ANIÑADO, DA adj. Dicho de una persona: Semejante a un niño por sus acciones, comportamiento o aspecto. (DRAE: Disponible a https://dle.rae.es/ani%C3%B1ado?m=form)				

Català	Obra	<i>Drames rurals</i>	Castellà	Obra	<i>Dramas rurales</i>
	Conte	L'explosió		Conte	La explosión
	Pg.	270		Pg.	80
Paraula	Calçobre		Paraula	ø	
Categoria gramatical	Substantiu		Categoria gramatical	ø	
Tècnica de traducció	Elisió §3.2.1				
Context català	“ . . . un núvol negre ho tapà tot, i caigué sobre l'empedrat sosmogut una pluja d'estelles, calçobre , ferros retorçits i... engrunes del cos de la Quimeta.”				
Font	<i>CALÇOBRE m.</i> <i>Crostes o polsim que cau del referit de les parets (Empordà, Garrotxa, Gir.). Rossegant el calsobre que els soterra, Pons Empord. 197. De vegades es despenia un gran tros de calçobre de les parets, Pla Rus. 107.</i> (DCVB: Disponible a https://dcvb.iec.cat/results.asp?word=calcobre)				
Context castellà	“ . . . una nube negra lo entenebreció todo, y sobre el pavimento removido cayó una lluvia de astillas, hierros retorcidos... y pedazos del cuerpo de Joaquina.”				
Proposta de traducció	“ . . . una nube negra lo entenebreció todo, y sobre el pavimento removido cayó una lluvia de astillas, yesón, hierros retorcidos... y pedazos del cuerpo de Joaquina.”				
Font	<i>YESÓN</i> <i>1.m. Cascote de yeso, utilizado generalmente en la construcción de tabicones.</i> (DRAE: Disponible a https://dle.rae.es/yes%C3%B3n?m=form) <i>CASCOTE</i> <i>1. m. Fragmento de alguna construcción derribada o arruinada.</i> <i>2. m. Conjunto de escombros, usado para otras obras nuevas.</i> (DRAE: Disponible a https://dle.rae.es/cascote?m=form)				

Català	Obra	<i>Drames rurals</i>	Castellà	Obra	<i>Dramas rurales</i>
	Conte	«Nochebuena»		Conte	Nochebuena
	Pg.	273		Pg.	93
Paraula	Coforra		Paraula	Cofia	
Categoria gramatical	Substantiu		Categoria gramatical	Substantiu	
Tècnica de traducció	Equivalent encunyat §3.1.2				
Context català	“Mira: jo ja duia sivelles als mangots que ella encara anava amb el mocador lligat al braç i la coforra de blavets...”				
Font	<i>COFORRA f.</i> <i>Mena de gorra que cobreix tot el cap i el clatell fins a les orelles, i la porten les velles i els infants de mamella (Empordà, Gironès); cast. cofia, gorro. «Es noi d'En Borra, com era petit portava coforra; ara que és grandet, porta casquet» (Llofriu).</i> (DCVB: Disponible a https://dcvb.iec.cat/results.asp?word=coforra)				
Context castellà	“Ya llevaba yo hebillas en los manguitos cuando todavía ella iba con el pañuelo atado al brazo y la cofia...”				
Font	<i>COFIA</i> <i>3. f. Gorra que usaban las mujeres para abrigar y adornar la cabeza, hecha de encajes, blondas, cintas, etc., y de varias formas y tamaños.</i> (DRAE: Disponible a https://dle.rae.es/cofia?m=form)				

Català	Obra	<i>Drames rurals</i>	Castellà	Obra	<i>Dramas rurales</i>
	Conte	«Nochebuena»		Conte	Nochebuena
	Pg.	273		Pg.	93
Paraula	Blavet		Paraula	ø	
Categoria gramatical	Substantiu		Categoria gramatical	ø	
Tècnica de traducció	Elisió §3.2.1				
Context català	“Mira: jo ja duia sivelles als mangots que ella encara anava amb el mocador lligat al braç i la coforra de blavets ...”				
Font	BLAVET o BLAUET m. dim. per blau:				

	<p>2. <i>Roba de color blau que solen dur els ferrers (Empordà). Una pessa de blauets, doc. Val., a. 1607 (ap. Aguiló Dicc.). Vestit de blauet a l'estiu, de pana a l'hivern, sempre am la mateixa roba de quan era traginer, Oller Esc. pobr.</i></p> <p>7. a) <i>pl. Parraquets de roba blava (Llofriu).</i></p> <p>(DCVB: Disponible a https://dcvb.iec.cat/results.asp?word=blavet)</p>
Context castellà	“Ya llevaba yo hebillas en los manguitos cuando todavía ella iba con el pañuelo atado al brazo y la cofia...”
Proposta de traducció	“Ya llevaba yo hebillas en los manguitos cuando todavía ella iba con el pañuelo atado al brazo y la cofia de andrajos azules...”
Font	<p>ANDRAJO</p> <p>2. <i>m. Pedazo o jirón de tela roto, viejo o sucio.</i></p> <p>(DRAE: Disponible a https://dle.rae.es/andrajo?m=form)</p>

Català	Obra	<i>Drames rurals</i>	Castellà	Obra	<i>Dramas rurales</i>
	Conte	«Nochebuena»		Conte	Nochebuena
	Pg.	273		Pg.	93
Paraula	Balla		Paraula	Bailar	
Categoria gramatical	Substantiu		Categoria gramatical	Verb	
Tècnica de traducció	Transposició §3.1.1				
Context català	“Venia a balles a l’era amb la meva colla, i jo no veia pas que menudegés...”				
Font	<i>BALLA f.</i> <i>1. Acte de ballar, o reunió de gent que balla (Ross., Vallespir, Empordà, Gir.); cast. baile. No gosen... ballar, dansar, cantar a ninguna manera de jochs ni balla de Carnestoltes, doc. a. 1566 (arx. mun. d'Igualada). S'usa molt en pl.: balles. Se trobaven reunits en alguna plaça a l'hora de les balles, Pous Empord. 44.</i> (DCVB: Disponible a https://dcvb.iec.cat/results.asp?word=balla)				
Context castellà	“Venía a bailar a la era con mi grupo, y yo no supe ver nunca que menudease.”				
Font	<i>BAILAR</i> <i>1. intr. Ejecutar movimientos acompasados con el cuerpo, brazos y pies. U. t. c. tr. Bailar una polca.</i>				

Català	Obra	<i>Drames rurals</i>	Castellà	Obra	<i>Dramas rurales</i>
	Conte	«Nochebuena»		Conte	Nochebuena
	Pg.	276		Pg.	96
Paraula	Corranda		Paraula	Corranda	
Categoria gramatical	Substantiu		Categoria gramatical	Substantiu	
Tècnica de traducció	Manlleu §3.1.6				
Context català	“ . . . passava la farina bo i refilant cançonerament, a l’aire del sedàs, follies i corrandes del temps vell: <i>La filla n’està malalta – la filla del rei francès, a la ciutat de Granada. Un dia jo em passejava – pels carrers de Mataró, i moltes d’altres a quina més escaienta . . .</i> ”				
Font	<i>CORRANDA f.</i> <i>2. Cançó curta, generalment de quatre versos de vuit síl·labes (Empordà, Garrotxa, Ripollès); cast. copla. Corrandes que he après les canto sola, Verdaguer Idilis 212. D'un àngel suau bandolina / farà sentirli corrandes del cel, Verdaguer Bethlem 54. En barraqueta pobra el bres de palla / agrunsar ab corrandes y cansons, Llorente Versos, i, 169.</i> (DCVB: Disponible a http://dcvb.iec.cat/results.asp?word=corranda)				
Context castellà	“ . . . pasaba la harina, canturreando amodorradamente al aire del cedazo corrandas y leyendas del tiempo viejo: <i>La hija tienen enferma, La hija del rey francés, A la ciudad de Granada, Un día me paseaba por calles de Mataró y otras muchas, a cuál más cautivantes . . .</i> ”				
Font	Aquesta paraula no existeix en castellà.				

Català	Obra	<i>Drames rurals</i>	Castellà	Obra	<i>Dramas rurales</i>
	Conte	«Nochebuena»		Conte	Nochebuena
	Pg.	277		Pg.	97
Paraula	Semaló		Paraula	Cuezo	
Categoria gramatical	Substantiu		Categoria gramatical	Substantiu	

Tècnica de traducció	Creació discursiva §3.2.4
Context català	“ . . . acudir per a donar-hi un consell o un cop de mà, a les cases on hi havia treball i ajudar a tal veïna a tragar un semaló d’aigua o aguantar per una estona la criatura de tal altra.”
Font	<i>SEMALÓ m.</i> <i>Semal petita, usada sobretot per a munyir (Ross., Capcir, Conflent, Empordà); cast. herrada. Hem anat a la Font del Torrelló a omplir els samalons, Foix Diari 25.</i> (DCVB: Disponible a https://dcvb.iec.cat/results.asp?word=semalo)
Context castellà	“ . . . acudir a las casas donde se pasaban apuros, para dar un consejo o prestar un auxilio, y ayudar a una vecina a llenar un cuezo de agua, o a aguantar una hora a la criatura de otra.”
Font	<i>CUEZO</i> <i>2. m. desus. Cuévano pequeño.</i> (DRAE: Disponible a https://dle.rae.es/cuezo?m=form) <i>CUÉVANO</i> <i>1.m. Cesto grande y hondo, poco más ancho de arriba que de abajo, tejido de mimbres, usado especialmente para llevar la uva en el tiempo de la vendimia.</i> <i>2.m. Cesto más pequeño, con dos asas con que se afianza en los hombros, que llevan las pasiegas a la espalda, a manera de mochila, para transportar géneros o para llevar a sus hijos pequeños.</i> (DRAE: Disponible a https://dle.rae.es/cu%C3%A9vano?m=form)
Proposta de traducció	“ . . . acudir a las casas donde se pasaban apuros, para dar un consejo o prestar un auxilio, y ayudar a una vecina a llenar una herrada de agua, o a aguantar una hora a la criatura de otra.”
Font	<i>HERRADA</i> <i>1.f. Cubo de madera, con grandes aros de hierro o de latón, y más ancho por la base que por la boca.</i> (DRAE: Disponible a https://dle.rae.es/herrada?m=form)

Català	Obra	<i>Drames rurals</i>	Castellà	Obra	<i>Dramas rurales</i>
	Conte	«Nochebuena»		Conte	Nochebuena
	Pg.	278		Pg.	98
Paraula	Enveja		Paraula	Deseo	
Categoria gramatical	Substantiu		Categoria gramatical	Substantiu	
Tècnica de traducció	Generalització §3.2.3				
Context català	“Ja no tenia enveges de sortir, i, passant per davant de l’escala, el cor se n’hi anava cap amunt i no es podia estar de fer un badall darrera l’altre; però havia promès baixar a ca la Marcona i volgué tenir paraula.”				
Font	<i>ENVEJA f.</i> <i>4. Desig en general (Ross., Empordà); cast. deseo. Quan volien pentinar-la, s'arrabassava amb fúria la pinteta... com amb enveja frenètica de posar-se lletja, de fer-se mal, Víct. Cat., Mare Bal. 33. «Mon marit tenia enveja / de menjar carn de cabrit; / vaig matar-li una cabrassa / que nou anys 'via nodrit» (cançó pop. Llofriu).</i> (DCVB: Disponible a https://dcvb.iec.cat/results.asp?word=enveja)				
Context castellà	“No tenía ya grandes deseos de salir, y al pasar por delante de la escalera, los ánimos se le iban por ella y no podía contener los bostezos; pero había dado su palabra y quiso mantenerla.”				
Font	<i>DESEO</i> <i>1. m. Movimiento afectivo hacia algo que se apetece.</i> <i>2. m. Acción y efecto de desear.</i> (DRAE: Disponible a https://dle.rae.es/deseo?m=form)				
Proposta de traducció	“No tenía ya grandes antojos de salir, y al pasar por delante de la escalera, los ánimos se le iban por ella y no podía contener los bostezos; pero había dado su palabra y quiso mantenerla.”				
Font	<i>ANTOJO</i> <i>1.m. Deseo apremiante y pasajero, habitualmente caprichoso. Víctima de los antojos ajenos. Actúa siempre a su antojo.</i> (DRAE: Disponible a https://dle.rae.es/antojo?m=form)				

Català	Obra	<i>Drames rurals</i>	Castellà	Obra	<i>Dramas rurales</i>
	Conte	«Nochebuena»		Conte	Nochebuena
	Pg.	279		Pg.	98
Paraula	Arriat		Paraula	Propicio	
Categoria gramatical	Adjectiu		Categoria gramatical	Adjectiu	
Tècnica de traducció	Creació discursiva §3.2.4				
Context català	“Quan la nit de Nadal, que era la més arriada per a les juguesques, feia cap a casa, no devia tenir un clau a tret d’ungles.”				
Font	<i>ARRIAT, -ADA adj. (part. pass. de arriar, art. 2):</i> <i>2. Que va de pressa, molt resolt (Empordà). «On me vas tan arriada?» (Llofriu, St. Feliu de G.).</i> (DCVB: Disponible a https://dcvb.iec.cat/results.asp?word=arriat)				
Context castellà	“Cuando en Nochebuena, noche propicia a los excesos, se retiraba a su casa, no debía de tener un céntimo a tiro de sus uñas.”				
Font	<i>PROPICIO, CIA</i> <i>1.adj. Favorable, inclinado a hacer un bien. Muéstrate propicio A nosotros. Hombre propicio AL perdón.</i> <i>2.adj. Favorable para que algo se logre. Ocasión propicia. Momento propicio.</i> (DRAE: Disponible a https://dle.rae.es/propicio?m=form)				
Proposta de traducció	“Cuando en Nochebuena, que era la noche más lanzada para las apuestas, se retiraba a su casa, no debía de tener un céntimo a tiro de sus uñas.”				
Font	<i>LANZADO, DA</i> <i>1.adj. Dicho de una cosa: Muy veloz o emprendida con mucho ánimo.</i> <i>2.adj. Impetuoso, fogoso, decidido, arrojado.</i> (DRAE: Disponible a https://dle.rae.es/lanzado?m=form)				

Català	Obra	<i>Drames rurals</i>	Castellà	Obra	<i>Dramas rurales</i>
	Conte	«Nochebuena»		Conte	Nochebuena
	Pg.	281		Pg.	101
Paraula	Pessigar		Paraula	Pellizcar	
Categoria gramatical	Verb		Categoria gramatical	Verb	
Tècnica de traducció	Calc §3.2.2				
Context català	<p>“Les castanyes rodolaren, petant sordament, negres, grosses, fumoses. Una dotzena de mans s’allargaren barroeres.</p> <p>-Canai, que pessiguen!</p> <p>-No s’han pas encadarnat!</p> <p>-Que bé s’espellofen!</p> <p>I, mentre uns es bufaven els dits, els altres feien saltar les castanyes d’una mà a l’altra per a no cremar-se.”</p>				
Font	<p><i>PESSIGAR</i> v. tr.</p> <p>a) Picar, esser coent o molt calent; cremar (Empordà). «Aquesta vianda pessiga; caldrà deixar la refredar».</p> <p>(DCVB: Disponible a http://dcvb.iec.cat/results.asp?word=pessigar)</p>				
Context castellà	<p>“Rodaron las castañas sordamente, negras, grandes, humosas.</p> <p>Una docena de manos se extendieron groseras.</p> <p>Y mientras unos se soplaban los dedos, otros se pasaban las castañas de una mano a otra para no quemarse.</p> <p>-¡Caray! ¡Cómo pellizcan!</p> <p>-¡No se han enfriado!</p> <p>-¡Qué bien se pelan!”</p>				
Font	<p><i>PELLIZCAR</i></p> <p>1. tr. Asir con el dedo pulgar y cualquiera de los otros una pequeña porción de piel y carne, apretándola de suerte que cause dolor. U. t. c. prnl.</p> <p>2. tr. Asir y golpear leve o sutilmente algo.</p> <p>3. tr. Tomar o quitar una pequeña cantidad de algo.</p> <p>4. prnl. coloq. p. us. Impacientarse o perecerse por algo.</p> <p>(DRAE: Disponible a https://dle.rae.es/pellizcar?m=form)</p>				

Proposta de traducció	<p>“Rodaron las castañas sordamente, negras, grandes, humosas.</p> <p>Una docena de manos se extendieron groseras.</p> <p>Y mientras unos se soplaban los dedos, otros se pasaban las castañas de una mano a otra para no quemarse.</p> <p>-¡Caray! ¡Cómo queman!</p> <p>-¡No se han enfriado!</p> <p>-¡Qué bien se pelan!”</p>
Font	<p><i>QUEMAR</i></p> <p>18. intr. Dicho de una cosa: <i>Estar muy caliente.</i></p> <p>(DRAE: Disponible a https://dle.rae.es/quemar?m=form)</p>

Català	Obra	<i>Drames rurals</i>	Castellà	Obra	<i>Dramas rurales</i>
	Conte	«Nochebuena»		Conte	Nochebuena
	Pg.	284		Pg.	104
Paraula	Cantonera		Paraula	Rinconera	
Categoria gramatical	Substantiu		Categoria gramatical	Substantiu	
Tècnica de traducció	Equivalent encunyat §3.1.2				
Context català	“Entraren a la cambra i la Màxima anà a deixar el llum en la cantonera de rajola de vora el llit.”				
Font	<i>CANTONERA</i> f. 2. <i>Lleixa que s'adapta a un racó d'habitació (Empordà); cast. rinconera.</i> (DCVB: Disponible a https://dcvb.iec.cat/results.asp?word=cantonera)				
Context castellà	“Entraron en la alcoba y Máxima fué a dejar la luz en la rinconera de ladrillos, a la vera del lecho.”				
Font	<i>RINCONERA</i> <i>1.f. Mesita, armario o estante pequeños, comúnmente de forma triangular, que se colocan en un rincón o ángulo de una sala o habitación.</i> (DRAE: Disponible a https://dle.rae.es/rinconera?m=form)				

Català	Obra	<i>Drames rurals</i>	Castellà	Obra	<i>Dramas rurales</i>
	Conte	L'enveja		Conte	El antojo
	Pg.	291		Pg.	167
Paraula	Foguerada		Paraula	Llamarada	
Categoria gramatical	Substantiu		Categoria gramatical	Substantiu	
Tècnica de traducció	Generalització §3.2.3				
Context català	“Lo sol s’havia fos, i sos darrers esclats luxuriosos foguejaven pel cel com foguerades d’un incendi llunyer, enrogint i velant amb pols de porpra lo clap de magraners.”				
Font	<i>FOGUERADA f.</i> <i>2. Flamarada gran, però de poca durada (Empordà).</i> (DCVB: Disponible a https://dcvb.iec.cat/results.asp?word=foguerada)				
Context castellà	“Se había puesto el sol, y sus últimos rayos, lujuriantes, fogueaban por el cielo como llamaradas de una lejana hoguera, enrojeciendo y empurpurando el macizo de los granados.”				
Font	<i>LLAMARADA</i> <i>1. f. Llama que se levanta del fuego y se apaga pronto.</i> (DRAE: Disponible a https://dle.rae.es/llamarada?m=form)				
Proposta de traducció	Es tracta d’una traducció adequada.				